

حکومت جهانی

حضرت مهدی^(عج)

از دیدگاه قرآن و عترت

حکومت جهانی
حضرت مهدی (عج)
از دیدگاه قرآن و عترت

محمود شریعت‌زاده خراسانی

شناسنامه کتاب

نام: حکومت جهانی حضرت مهدی علیه السلام از دیدگاه قرآن و عترت علیهم السلام

مؤلف: محمود شریعت زاده خراسانی

حروفچینی و صفحه آرایی: قم / سبز / تلفن: ۲۸۶۸۰

لیتوگرافی و چاپ و صحافی: الهادی

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۶۵۰۰

ناشر: دارالصادقین

* * *

« جميع حقوق برای نشر دارالصادقین محفوظ است »

قم - ص. پ. ۳۶۳/۳۷۱۸۵ - تلفن ۷۳۹۹۷۳ - فاکس ۷۳۳۳۳۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الْمُكْرَمِينَ

الْمَعْصُومِينَ سَيِّمًا بِقِيَّةِ اللَّهِ الْإِمَامِ الْحُجَّةِ

الْقَائِمِ الْمُنْتَظَرِ الْمَهْدِيِّ (عج)

پیامبر اسلام ﷺ به حذیفه بن یمان
فرمودند:

ای حذیفه اگر در دنیا تنها
یک روز باقی بماند، خداوند آن روز
را طولانی نماید، تا مردی از
اهل بیت من حکومت نماید و اسلام
(و قوانین آن) را حاکم گرداند.

«به امید آئروز انشاءالله»

ینابیع الموده ص ۲۴۸

از متن کتاب ص ۱۰۴

فهرست کتاب

۱۱	● پیشگفتار
۱۳	● ویژگیهای امام عصر «عج»
۱۶	● اهداء
۱۸	● روایاتی پیرامون حضرت
۲۱	● نظری کوتاه بر زندگانی منجی عالم بشریت (عج)
۴۲	● حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه قرآن
۴۴	سورة البقره
۴۸	سورة آل عمران
۵۱	سورة النساء
۵۴	سورة المائدة
۵۶	سورة الانعام
۵۹	سورة الاعراف
۶۴	سورة الانفال
۶۵	سورة التوبة
۶۸	سورة يونس
۷۰	سورة هود
۷۲	سورة يوسف
۷۴	سورة الرعد
۷۵	سورة ابراهيم
۷۷	سورة الحجر
۷۸	سورة النحل
۸۰	سورة الاسراء

٨٣	سورة الكهف
٨٤	سورة مريم
٨٥	سورة طه
٨٧	سورة الانبياء
٨٩	سورة الحج
٩٤	سورة النور
٩٦	سورة الشعراء
٩٧	سورة النمل
١٠٠	سورة القصص
١٠٢	سورة العنكبوت
١٠٣	سورة الروم
١٠٤	سورة لقمان
١٠٦	سورة السجده
١٠٨	سورة الاحزاب
١١٠	سورة سبأ
١١٢	سورة ص
١١٤	سورة الزمر
١١٥	سورة غافر
١١٦	سورة فصلت
١١٧	سورة الشورى
١٢١	سورة الزخرف
١٢٣	سورة الدخان
١٢٥	سورة الجاثية
١٢٧	سورة محمد
١٢٢	سورة الفتح
١٢٣	سورة ق
١٢٤	سورة الذاريات
١٢٥	سورة القمر
١٢٥	سورة الرحمن
١٢٦	سورة الحديد
١٢٩	سورة الصف

۱۴۱	سورة التغاين
۱۴۲	سورة الملک
۱۴۳	سورة القلم
۱۴۴	سورة المعارج
۱۴۵	سورة الجن
۱۴۶	سورة المذثر
۱۴۸	سورة التکویر
۱۴۹	سورة الانشقاق
۱۵۰	سورة البروج
۱۵۱	سورة الطارق
۱۵۲	سورة الغاشیه
۱۵۳	سورة الفجر
۱۵۴	سورة الشمس
۱۵۵	سورة الليل
۱۵۶	سورة القدر
۱۵۷	سورة البینه
۱۵۸	سورة العصر
۱۵۹	● بخش روایات
۱۶۰	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه رسول اکرم ﷺ
۱۶۳	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امیر مؤمنان علی علیه السلام
۱۶۶	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام حسن مجتبی علیه السلام
۱۷۰	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام حسین علیه السلام
۱۷۳	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام زین العابدین علیه السلام
۱۷۶	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام محمد باقر علیه السلام
۱۷۹	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام جعفر صادق علیه السلام
۱۸۲	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام موسی کاظم علیه السلام
۱۸۵	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام رضا علیه السلام
۱۹۰	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام محمد جواد علیه السلام
۱۹۴	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام هادی علیه السلام
۱۹۷	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه امام حسن عسکری علیه السلام
۲۰۱	حکومت جهانی مهدی (عج) از دیدگاه خود آن حضرت علیه السلام

پیشگفتار

مدتی بود در این اندیشه بودم که بر سفرهٔ احسان امام زمان حجّت بن الحسن المهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هستم و از برکت وجود آن حضرت زندگی می‌کنم و امید دارم که در دنیا و آخرت با این خاندان محشور باشم، لذا به شکرانه نعمت عظمای ولایت و به همین انگیزه نوشتن این کتاب را شروع نمودم و اکثر کتابهایی که نیاز بود مطالعه کردم و اینک :

کتابی که در برابر شماست مجموعه آیاتی از کلام الله مجید است که احادیث آن را دانشمندان علم تفسیر از شیعه و سنی نقل نموده‌اند، آیات مذکور تفسیراً و یا تأویلاً و یا اتمّ و اکمل مصداق آن وجود مبارک، آخرین ستارهٔ درخشان ولایت، منجی عالم بشریت و یگانه پرچمدار توحید حضرت بقیة الله روحی له الفداء می‌باشد. و یا اشاره به حکومت آن حضرت و همچنین توجه به یاران و نشانه‌های ظهور می‌باشد، که با سندهای معتبر ذکر می‌شود و در پایان از گفتار گهربار « ۱۴ » معصوم که دربارهٔ آن وجود شریف نقل شده و از هر معصومی « ۵ » حدیث انتخاب نمودم. این مجموعه را (حکومت جهانی حضرت مهدی از دیدگاه قرآن و عترت) نامیدم، امید است این بضاعت مزجاة مورد توجه و قبول آن

حضرت قرار بگیرد. و هدفم این است که علاقمندان و شیفتگان مکتب اهل بیت علیهم السلام توجه بیشتری و شناخت عمیق‌تری در حق آن آخرین جانشین برحق پیامبر خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله و سلم مبذول نمایند و از خداوند متعال بخواهند که جزء منتظرین واقعی آن حضرت قرار بگیرند و درباره او معرفت داشته باشند، که این موضوع را امام صادق علیه السلام به زراره فرمودند و اینک متن حدیث شریف:

زراره گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: قبل از خروج و قیام حضرت قائم، حضرتش غیبت می‌کند، او (منتظر) است که مردم (در زمان طول غیبت) در وجود او شک کنند (بعضی گویند: فدایت شوم هر گاه این زمان (غیبت کبری) را درک نمودم، چه کاری انجام دهم).

فرمود: وقتی این زمان را درک کردی، پایبند به خواندن این دعا (البته با توجه به آن) باش:

اللَّهُمَّ عَرَفَنِي نَفْسِي، فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تَعْرِفَنِي نَفْسِي لَمْ أَعْرِفْ نَبِيَّكَ، اللَّهُمَّ عَرَفَنِي رَسُولَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تَعْرِفَنِي رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ نَبِيَّكَ، اللَّهُمَّ عَرَفَنِي نَبِيَّكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تَعْرِفَنِي نَبِيَّكَ لَمْ أَعْرِفْ حَجَّتَكَ، اللَّهُمَّ عَرَفَنِي حَجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنْ لَمْ تَعْرِفَنِي حَجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي. (۱)

یعنی: خدایا خودت را به من بشناسان، زیرا اگر خود را به من نشناسانی، رسول تو را نشناخته‌ام، خدایا رسول خود را به من بشناسان، زیرا اگر رسول خود را به من نشناسانی پیامبرت را نشناخته‌ام، خدایا پیامبرت را به من بشناسان زیرا اگر پیامبرت را به من نشناسانی حجت تو را نشناخته‌ام، خدایا حجت خود را به من بشناسان، زیرا اگر حجت خود را به من نشناسانی، از دین خود گمراه خواهم شد.

به این ترتیب در می‌یابیم که اسلام از توحید شروع شده و با شناخت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و حجت الهی، آمیخته است، در غیر این صورت گمراهی است.

ویژگیهای امام عصر (عج)

مهدی منتظر، صاحب الامر، بقیه الله همنام و هم کنیه خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله است، فرزند امام حسن عسکری علیه السلام و حضرت نرجس خاتون علیها السلام، دوازدهمین جانشین پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله از ائمه معصوم عترت پا کرسول الله صلی الله علیه و آله و اکنون تنها نماینده حضرت حق و مظهر رحمت او در روی زمین، و تنها مایه امید منتظرین در تاریکیهای ظلمت و جور است. آن حضرت در سال ۲۵۵ هـ. ق در شهر سامراء متولد گردید و هنگام وفات پدر و تصدی مقام ولایت پنج ساله بود و مصداق آیه شریفه (و آتیناه الحکم صبياً) قرار گرفت و از دید عامه مردم پنهان بود و بمدت ۷۵ سال ارتباط مردم با وی به وسیله نمایندگان خاص آن حضرت ابو عمرو و عثمان بن سعید و ابو جعفر محمد بن عثمان و حسین بن روح برقرار بود و اینک ویژگیهای امام زمان علیه السلام را از زبان مبارک جد بزرگوارش خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله بیان می کنیم؛ پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله به سلمان فرمود: « نام او نام من است، و خوی او خوی من است، کنیه او اباعبدالله است، پرچم من در دست اوست، او زمین را پس از آن که پر از ظلم و جور شده، پر از عدل و داد می کند، ساکنان زمین و آسمان از او خشنودند، مردگان آرزوی زنده شدن دارند تا در حکومت او زندگی نمایند، کاخهای گمراهی را در هم می شکند و حجابها را از دلها برمی دارد، به داد مظلومان می رسد، به خانه کعبه رو می کند و گوید: « من بقیه (ذخیره) خداوند و حجت و خلیفه او بر شما هستم ».

یاران مخصوص او به شماره اصحاب بدر و شماره یاران طالوت یعنی ۳۱۳ نفر همگی جوان و شجاع، گویی شیرانی هستند که از بیشه زار بیرون آمده اند، دلهای آهنینی دارند، معتقد به یکتایی خدایند و شب همچون شخص بچه مرده ناله می کنند، و شب و روز به عبادت مشغولند، دلهای آنها نسبت به همدیگر مهربان و متفق است، اگر در

جهان، یک روز هم باقی بماند، حتماً ظهور خواهد کرد، او قاتل دجال و حامی دین من است، از آسمان منادی حق، او را با نام (قائم) بخواند که صدای او را همه مردم جهان از شرق و غرب بشنوند ... قطعه ابری بالای سر امام حرکت می‌کند جبرئیل فریاد می‌زند این مهدی خلیفه خداست، آن امامی که در انتظارش بودید همین است از او پیروی کنید.» (۱)

در پایان این سخن کوتاه اشعار یکی از بزرگان متعصبین علمای اهل سنت نقل می‌شود، که چگونه حق بر زبانش جاری گشته و پاره‌یی از فضائل و مناقب معصومین علیهم‌السلام را سروده و ستوده است:

سلام علی السید المرتضی	سلام علی المصطفی المجتبی
من اختارها الله خیر النساء	سلام علی سیدتنا فاطمه
علی الحسن الالمعی الرضا	سلام من المسک انفاسه
شهید یری جسمه کربلا	سلام علی الاورعی الحسین
علی بن الحسین الزکی المجتبی	سلام علی سید العابدین
سلام علی الصادق المقتدی	سلام علی الباقر المهتدی
رضی السجایا امام التقی	سلام علی الکاظم الممتحن
علی الرضا سید الاوصیاء	سلام علی الثامن المؤمن
محمد الطیب المرتجی	سلام علی المتقی التقی
علی المکرم هادی الوری	سلام علی الالمعی النقی
إمام یجهز جیش الصفا	سلام علی السید العسکری
ابن القاسم الغر نور الهدی	سلام علی القائم المنتظر
ینجیه من سیفه المنتضی	سیطلع کالشمس فی غاسق
کما ملئت جور اهل الهوی	تری یملا الارض من عدله
و أنصاره ما تدوم السماء (۲)	سلام علیه و آبائه

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۲۲.

۲- گروه دستگاران، ج ۱، ص ۱۷۰.

شاعر این ابیات قاضی فضل الله روزبهان صاحب کتاب - ابطال الباطل - که در رد کتاب - علامه حلی (که در اثبات حقانیت تشیع می باشد) است.

فشرده معنی این اشعار این است که این عالم سنی بعد از سلام به نبی اکرم و حضرت امیرالمؤمنین و حضرت زهرا علیها السلام به دوازده امام معصوم علیهم السلام دوازده امام علیهم السلام از اهل بیت رسالت سلام می فرستد و به ستودن مراتب آنها می پردازد تا می رسد به نام مقدس حضرت بقیة الله - ارواحنا له الفداء - چنین می گوید :

سلام و درود بر منتظر (که انتظارش را می کشند) ابوالقاسم، که سر سلسله پاگان و چراغ تابان هدایت است.

بزودی همچون خورشید در شب تاریک طلوع می کند و با شمشیر تیز و برآنش انسانها را می رهاند.

و سراسر زمین را همانگونه که پر از ستم و جور هواپرستان شده پر از عدل و داد می کند.

سلام بر او (حضرت مهدی) و بر پدران و بر یاران و انصارش، سلامی همیشگی و جاوید به جاودانگی آسمان.

در پایان زبان حال ما همان قول رئیس مذهب علیه السلام است :

امام صادق علیه السلام فرمود: [بكل أناس دولة یرقبونها و دولتنا فی آخر الدهر تظهر] یعنی : هر دسته ای و هر گروهی از جامعه چشم انتظار دولتی دارند ولی دولت ما (اهل بیت) در آخرالزمان آشکار می گردد.

«اللهم اجعلنا من أولیاء القائم و أعوانه و أنصاره قبل ظهوره و بعد ظهوره»

« تهران - محمود شریعت زاده فراسانی »

اهداء

[يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ . (۱)]

ای عزیز آل محمد

ای یوسف زهرا

ای آخرین ستاره درخشان ولایت، ای منجی بشریت، ای مهدی فاطمه، دردی جانکاه بر ما و خاندان ما نازل گردیده و ما را در ناراحتی فرو برده اینک با متاعی کم و بی ارزش به سویت آمده ایم و دست نیاز خود را به سویت دراز نموده ایم و ملتمسانه می گوییم **یا وجیهاً عندالله اشفع لنا عندالله** و چشم به کرم وجود و بزرگواری تو دوخته و تکیه کرده ایم و انتظار داریم که هر لحظه پیمانۀ ما را به طور کامل وفا کنی، و پاداش خود را از ما مگیر، بلکه از خدایت بگیر، چرا که خداوند، کریمان و متصدقان را دوست می دارد و پاداش خیر می دهد.

ثواب این اثر را به روح پاک پدرم مرحوم حضرت حجت الاسلام و المسلمین حاج شیخ میرزا محمد علی شریعت زاده خراسانی (واعظ معروف کربلایی) و به روح پرفتوح والدهام اهداء می نمایم تا شاید اندکی از زحمات آنان را جبران و حقی از حقوقشان را اداء کرده باشم.

« محمود شریعت زاده خراسانی »

صلی الإله ذوالعالی	علیک یا خیر البشر
أنت النسبی المصطفی	والهاشمی المفتخر
بکم هدانا ربنا	وفیک نرجوا ما أمر
و عشر سمیتهم	أئمة إثنی عشر
حباهم رب العالی	ثم اصطفاهم من کدر
قد فاز من والاهم	و خاب من عاد الزکر
آخرهم یسقی الظما	وهو الإمام المنتظر
عترتک الأخیار لی	والتابعین ما أمر
من کان عنهم معرضاً	فسوف تصلاه سقر

قال رسول الله ﷺ

المهدى طاووس أهل الجنة (۱)

پیامبر اسلام ﷺ فرمود: مهدی طاووس اهل بهشت است

❖ قال رسول الله ﷺ:

من انكر خروج المهدي فقد كفر بما انزل على محمد صلى الله عليه وآله وسلم. (۲)
پیامبر اسلام ﷺ فرمود: هر کس منکر حضرت مهدی (عج) و ظهورش شود، نسبت به آنچه بر محمد نازل شده، کافر و منکر گردیده است.

❖ قال الامام الصادق عليه السلام:

لكل أناس دولة يرقبونها و دولتنا في آخر الدهر تظهر. (۳)
امام صادق علیه السلام فرمود: هر جمعیتی در انتظار دولتی هستند، اما دولت ما در آخر الزمان نمایان می‌گردد.

❖ قال رسول الله ﷺ:

المهدى رجل من ولدي وجهه كالكوكب الدرّي. (۴)
پیامبر اسلام ﷺ فرمود: مهدی مردی است از فرزندانم، صورتش (به قدری نورانی است) مانند ستاره درخشان است.

۱- ینابیع المودة، ص ۴۸۹.

۲- ینابیع المودة، ص ۴۴۷.

۳- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۱۷.

۴- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۸۴.

❖ قال رسول الله ﷺ:

يُخْرِجُ النَّاسَ مِنَ الْمَشْرِقِ فَيُوطِنُونَهُ لِمَهْدِي سُلْطَانِهِ. (۱)
جمعی از مشرق حرکت کنند، و مقدمات حکومت مهدی را فراهم می‌کنند.

❖ قال رسول الله ﷺ:

أَنَّ الْمَهْدِيَّ يُبَايِعُ مَا بَيْنَ الرُّكْنِ وَالْمَقَامِ. (۲)

پیغمبر اسلام ﷺ فرمود:

به تحقیق (در وقت ظهور قائم مهدی علیه السلام) مردم (در مسجد الحرام) بین رکن (کعبه) و مقام حضرت
ابراهیم علیه السلام با او مباحثت خواهند کرد.

از ابی‌الحدید:

مَهْدِيكُمْ وَلِيَوْمِهِ أَتَوْقَعُ

و لقد علمت بأنه لا يد من

كالبحر أقبل زائراً يتدفع (۳)

تحميه من جند الاله كتايب

یعنی: من می‌دانم که مهدی شما (خاندان عصمت و طهارت) به ناچار ظهور می‌کند، و لذا
در انتظار وی بسر می‌برم.

(حامیان و یاوران او) افواجی از سپاهیان خدایند همچون دریای مالا مال و متلاطم، از
او پشتیبانی کنند و مدافع او می‌باشند.

من ز مهر حیدرم هر لحظه اندر دل صفاست

از پی حیدر حسن ما را امام و رهنماست

همچو کلب افتاده‌ام بر آستان بوالحسن

خاک نعلین حسین بر هر دو چشمم توتیاست

عابدین تاج سر و باقر دو چشم روشنم

دین جعفر بر حق است و مذهب موسی دواست

۱- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۴۰.

۲- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۴۲.

۳- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۵۲.

ای موالی وصف سلطان خراسان را شنو
 ذره از خاک قبرش دردمندان را دواست
 پیشوای مؤمنان است ای مسلمانان تقی
 گرنقی را دوست داری بر همه مذهب رواست
 عسکری نور دو چشم عالمست و آدم است
 همچو یک مهدی سپهسالار در عالم کجاست
 شاعران از بهر سیم و زر سخنها گفته‌اند
 احمد جامی غلام خاص شاه اولیاست (۱)

۱ - اشعار از شیخ احمد جامی نافع عارف معروف نقل از ینابیع المودة، ص ۲۷۲.

نظری کوتاه بر زندگانی منجی عالم بشریت (عج)

پدرش حضرت امام حسن عسکری علیه السلام یازدهمین ستاره درخشان امامت و ولایت است.

مادر حضرت مهدی «عج» نامش ملیکه - ملیکا - سوسن - حکیمه - خمس - مریم - ریحانه - سبیکه - صیقل و نرجس بود.

او از طرف پدر، دختر یوشعا فرزند امپراطور روم شرقی بود، و از طرف مادر، نوه شمعون است که از یاران مخصوص حضرت عیسی بن مریم علیه السلام و وصی او نیز بود.

او در کاخ زندگی میکرد و با خاندان امپراطوری، اما آن چنان پاک و با عفت بود که گوئی نسبتی با کاخ نشینان نداشت، بلکه به مادر و دودمان مادری خود رفته و زندگیش همچون زندگی شمعون و حضرت عیسی بن مریم علیه السلام از صفا و معنویت و پاکی خاصی برخوردار بود.

مجلس عقد حضرت نرجس علیها السلام در کاخ امپراطور روم

حضرت نرجس علیها السلام در سن ۱۳ سالگی جدش امپراطور روم از او خواست که به همسری برادرزاده‌اش درآید، با توجه به اینکه کسی نمی‌توانست از فرمان امپراطور سرپیچی نماید، امپراطور از طرف برادرزاده‌اش از حضرت نرجس علیها السلام خواستگاری کرد و سپس مجلس عقد بسیار باشکوه و عظیمی ترتیب داد که در آن مجلس پنجهزار نفر از بزرگان روحانیون و کشیشان مسیحی و افسران و فرماندهان ارتش و اشراف و معتمدین و درباریان و ثروتمندان روم شرکت داشتند.

مجلس در کاخ امپراطور برگزار شد، تخت بزرگی را که با انواع جواهرات و طلا و نقره و یاقوت و عقیق، آراسته شده بود، در جای مخصوص کاخ گذاشتند، برادرزاده امپراطور روی آن تخت نشست تشریفات مراسم عقد فراهم شد؛ دربانان و خدمتگزاران با لباسهای مخصوص خدمت، هر یک در جایگاه خود قرار گرفتند، در اطراف مجلس قندیلها و لوسترها، مجلس را جلوه خاصی داده بود. ناقوس نواخته شد، روحانیون برجسته مسیحی کنار تخت با عبا و کلاه و لباس مخصوص، شمعدان به دست در دو طرف، به صف ایستاده بودند و کتاب مقدس انجیل در دست داشتند، همین که انجیل را گشودند که آیات آنرا تلاوت کنند، ناگهان زلزله آمد، کاخ لرزید و هر کسی که روی تخت نشسته بود بر زمین افتاد، خود امپراطور و برادرزاده‌اش نیز از تخت به زمین افتادند، ترس و لرز، حاضران را فرا گرفت، یکی از کشیشان بزرگ به حضور امپراطور آمد و گفت: این حادثه عجیب نشانه بلا و خشم خدا و علامت پایان یافتن آیین و مراسم است ما را مرخص فرمائید برویم، امپراطور اعلام ختم مجلس کرد، و همه رفتند، سپس دستور داد آنچه که از تخت و قندیل و چیزهای دیگر که در هم ریخته و افتاده بود همه را به جای خود گذاشتند.

بار دیگر امپراطور تصمیم گرفت که ملیکه (حضرت نرجس علیها السلام) را به همسری برادرزاده دیگرش در آورد و با خود گفت شاید این حادثه زلزله، برای آن بود که - ملیکه - همسر برادرزاده اولی نگردد بلکه همسر برادرزاده دومی شود.

پادشاه دستور داد مجلس را در کاخ، مثل مجلس سابق آراستند و همه خدمتگزاران در جایگاهی مخصوص قرار گرفتند، تخت مخصوص را نیز در جای خود گذاشتند روحانیون برجسته مسیحی با دست گرفتن شمعدانها و لباسهای مخصوص در کنار تخت قرار گرفتند، برادرزاده دومی بر تخت مخصوص نشست، همین که مراسم عقد شروع شد و کشیشان خواستند عقد بخوانند، بار دیگر حادثه زلزله، رخ داد و همه حاضران پریشان شدند و رنگها پرید و مجلس به هم ریخت و تختها واژگون شد امپراطور و برادرزاده دومی، از تخت بر زمین افتادند و همه وحشت زده از کاخ بیرون آمدند و به خانه‌های خود رفتند.

امپراطور، بسیار ناراحت شده، در اندوه و غم و فکر فرو رفت و لحظه‌ای این دو حادثه عجیب را فراموش نمی‌کرد.

خواب عجیب حضرت نرجس علیها السلام

گرچه - ملیکه - با آن طینت پاکی که داشت، خواستار چنین ازدواجی با چنان افرادی نبود، و آرزوی رفتن به خانه‌ای که پر از صفا و معنویت و خداپرستی باشد میکرد، اما دو حادثه‌ای که رخ داد، او را نیز غرق در تفکر کرد، با خود میگفت: سرنوشت من چه خواهد شد، سرانجام کجا خواهم رفت؟ خدایا بمن کمک کن و مرا نجات بده.

او همچنان فکر میکرد و اندوهگین بود تا این که شب خوابش برد و در عالم خواب دید جدش شمعون همراه حضرت مسیح علیه السلام و عده‌ای از یاران مخصوص حضرت مسیح علیه السلام وارد کاخ شدند، ناگهان منبری بسیار باشکوه به جای تخت امپراطور گذاشته شد، سپس

دید دوازده نفر که مردانی بسیار خوش سیما و نورانی و زیبا بودند وارد کاخ شدند، در عالم خواب به (ملیکه) گفته شد: آنها که وارد شدند، پیامبر اسلام ﷺ و علی، حسن، حسین، امام سجاد، امام باقر، امام صادق، امام کاظم، امام رضا، امام جواد، امام هادی، و امام حسن عسکری علیه السلام هستند.

ناگهان مشاهده کرد که پیامبر اسلام ﷺ به حضرت مسیح علیه السلام رو کرد و گفت: ما به اینجا آمده‌ایم تا - ملیکه - را از شمعون برای فرزندم حسن عسکری خواستگاری کنیم. حضرت مسیح علیه السلام به شمعون گفت: به به، سعادت به تو رو کرده، خود را با دودمان محمد صلی الله علیه و آله پیوند بده، شمعون از این پیشنهاد بسیار خوشحال شد.

آنگاه پیامبر صلی الله علیه و آله به منبر رفت و خطبه عقد را خواند و ملیکه را به عقد همسری امام حسن عسکری علیه السلام درآورد و سپس حضرت مسیح علیه السلام و شمعون و یاران مسیح علیه السلام به این عقد گواهی دادند.

پذیرفتن اسلام در عالم خواب

ملیکه میگوید: از خواب بیدار شدم ولی ماجرای خواب را به هیچ کس و حتی به جدّم امپراطور روم، نگفتم، تا مبادا به من آسیبی برسانند، ولی شب و روز در فکر این خواب عجیب بودم، و با خود میگفتم من در اینجا و امام حسن عسکری علیه السلام در شهری بسیار دور از اینجا، چگونه به خانه او راه می‌یابم، محبت امام حسن عسکری علیه السلام سراسر دلم را فرا گرفته بود، تنها به او می‌اندیشیدم تا اینکه بیمار و رنجور شدم، تمام پزشکان روم را به بالین من آوردند، ولی معالجه آنها بی‌نتیجه ماند، چرا که بیماری من بیماری جسمی نبود تا با معالجه آنها خوب شوم.

روزی پدرم که از من ناامید شده بود، به من گفت: آیا هیچ آرزویی داری تا آن را برآورم، گفتم: آرزویم این است که به زندانیان مسلمان که در جنگ اسیر و دستگیر

شده‌اند، سخت نگیرید، و آنها را از شکنجه معاف دارید تا شاید به خاطر این کار خوب، خداوند حال مرا نیک کند، و سلامتی مرا به من بازگرداند، و حضرت مسیح علیه السلام و مادرش مریم علیها السلام بر این کار نیک به من لطف و مرحمت کنند.

پدرم خواسته مرا برآورد، عده‌ای از زندانیان مسلمان را آزاد کرد، و مجازات و شکنجه بعضی را بخشید، بسیار خوشحال شدم، از آن به بعد روز به روز حالم بهتر می‌شد، همین موضوع باعث شد که پدرم دستور داد، تا بیشتر از زندانیان مسلمان دلجویی کنند و آنها را ببخشند و خوشنودی آنها را به دست آورند، چهارده شب از این جریان گذشت، شبی خوابیده بودم، در خواب دیدم فاطمه زهرا علیها السلام بانوی بزرگ دنیا و آخرت همراه مریم علیها السلام و بانوان دیگر نزد من آمدند، حضرت مریم علیها السلام به من گفت که این بانو مادر همسر توست. بی‌اختیار به یاد همسرم امام حسن عسکری علیه السلام افتادم، و قلبم فرو ریخت و به حضرت فاطمه علیها السلام عرض کردم از امام حسن عسکری علیه السلام گله دارم که سری به من نمی‌زند دیگر گریه امانم نداد، زارزار گریستم.

فاطمه علیها السلام فرمود: تا تو مسیحی هستی، فرزندانم به سراغ تو نمی‌آید ا گرمی خواهی خدا و حضرت مسیح علیه السلام از تو خشنود شوند، دین اسلام را بپذیر، تا چشمت به جمال امام حسن عسکری علیه السلام روشن شود.

گفتم: ای بانوی بزرگ با تمام وجودم حاضریم که اسلام را بپذیرم.

فرمود: بگو اشهدان لا اله الا الله و أشهد أن محمداً رسول الله و أن علیاً ولی الله. گفتم

گواهی می‌دهم به یکتایی خدا و پیامبری حضرت محمد صلی الله علیه و آله.

آنگاه فاطمه زهرا علیها السلام مرا به آغوش گرفت و نوازش داد و فرمود: خوشحال باش به تو مژده می‌دهم که از این به بعد امام حسن عسکری علیه السلام به دیدارت خواهد آمد و تو به زیارت او موفق میشوی.

از خواب بیدار شدم بسیار خوشحال بودم و همواره شهادت به یکتایی خدا و پیامبری حضرت محمد صلی الله علیه و آله را به زبان می‌گفتم و در انتظار دیدار امام حسن عسکری علیه السلام بودم تا شب بعد، در همین فکر و اندیشه خوابیدم، در خواب دیدم امام حسن عسکری علیه السلام به

دیدار من آمد، از دیدار او بسیار خوشحال شدم، گله کردم که چرا به دیدار من نمی آمدی با اینکه دلم غرق محبت تو بود.

فرمود: علت جدایی این بود که تو در دین اسلام نبودی، از این به بعد به دیدار تو خواهم آمد، تا روزی که خداوند تو را در ظاهر، همسر من گرداند.

از خواب بیدار شدم، هر شب آن بزرگوار را می دیدم، از آن به بعد حالم رو به بهبود میرفت و به لطف خدا سلامتی خود را باز یافتم.

جنگ مسلمانان با رومیان

ملیکه (حضرت نرجس علیها السلام) همچنان آرزو میکرد که روزی بیاید و از میان خاندان امپراطور روم دور شود، و از آلودگی دنیاپرستی این خاندان، نجات یابد تا به افتخار و سعادت خدمت در خانه امام حسن عسکری علیه السلام برسد.

بین مسلمانان و رومیان سالها جنگ بود، گاهی مسلمانان پیروز می شدند و گاهی رومیان، طبیعی است که در جنگ، عدهای اسیر می شدند و آنها را به اسارت می بردند، و در این جنگهای پی در پی گاهی از مسلمانان اسیر رومیان می شدند و گاهی به عکس رومیان اسیر مسلمانان می شدند.

و در آن زمان رسم بود که اسیران را به عنوان غلام و کنیز می فروختند و یا آنها را با اسیران خود عوض میکردند.

در یکی از مسافرتها که (ملیکه) با عدهای از بانوان همراه امپراطور بود، به لشکر اسلام برخوردند، سپاه روم با سپاه اسلام درگیر جنگ شد، در این جنگ مسلمانان پیروز شدند، عدهای از زنان از جمله (ملیکه) اسیر مسلمانان شدند، اسیران را بوسیله کشتی از راه رودخانه دجله به بغداد برای فروش آوردند، یکی از فروشندگان برده فروشنده معروفی به نام عمرو بن یزید بود.

روزی امام هادی علیه السلام پدر بزرگوار امام حسن عسکری علیه السلام یکی از یارانش، به نام بشر بن سلیمان را که از فرزندان ابویوب انصاری و از شیعیان خاص اهل بیت علیهم السلام بود و در خرید و فروش برده نیز سابقه داشت، و در شهر سامراء سکونت داشته طلبید و فرمود: ای بشر خودت را برای مأموریتی آمده کن و این مأموریت باعث افزایش فضیلت و شرافت شما است، سپس نامه‌ای را که به زبان رومی نوشته شده بود و زیر آن را امضا کرده بود را به او داد و همیانی پول نیز جدا گانه به او داد و فرمود: می‌خواهم بروی بغداد و با این همیان پول، کنیزی را خریداری کنی و به اینجا بیاوری.

بشر بن سلیمان گفت: بسیار خوب، هر امری بفرمایی اطاعت می‌کنم.

امام هادی علیه السلام فرمود: حال بشنو تا توضیح دهم که باید چگونه کنیزی را خریداری کنی؟ فلان روز از اینجا به طرف بغداد حرکت می‌کنی، سعی کن اول صبح فلان روز در کنار پل رودخانه معروف بغداد باشی، وقتی به آنجا رسیدی می‌بینی زنانی را که اسیر کرده‌اند، از کشتیها پیاده می‌کنند و به عنوان کنیز در معرض فروش قرار می‌دهند.

مشتریها می‌آیند کنیزها را می‌خرند و با خود می‌برند، همچنان نگاه کن یک وقت می‌بینی در یکی از این کشتیها - عمرو بن یزید - دختری را در معرض فروش قرار می‌دهد با اینکه پرده‌داران می‌خواهند کنیزان را به خریداران نشان دهند، آن دختر، خود را نشان نمی‌دهد، حجاب و عفت خود را حفظ می‌کند، او دو لباس حریر پوشیده و یک لباس پوستی گرانبها بر دوش دارد.

خریداران متوجه او میشوند، و اصرار می‌کنند که او را خریداری کنند، او ناراحت میشود و به زبان رومی میگوید (وای که حجابم آسیب دید) یکی از خریداران میگوید من این کنیز را سیصد دینار خریدارم.

آن دختر باو میگوید: اگر به اندازه ملک سلیمان دارایی داشته باشی حاضر نیستم کنیز تو باشم.

عمرو بن یزید به آن دختر میگوید: چاره‌ای نیست، باید تو را فروخت. او میگوید: شتاب مکن، آن خریداری که من می‌خواهم پیدا میشود، مگر نه این است که معامله باید از روی رضایت باشد.

در این موقع نزد (عمروبن یزید) برو و بگو نامه‌ای برای این بانو دارم که به زبان رومی نوشته شده است ، این نامه را به آن بانو بده بخواند اگر راضی شد ، او را برای صاحب نامه که اوصاف و نشانه‌های او در آن نوشته شده ، خریداری میکنم ، وقتی که نامه را باو دادی او راضی میشود آنگاه او را خریداری کن و به اینجا بیاور.

(ملیکه) وقتی که همراه عده‌ای از بانوان اسیر شد ، برای این که کسی او را نشناسد ، خود را نرگس نامید (که تلفظ عربی آن همان نرجس است).

بشربن سلیمان طبق پیشنهاد امام هادی علیه السلام همان روز معین به بغداد آمد ، صبح زود کنار پل بغداد رفت ، کشتیها رسیدند ، و کنیزها را در معرض فروش قرار دادند ، در این هنگام کنیزی را دید که دارای آن اوصافی است که امام هادی علیه السلام فرموده بود خریداران اصرار داشتند که او را بخرند ، ولی او مایل نبود کنیز آنها شود.

بشربن سلیمان جلو آمده و با اجازه فروشنده ، نامه امام هادی علیه السلام را به - نرجس - داد ، نرجس تا آن را گشود و خواند ، بی اختیار منقلب شد و اشک در چشمانش حلقه زد ، در حالی که گریه شوق گلویش را گرفته بود به صاحبش ، عمروبن یزید گفت : مرا به صاحب این نامه بفروش و اصرار و تأکید کرد که مرا حتماً به صاحب این نامه بفروش.

عمروبن یزید گفت : بسیار خوب ، مانعی ندارد ، آنگاه در مورد قیمت با بشربن سلیمان صحبت کرد ، او به همان مقدار پولی که در میان بود و امام هادی علیه السلام فرستاده بود ، راضی شد ، بشر میگوید : میان را دادم و کنیز را خریدم و با او از آنجا حرکت کردیم ، او همواره نامه را بیرون میآورد و میبوسید و به چشم می‌کشید ، من از روی تعجب گفتم که تو که هنوز صاحب نامه را نمی‌شناسی چرا این قدر نامه را می‌بوسی ؟

گفت : معرفت و شناخت تو اندک است ، اگر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و جانشینان او را می‌شناختی چنین نمی‌گفتی .

آنگاه داستان خود را از اول تا آخر برای من بیان کرد من به پاکی و شخصیت معنوی و فکر بلند و عالی حضرت نرجس علیها السلام پی بردم و از آن پس بیشتر احترامش کردم تا به سامراء رسیدیم ، و او را به حضور امام هادی علیه السلام بردم.

در این وقت امام هادی علیه السلام به او خوش آمد گفت ، و احوالپرسی کرد و سپس خواهرش حکیمه خاتون را خبر کرد و به او فرمود : این است آن بانوی محترمه‌ای که در انتظار او بودی ، حکیمه او را در آغوش گرفت ، خوش آمد و تبریک به او گفت امام هادی علیه السلام به او فرمود : عزت اسلام و ذلت نصرانیت را چگونه دیدی ؟ او عرض کرد چگونه چیزی را بیان کنم که شما بهتر از من میدانید.

سپس امام هادی علیه السلام به خواهرش حکیمه خاتون فرمود : او را به خانه ببر و دستورات اسلامی را به او بیاموز ، او همسر فرزندی من حسن ، و مادر مهدی آل محمد علیهم السلام خواهد بود.

سپس امام هادی علیه السلام به (نرجس) رو کرد و فرمود :

(مژده باد تو را به فرزندی که سراسر جهان را با نور حکمتش پر از عدالت و دادگری کند، همان گونه که پر از ظلم جور شده باشد).^(۱)

ولادت امام زمان (أرواحنا له الفداء)

نیمه شعبان سال دویست و پنجاه و پنج هجری قمری - امام حسن عسکری علیه السلام به عمه‌اش حکیمه خاتون فرمودند : امشب (شب نیمه شعبان) نزد ما افطار کن که حق تعالی تو را شاد میگرداند به حجّت خویش - که حجت برحق در روی زمین خواهد بود - حکیمه خاتون گفت : مادرش کیست ؟ حضرت جواب دادند : « نرجس » سپس حکیمه عرض کرد : سوگند به خدا که در او هیچگونه اثر حمل دیده نمیشود ، امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند : عمه حقیقت همان است که برایت گفتم ، امشب فرزندی من

۱ - الف (اقتباس از بحار الانوار ، ج ۵۱ ، ص ۶ .

ب (حدیقه الشیعه ، ص ۷۰۶ .

ج (ریاحین الشریعه و مهدی منتظر .

مهدی به دنیا می آید! حضرت نرجس در خواب بود و هیچگونه آثار حمل و درد زایمان در او محسوس نبود، و حکیمه خاتون به نماز و دعا مشغول بود و سپس نماز شب را خواند و حضرت نرجس نیز به نماز برخواست و پس از انجام آن دوباره خوابید. عمّه امام حسن عسکری علیه السلام؛ حکیمه خاتون، کاملاً مبهوت و متعجب است از طرفی خبر غیبی امام معصوم حضرت عسکری علیه السلام و از طرف دیگر، نداشتن قرائن حمل و درد زایمان در مادر حضرت مهدی او را متحیر ساخته است او دچار شک و تردید شد، و شب به لحظات آخر خود نزدیک میشد، امام حسن عسکری علیه السلام از قلب عمّه اش آگاه است و شک و تردید او را احساس میکند و لذا با صدای بلند به او فرمود: ای عمّه شک مکن که همین ساعت، مهدی را خواهی دید. انشاء الله تعالی ...

ناگاه نرجس خاتون از خواب بیدار شده و در خود احساس درد نمود و دریافت که باید امانت خدا را که جهان هستی به برکت وجود مقدسش روشنائی معنوی خود را خواهد یافت به عالمیان تحویل دهد.

حکیمه خاتون میگوید: دیدم نرجس می لرزد وی را به آغوش گرفتم و به امر امام حسن عسکری علیه السلام سوره « قل هو الله احد » و سوره « انا انزلناه » را قرائت کردم و با کمال تعجب دیدم که حضرت مهدی علیه السلام نیز از داخل شکم مادرش این سوره ها را می خواند.

در این اثنا - نرجس - از چشم غایب شد و او را ندیدم، به وحشت افتادم و خدمت امام حسن عسکری علیه السلام رسیدم و جریان را عرض کردم. حضرت فرمود: نگران مباش برگرد نرجس را جای خود خواهی دید. برگشتم چون به اطاق نرجس رسیدم دیدم نوری از آن پرتوافکننده و حجت حق حضرت مهدی علیه السلام متولد گردیده است و پیشانی خود را به سجده گذاشته و در کنار مادرش میگوید: « اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان جدی رسول الله » و سپس به هر یک از اجداد طاهرینش از امیرالمؤمنین علی علیه السلام تا پدر بزرگوارش امام عسکری علیه السلام سلام و درود گفت و به درگاه خداوند متعال عرض کرد: خدایا آنچه را که به من وعده کرده ای برایم آسان و مقدر گردان، و کارم را به اتمام

رسان و قدمهایم را ثابت بفرما، و بوسیله من عدالت و دادگری را در روی زمین جاری نما.

حکیمه خاتون گفت: امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند: عمّه! فرزندم مهدی را بیاور. و من او را به پدر بزرگوارش تسلیم نمودم، حضرت دست نوازش به سر و صورت فرزندش کشید، و زبان مبارکش را در دهان او گذاشت و سپس فرمود: ای فرزندم با اذن خدا سخن بگو: حضرت مهدی علیه السلام بزبان آمده و گفت: اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم و تُرید أن نؤمن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمةً و نجعلهم الوارثین. (۱)

حکیمه خاتون میگوید: مرغان بسیار دور او را گرفته بودند، امام حسن عسکری علیه السلام یکی از آنها را طلبید و فرمود: « وَاحْتَفَظْ بِهِ حَتَّى يَأْذَنَ اللهُ فِيهِ فَإِنَّ اللهَ بِأَلْعُ أَمْرِهِ » من سوال کردم که این مرغان چیستند، فرمود: اینها ملائکه رحمتند و این جبرئیل علیه السلام بود که مهدی را به او دادم و سپس دیدم باز پس آمده و حضرت مهدی علیه السلام را به دست پدر داد و امام حسن عسکری علیه السلام بمن امر نمود که مهدی را بمادرش برسانم تا چشمش روشن شود. او را گرفتم و دیدم در بازوی دست راستش نوشته است: « جاء الحق و زهق الباطل ان الباطل كان زهوقا ». (۲) او را به مادرش دادم و بخانه خود برگشتم و پس از سه روز آمدم خانه امام حسن عسکری علیه السلام و مهدی را در گهواره دیدم چون سلام کردم پس از جواب سلام فرمود، (انا خاتم الاوصياء و بی يرفع الله البلاء عن اهلی و شیعتی) یعنی من خاتم اوصیایم و به من ولایت و وصایت ختم میشود و بواسطه من برطرف میکند خدای تعالی بلاها را از اهل و خاندان و همچنین از شیعیانم. (۳)

۱- قصص، آیه ۵.

۲- اسراء، آیه ۸۱.

۳- الف (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۸. ب) حقیقة الشیعه، ص ۷۱۲.

ج) یوم الخلاص، ص ۹۸.

غیب گوئی امام زمان (ارواحنا له القداء)

ابوالادیان نامه رسان امام حسن عسکری علیه السلام بود و از موالیان حضرت و مورد اعتماد نیز بوده او میگوید: در آخرین دیدارم با امام حسن عسکری علیه السلام خطاب بمن فرمود: تو اکنون به مدائن و غیره میروی و مدت سفرت مجموعاً ۱۵ روز خواهد بود و آن وقت که به سامراء برمیگردی روز وفات من است صدای گریه و ناله از خانه من خواهی شنید و هنگامی که داخل این خانه میشوی می بینی که جنازه مرا بر روی تخت و جهت غسل دادن می گذارند.

چون امام حسن عسکری علیه السلام از شهادت خود به من خبر داد، به او عرض کردم: پس جواب نامه ها و پولهای مردم را به چه کسی تقدیم کنم؟ و چه کسی جانشین شما خواهد بود، در جواب فرمودند:

آن کسی که از تو نامه ها را بخواهد، او فرزندانم - قائم - است. گفتم: مولایم، بیشتر مراد در جریان امامت و وصی خود قرار بده فرمود: آن کسی جانشین من خواهد بود که بر جنازه من نماز بخواند، و از مقدار پولها و صاحبان آنها دقیقاً خبر بدهد.

ابوالادیان میگوید: من سفر خود را در پانزده روز به پایان رساندم و چون به سامراء برگشتم، دیدم امام حسن عسکری علیه السلام به شهادت رسیده و صدای شیون و ناله از خانه حضرت بلند است.

وارد خانه شدم دیدم: برادر امام حسن عسکری علیه السلام - جعفر - خود را جانشین آنحضرت و امام مسلمین معرفی میکرد و همه می آمدند و به او تسلیم میگفتند و چون بدن مبارک امام یازدهم را غسل دادند و برای نماز به مصلی آوردند، برادرش جعفر پیش رفت تا بر جنازه آن امام مظلوم نماز بخواند، در این هنگام دیدم فرزندان پنجساله آن حضرت و حجت خدا در روی زمین همچون ماه شب چهارده از پشت ابرهای ابهام و شک و تردید ظاهر شد و در کناره جنازه پدر ایستاد و خطاب به جعفر فرمود:

ای عمو کنار برو و من سزاوار ترم که بر پیکر پا ک پدرم نماز بخوانم، جعفر با تمام ترس و وحشت، کنار رفت و حضرت مهدی علیه السلام بر پیکر پدرش نماز خواند و پس از نماز او را دفن کرد.

ابوالادیان میگوید سپس خطاب کرد بمن و فرمود: جواب نامه‌های پدرم را بده!! من نامه‌ها را به وی دادم و با خود گفتم دو نشانه از نشانه‌هایی که امام حسن عسکری علیه السلام فرموده بود ظاهر شد، هم نماز را خواند و هم او جواب نامه‌ها را خواست، ولی بیان مقدار پولها و صاحبان آنها هنوز باقی بود.

در این بین قافله‌ای از قم به سامراء وارد شد، و از امام حسن عسکری علیه السلام سؤال کردند، مردم فریب خورده و بی‌تکلیف برادرش جعفر (کذاب) را جانشین او معرفی نمودند، قافله قمی بحضور جعفر رسیدند و از او خواستند نشانه‌های نامه‌ها و صاحبان آنها و مقدار پولها را بگویند، او با عجز و ناتوانی گفت: مگر جز خدا کسی غیب میداند؟ این را بگفت و مجلس آنان را ترک کرد، ناگاه غلام حضرت مهدی علیه السلام وارد اطاق شد و تمام نشانه‌های نامه‌ها و مقدار پولها و صاحبان آنها را از سوی حضرت بیان کرد و تمام علائمی را که حضرت امام حسن عسکری علیه السلام برای من فرموده بود حاصل شد، و بدینوسیله هم امام زمان و جانشین امام حسن عسکری علیه السلام معلوم شد، و هم گزارشهای غیبی حضرتش محقق گردید، و بر رسوائی یاوه‌گویان و ادعاگران واهی و بی‌دین افزوده شد. (۱)

دوران تربیت حضرت مهدی (عج)

تا سال دویست و شصت که پنج سال یا چهار سال و کسری از سنّ شریفش گذشته در کفالت و تربیت پدر بزرگوارش حضرت امام حسن عسکری علیه السلام و بروح القدس سپرده شده بود و در این مدت مخفی از همه میزیست مگر بعضی از خواصّ شیعه و موالیانی که از ولادتش مطلع بودند و یا او را در ایام کودکی مشاهده کرده بودند.

ابتدای امامت حضرت مهدی (عج)

از سال دویست و شصت که پدر بزرگوارش حضرت امام حسن عسکری علیه السلام به زهر معتمد عباسی (لعنة الله عليه) شهید شد امامت باو منتقل گردید.

دوران غیبت صغری

پس از انتقال امامت بآنحضرت و خواندن نماز بر جنازه پدر بزرگوارش در اثر تعقیب معتمد عباسی برای دستگیر کردن وی، غیبت فرموده حتی بر خواصّ هم رسماً ظاهر نمیشد ولی نائب خاصّ برای خود انتخاب فرمود تا مرجع شیعیان باشد و حوائج و سؤالات خود را بوسیله او بآنحضرت برسانند و دریافت جواب کنند.

و خود حضرت گاه گاه مخفیانه برنائب خاص ظاهر میشد و دستورات خاصه میداد و سؤالات دوستان و شیعیان را توضیح میفرمود و بسیاری از اوقات بر نائب هم ظاهر نمیشد و کتباً یا بوجه دیگر بر وی القاء میفرمود تا اینکه بر همین منوال چهار نائب هر یک پس از دیگری تعیین فرمود.

نواب چهارگانه

۱ - نائب اول : ابو عمرو عثمان بن سعید العمری الأسدی، وی برای سه امام نیابت کرده حضرت امام علی النقی علیه السلام - حضرت امام حسن عسکری علیه السلام و حضرت مهدی علیه السلام.

نیابت او برای حضرت مهدی علیه السلام از سال ۲۶۰ هجری قمری تا سال ۲۸۰ هجری قمری بود. (یعنی ۲۰ سال تمام).

۲ - نائب دوم : فرزند او محمد بن عثمان العمری بعد از وفات پدرش به نیابت از حضرت مهدی علیه السلام انتخاب شد از سال ۲۸۰ هجری قمری تا سال ۳۰۵ هجری قمری - یعنی ۲۵ سال تمام - و او نیز از حضرت امام حسن عسکری علیه السلام نیابت کرده است.

۳ - نائب سوم : ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی پس از وفات محمد بن عثمان به نیابت منصوب شد. از سال ۳۰۵ هجری قمری تا سال ۳۲۶ هجری قمری (یعنی ۲۱ سال تمام)

۴ - نائب چهارم : ابوالحسن علی بن محمد سمري از سال ۳۲۶ هجری قمری بعد از وفات حسین بن روح به نیابت تعیین شد و تا سال ۳۲۹ هجری قمری که در نیمه شعبان

وفات کرد (یعنی سه سال تمام) نائب آن حضرت بود. - یعنی ۳ سال تمام - محل نیابت این چهار نفر در بغداد بود و بعد از وفات در بغداد مدفون گشته و مزارشان معروف است.

و عمر حضرت مهدی علیه السلام در پایان غیبت صغری و ابتدا غیبت کبری ۷۴ سال بود. (۱)

دوران غیبت کبری

شش روز پیش از وفات سمیری توفیق شریف که بر دستش جاری شد حاکی از آن بود که وفات تو نزدیک شده دیگر بکسی وصیت مکن و کسی را بنیابت تعیین مکن که غیبت کبری تامه واقع گردید و ظهور نخواهد بود مگر بعد از مدّت طولانی و قساوت دلها و پرشدن زمین از جور و ظلم و هر کس ادعای مشاهده کند (یعنی ظهور رسمی که بعد از آن غیبتی نیست پیش از سفیانی و صیحه آسمانی) او دروغگو و افتراء زننده است.

سپس حضرت مهدی «عج» فرمود: «وَأَمَّا الْخَوَاطِئُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَاةِ أَحَادِيثِنَا فَإِنَّهُمْ حَجَّتِي عَلَيْكُمْ وَ أَنَا حَجَّةُ اللَّهِ.» (۲)

یعنی: حوادث و اموری که بر شما (شیعیان) رخ میدهد و (نیازی به مرجع) پیدا میکند مراجعه نمائید به راویان احادیث ما، زیرا که اینان حجت مانند بر شما (یعنی علماء و مراجع شیعه) و من حجت خدایم.

۱- یوم الخلاص، ص ۱۹۶.

۲- حدیثنا.

منتظرین جزء بندگان واقعی خدا هستند

امام صادق علیه السلام فرمودند: زمانی بر مردم خواهد گذشت که امام آنها از نظرشان غائب می‌گردد، خوشا به حال آنها که در آن زمان بر عقیده خود نسبت به ما ثابت می‌مانند کمترین ثوابی که آنها دارند این است که خداوند متعال آنها را با این کلام صدا زند:

بندگان من، که ایمان به من آوردید و غیب مرا تصدیق کردید. شما را، به ثواب نیکوی خود مرزده می‌دهم شما بندگان و کنیزان حقیقی من هستید عبادت شما را می‌پذیرم و از تقصیرات شما می‌گذرم و شما را می‌آمروم و به خاطر شما بندگانم را از باران سیراب می‌کنم و بلا را از مردم برطرف می‌سازم.

اگر برای خاطر شما نبود عذاب خود را بر آنان (که در بی دینی و غفلت و معصیت بسر می‌برند) فرو می‌فرستادم.

جابر گفت عرض کردم: یابن رسول الله، بهترین کاری که شخص با ایمان در آن زمان (غیبت کبری) می‌تواند انجام دهد چیست؟
فرمود: حفظ زیان و ماندن در خانه. (۱)

ویژگیهای حکومت حضرت مهدی (عج) و پیامدهای آن

اکنون ویژگیها و خصوصیات حکومت حضرت مهدی «عج» که تاریخ بشری به سوی آن پیش میرود و همه چشم انتظار آن منجی عالم هستند با توجه به آیات و روایات از خاص و عام به طور اجمال ذکر مینمائیم، و در بخش آیات و روایات، صریحاً ذکر خواهد شد رهبری این حکومت جهانی با حجت ابن الحسن المهدی ارواحنا له الفداء خواهد بود. وقتی آنحضرت ظهور کرد حکومتش که تجسم آرمانهای دیرینه بشریت مظلوم است، ویژگیهایی خواهد داشت که برخی از آنها بدین قرار است:

۱- حکومت او یک حکومت جهانی خواهد بود و شرق و غرب عالم را فرا خواهد گرفت و او وارث روی زمین و حاکم علی الاطلاق خواهد بود.

۲- حکومت حضرت مهدی علیه السلام بر اساس ایدئولوژی اسلامی خواهد بود و دین اسلام که همان دین مورد رضایت خدا است حاکم بر جهان خواهد بود و اسلام بر دیگر ادیان پیروز خواهد شد و شعار اسلام که همان شهادت به یگانگی خدا و نبوت حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله است همه جا سر داده خواهد شد.

۳- قانون اساسی و پایه‌های اصلی حکومت جهانی حضرت مهدی علیه السلام، قرآن کریم است.

۴- خوف و ناامنی از میان خواهد رفت و امنیت و آرامش همه جا را فرا خواهد گرفت.

۵- زمین پر از عدل و داد خواهد شد و عدالت اجتماعی اسلام در تمام ابعاد آن به مرحله اجرا درخواهد آمد و در اثر آن زمین زنده خواهد بود.

۶- برکتهای آسمان و زمین ظهور خواهد یافت و معادن و گنجینه‌های زمین به آسانی استخراج و در دسترس همه پیروان حضرت خواهد شد.

- ۷- کشاورزی و زراعت رونق و شکوفائی بی سابقه‌ای خواهد یافت و همه جای زمین سبز و خرم خواهد شد و کشاورزان از کشت و زرع خود چند برابر سابق، محصول برداشت خواهند کرد.
- ۸- وحدت کلمه بین همه طوائف به معنای صحیح پیاده خواهد شد و همه زیر سایه اتحاد و هماهنگی کامل به سر می‌برند.
- ۹- در روایت بسیار معتبر آمده: روز ظهور حضرت مهدی «عج» منادی ندا کند که -ألا یا اهل العالم- امروز روز آزادی و عدالت اجتماعی است.
- ۱۰- علوم و صنایع پیشرفت خارق العاده‌ای خواهد داشت و عقول مردم به تکامل خواهد رسید و علم و دانش در میان مردم منتشر خواهد شد.
- ۱۱- بلاد و شهرها آباد و توسعه خواهد یافت و جای ویرانی نخواهد ماند مگر آنکه آباد شود و مردم در کمال راحتی و آسایش زندگانی خواهند کرد.
- ۱۲- مردم از رذائل اخلاقی مانند حسد و دروغ و کینه دور خواهند گشت و بسوی فضائل و معنویت حرکت میکنند و دل‌های همه پا کو پا کیزه خواهد شد.
- ۱۳- آفات و بلیات و امراض از گیاهان و مردم دور خواهد شد و بیماران شفا پیدا میکنند.
- ۱۴- بازار کسب و کار رونق فوق العاده‌ای خواهد گرفت و یک اقتصاد سالم در جامعه پیاده خواهد شد که در روی زمین فقیری دیده نمیشود و این در اثر ثروت فراوان و توزیع عادلانه آن خواهد بود.
- ۱۵- علم طب و بهداشت و درمان آنچنان پیشرفت خواهد کرد که در اثر آن، عمرهای مردم طولانی خواهد شد توأم با سلامتی و عافیت.
- ۱۶- در حکومت جهانی حضرت مهدی «عج» زبان بین المللی و واحد همان زبان قرآن است (عربی) که همه به آن آشنا خواهند شد.
- ۱۷- بعد از نزول حضرت عیسی علیه السلام از آسمان و اقتدای او در نماز به حضرت مهدی علیه السلام همه پیروان ادیان و کتب آسمانی به حضرت مهدی علیه السلام ایمان

میاورند و هیچ کس باقی نماند مگر آنکه برخاتمیت حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و جانشینان بر حق او اعتراف کند.

۱۸ - همه دانشمندان جهان از نقاط دور و نزدیک به خدمت حضرت مهدی علیه السلام می آیند، و او را در جمیع علوم داناتر از خود می بینند، علم و وجدان باعث اسلام آوردن آنها میشود.

۱۹ - آسمان و زمین برکات خود را بر مردم نازل میکنند و همه در زمان حکومت جهانی حضرت مهدی «عج» زندگانی خوشی خواهند داشت که هیچ گاه سابقه در دنیا نداشته است.

۲۰ - حیوانات درنده و وحشی رام میشوند و به احدی از مردم آزار و آسیبی نمی رسانند و همه تحت فرمان حضرت هستند.

۲۱ - اصول شرافت و مردانگی و انسانیت رشد پیدا میکند و مردم به هم دیگر مهربانی میکنند و همه یکی خواهند شد.

۲۲ - در حکومت حضرت مهدی «عج» حق هر کسی به او داده می شود و به کسی ظلم و تعدی نخواهد شد.

۲۳ - احکام الهی مو به مو اجرا خواهد شد و حکمی در حکومت جهانی حضرت مهدی علیه السلام از احکام قرآن و اسلام معطل نخواهد ماند.

۲۴ - هیئت دولت در حکومت جهانی حضرت مهدی «عج» متشکل از ۳۱۳ نفر مرد و پنجاه زن خواهد بود و اینان اوامر و نواهی حضرت را اجرا میکنند و زیر نظر مستقیم حضرت دنیا را اداره خواهند کرد.

۲۵ - همه مشکلات و دشواری ها، در برابر حضرت مهدی «عج» تسلیم و رام گردد.

۲۶ - هوا و آب و زمین و زمان و آنچه مخلوق خداست همه تحت فرمان حضرت

ولی الله الاعظم حجت بن الحسن «عج» خواهند بود. (۱)

۱- الف) بحار الانوار، ج ۵۱ و ۵۲، ص ۱۰. ب) غیبت شیخ طوسی، ص ۱۲۰.

ج) الزام الناصب، ص ۵۰. د) الهدی الموعود، ص ۱۷.

ه) بینش تاریخی قرآن، ص ۱۲۱.

این بود نمونه‌هایی از ویژگیهای جامعه بشری در دولت حقّ حضرت مهدی «عج» و آثار و برکات و پیامدهای آن حکومت الهی که همه کتب آسمانی و پیامبران عظیم الشان و امامان معصوم علیهم‌السلام از آن خبر دادند که ارزانی مردم آن روزگار فرخنده خواهد بود / کسانی که جزء منتظران واقعی حضرت باشند و اجل، گریبان آنان را بگیرد و از دار دنیا بروند در آن روز موعود و حکومت جهانی اهل بیت علیهم‌السلام، حضرت مهدی به اذن پروردگار عالم آنان را زنده خواهد نمود - اللهم ارنا الطلعة الرشيدة و الغرة الحميدة ...

(۱)

« بخش آیات »

مجموع آیاتی که موفق به
جمع آوری آنان گردیدم (۲۰۳) آیه
می باشد. که تفسیراً و تأویلاً و یا اتم
و اکمل مصداق آن، حضرت بقیة الله
(عجل الله تعالی فرجه الشریف)
می باشد و اکثر دانشمندان علم
تفسیر از شیعه و سنی آن را نقل
نموده اند.

سوره بقره

و در آن نه آیه می باشد

آیات ۲-۳-۶۰-۱۲۴-۱۳۳-۱۴۸-۱۵۵-۲۶۱-۲۸۵

۱- ﴿الم ذلك الكتاب لاريب فيه هدى للمتقين * الذين يؤمنون بالغيب.﴾ (۱)

این همان کتابی است که در آن تردیدی نیست، و وسیله هدایت برای همه پرهیزکاران است. (پرهیزکاران) آنها هستند که به غیب ایمان می آورند.

(متقین) اشاره به شیعیان حضرت امیرالمؤمنین علی عليه السلام می باشد.

(الغیب) اشاره به حضرت حجت بن الحسن (عج) می باشد. (۲)

۲- ﴿فانفجرت منه اثنتا عشرة عينا قد علم كل اناس مشربهم كلوا واشربوا من

زرق الله.﴾ (۳)

دوازده چشمه آب از آن (سنگ) جوشید، به طوری که هر یک (از طوائف دوازده گانه بنی اسرائیل) چشمه مخصوص خود را می شناخت (گفتیم) از روزیهای الهی بخورید و بیاشامید.

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله در ضمن حدیثی طولانی به جابر فرمودند: فالائمة يا جابر

اثنا عشر اماما اولهم على ابن ابي طالب و آخرهم القائم صلوات الله عليهم. (۴)

۱- بقره، آیه (۲-۳).

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۲).

ب (غایة المرام، ص ۷۱۹).

ج (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۲).

۲- بقره، آیه ۶۰.

۴- غایة المرام، ص ۲۲۴.

ای جابر امامان دوازده نفر هستند اول آنان علی بن ابی طالب و آخر آنان قائم می باشد (عج).

۳- ﴿ وَاذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ رَبَّهُ بِكَلِمَاتٍ فَاتَمَّهَنَّ ﴾ (۱)

(بخاطر بیاور) هنگامی که خداوند ابراهیم را با ابزارهای گوناگون آزمود، او به خوبی از عهده آزمایش برآمد.

امام صادق علیه السلام به مفضل بن عمر درباره فرمایش خداوند متعال (فَاتَمَّهَنَّ) فرمود (این کلمه اشاره به حضرت مهدی (عج) است) که خداوند امامت را با امامت او (حضرت قائم علیه السلام) به اتمام رساند (۱۲ امام) نه تن از امامان از فرزندان امام حسین علیه السلام می باشند. (۲)

۴- ﴿ قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَاللَّهُ أَبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَاسْمَاعِيلَ وَاسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴾ (۳)

گفتند خدای تو و خدای پدرانت؛ ابراهیم و اسماعیل و اسحاق را می پرستیم، خداوند یکتا، و ما در برابر او تسلیم هستیم.

امام باقر علیه السلام فرمود: این آیه (قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ) تا آخر درباره حضرت قائم جریان دارد (یعنی مردم) یا خصوص فرزندان او (در زمان ظهور حضرت مهدی علیه السلام می گویند: ما خدای تو و پدرانت ابراهیم و اسماعیل و اسحاق را می پرستیم. (۴)

۱- بقره، آیه ۱۲۴.

۲- الف (المهدی فی القرآن، ص ۱۲، نقل از منابع المودة، ص ۵۰۷.

ب) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۱۲۷.

۲- بقره، آیه ۱۲۲.

۴- الف (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۹۲.

ب) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۱۵۶.

۵- ﴿ فاستبقوا الخیرات اینما تكونوا یأت بکم الله جمیعاً ﴾ (۱)

در نیکیها و اعمال خیر بر یکدیگر سبقت بجوئید، هر کجا باشید خداوند شما را حاضر می‌کند.

امام صادق علیه السلام درباره این آیه شریفه فرمودند: اصحاب قائم سیصد نفرند و کمی زیادتر از ده نفر، به خدا قسم امت معدودی هستند که در یک ساعت جمع شوند، هم چون جمع شدن پاره‌های ابرها در فصل پائیز. (۲)

۶- ﴿ و لنبلونکم بشئ من الخوف و الجوع و نقص من الاموال و الأنفس و الثمرات و بشر الصابرين ﴾ (۳)

قطعاً همه شما را با اموری همچون ترس، گرسنگی، زیان مالی و جانی، و کمبود میوه‌ها آزمایش می‌کنیم و به استقامت‌کنندگان بشارت بده.

محمد بن مسلم از امام صادق علیه السلام روایت می‌کند که فرمود: (این آیه) مربوط به قبل از قیام قائم و راجع به نشانه‌هایی است از جانب خدا در مورد ابتلاء مومنین، و بشارت ده صابرين را. (۴)

۷- ﴿ کمثل حبة أنبت سبع سنابل فی کل سنبله مائة حبة ﴾ (۵)

۱- بقره، آیه ۱۴۸.

۲- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۱.

ب) بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۸، اصحاب قائم بدون وعده‌ای قبلی جمع می‌شوند.

ج) اثبات الهدی، ج ۷، ص ۹۵.

د) غایة المرام، ص ۲۲۰.

ه) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۱۶۲، اشاره به اصحاب قائم علیه السلام است.

۳- بقره، آیه ۱۵۵.

۴- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۱.

ب) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۱۶۷.

ج) تفسیر صافی، ج ۱، ص ۱۸۶.

۵- بقره، آیه ۲۶۱.

همانند بذری هستند، که هفت خوشه برویاند، که در هر خوشه یکصد دانه باشد.

حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در کلام مشروحی دربارهٔ وصف حضرت مهدی علیه السلام فرمود: مهدی (برای فرماندهان ولایات) و به نمایندگان خود پیغام می‌فرستد که عدالت را (صد در صد) بین مردم پیاده کنید. در ادامه می‌فرماید: (پس از آن) شر و گرفتاریها از بین می‌رود و به جای آن برکت و خیر جایگزین خواهد شد، دست آورد کاشتن یک مُدّ ۷۰۰ مُدّ خواهد بود این است معنی آیه شریفه. (۱)

۸- ﴿أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمِنَ بِاللَّهِ وَ مَلَائِكَتِهِ وَ رِسَالِهِ.﴾ (۲)

پیامبر صلی الله علیه و آله به آنچه از طرف پروردگارش بر او نازل شده ایمان آورده است (او رهبری است که به تمام سخنان خود کاملاً مؤمن می‌باشد) و مؤمنان نیز به خدا و فرشتگان و کتابها و فرستادگانش ایمان آورده‌اند.

مؤمنون اشاره به ائمه اطهار علیهم السلام است که در حدیث مفصلی از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله نقل شده است که: در شب معراج در سمت راست عرش دیدم علی و فاطمه و حسن و حسین و علی بن الحسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و حسن بن علی و مهدی علیه السلام (مانند خورشیدی از نور می‌درخشند) و همه در حال قیام، مشغول نمازند، و مهدی علیه السلام در میان آنان مانند شاخهٔ درخشان است.

خداوند متعال فرمود: ای محمد، اینان حجت‌های من (روی زمین) و این مهدی قائم امت و از عترت می‌باشد، به عزت و جلالم بدرستی که او حجت واجب بر اولیاء من و منتقم از دشمنان من است. (۳)

۱- الف) المهدی فی القرآن، ص ۱۵.

ب) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۲۵۲ (حبه، حضرت زهرا علیها السلام و آخرین سنبله، حضرت مهدی علیه السلام است).

۲- بقره، آیه ۲۸۵.

۳- فرائد السمطين، ج ۲، ص ۲۲.

سوره آل عمران

و در آن پنج آیه می باشد

آیات ۱۸ - ۸۳ - ۱۴۰ - ۱۴۱ - ۲۰۰

۱ - ﴿ شهد الله انه لا اله الا هو و الملائكة و اولو العلم قائماً بالقسط لا اله الا هو العزيز الحكيم * ان الدين عند الله الاسلام. ﴾ (۱)

خداوند شهادت داد، که خدایی جز او نیست که قائم به عدل است و ملائکه و دانشوران نیز گواهی داده اند، خدایی جز آن خدای عزیز و حکیم نیست؛ همانا دین نزد خدا، اسلام است.

محمد بن عثمان سمري (نائب خاص حضرت حجت) می گوید: چون حضرت مهدی (عج) متولد شد نوری از بالای سر او تابید و سر به آسمان کشید، سپس آن جناب به سجده افتاد، و سر بلند نمود و این آیه را خواند: شهد الله انه لا اله الا هو تا آخر آیه. (۲)

۲ - ﴿ و له أسلم من في السموات و الارض طوعاً و كرهاً و اليه يرجعون. ﴾ (۳)

تمام کسانی که در آسمانها و زمین هستند از روی اختیار یا از روی اجبار در برابر (فرمان) او تسلیمند و به سوی او باز می گردند.

رفاعة بن موسى می گوید: از امام جعفر صادق عليه السلام شنیدم که فرمود: در زمان ظهور قائم آل محمد ۷ زمینی باقی نمی ماند مگر آن که در آن به شهادت ندا می شنوند. (۴)

۱ - آل عمران، آیات ۱۸ - ۱۹.

۲ - اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۹۴.

۳ - آل عمران، آیه ۸۲.

۴ - الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۱.

ب (غایة المرام، ۷۲۷).

ج (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۹۴).

۳- ﴿ وَ تِلْكَ الْآيَاتُ نَدَائُهَا بَيْنَ النَّاسِ ﴾ (۱)

و ما این روزها (پیروزی و شکست) را در میان مردم می‌گردانیم (که این خاصیت زندگی جهان است).

امام صادق علیه السلام فرمود: از زمان خلقت آدم ، دولتی از خدا و دولتی از شیطان بوده پس در این زمان دولت خدا کجا است؟ آری صاحب دولت خدا فقط قائم آل محمد (عج) است. (۲)

۴- ﴿ وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴾ (۲)

و تا خداوند افراد با ایمان را خالص گرداند و ورزیده شوند و کافران را تدریجاً نابود سازد.

ابن عباس می‌گوید: پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: همانا علی وصی من است و قائم منتظر مهدی از فرزندان من باشد که زمین را پر از عدل و داد می‌کند، پس از آن که از جور و ستم پر شده باشد، سوگند به آن کس که مرا به حق، بشیر و نذیر برانگیخت، کسانی که ثابت قدم بمانند محققاً از کبریت احمر عزیزتر و گران‌بهارترند، جابر بن عبدالله برخاست و عرض کرد: ای رسول خدا: آیا برای قائم از فرزندان شما غیبتی باشد؟ فرمود: آری سپس این آیه را تلاوت نمود: و ليمحص الله الذين آمنوا تا آخر آیه. (۳)

۵- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَصْبِرُوا وَ صَابِرُوا وَ رَابِطُوا وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴾ (۵)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید (در برابر مشکلات و هوسها) استقامت کنید و در برابر دشمنان (نیز) استقامت نمایید و از مرزهای خود مراقبت به عمل آورید و تقوی الهی پیشه سازید شاید رستگار شوید.

۱- آل عمران، آیه ۱۴۰.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۴.

۳- آل عمران، آیه ۱۴۱.

۴- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۴۸. ب (اثبات الهدی)، ج ۶، ص ۲۹۰. ج (فرائد السمطين)، ج ۲، ص ۲۲۵.

۵- آل عمران، آیه ۲۰۰.

بُرید بن معاویه از امام باقر علیه السلام نقل کرده که حضرت درباره تفسیر این آیه فرمود ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بر انجام واجبات صبر و استقامت داشته باشید و در برابر آزار و اذیت دشمنان بردبار و صبور باشید و با امام خودتان حضرت مهدی منتظر (عج) در تماس و ارتباط باشید.^(۱)

۱- الف) ینابیع المودة، ص ۴۲۱.

ب) غایة المرام، ص ۷۲۷.

ج) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۲۲۴.

سوره نساء

و در آن شش آیه می باشد

آیات ۴۷ - ۵۹ - ۶۹ - ۷۷ - ۸۳ - ۱۵۹

۱- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّخَذَ اللَّهُ مَثَلًا لِمَا كَفَرْتُمْ بِآيَاتِهِ إِذْ أَخْرَجْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُحْجِجُوا بَيْنَ يَدَيْهِمْ فِي بَيْتِهِ يَوْمَ يُنْفَخُ السَّمَاءُ كَمَا يُنْفَخُ السَّمَانُ فِي يَوْمٍ إِثْقَالٍ ﴿۱﴾

ای کسانی که کتاب (خدا) به شما داده شده ، به آنچه (بر پیامبر خود) نازل کردیم و هماهنگ با نشانه‌هایی است که با شما است ایمان بیاورید، پیش از آن که صورتهایی را محو کنیم و سپس به پشت سرباز گردانیم.

جابر جعفی گوید: امام باقر علیه السلام درباره این آیه (یا ایها الذین اوتوا الکتاب ...) فرمودند: تنها سه تن از لشکریان سفیانی که زمین را در ستم و تباهی فرو می‌برند نجات می‌یابند، خداوند چهره آنان را به طرف پشتشان برمی‌گرداند و این پیش آمد در زمان قیام قائم، مهدی (عج) روی می‌دهد. ^(۱)

۲- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاطِيعُوا أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ﴿۲﴾

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اطاعت کنید خدا را و اطاعت کنید پیامبر خدا و صاحبان امر را.

مقصود از اولی الامر اشاره به ۱۲ امام علیهم السلام است که اول آنان حضرت امیرالمؤمنین

۱- نساء، آیه ۴۷.

۲- الف (ینابیع المودة) ، ص ۴۲۱.

ب (اثبات الهدی) ، ج ۷ ، ص ۹۷.

۳- نساء، آیه ۵۹.

علی بن ابی طالب و آخر آنها حضرت بقیة الله مهدی منتظر علیه السلام می باشد، و این دیدگاه اکثر دانشمندان اسلامی اعم از سنی و شیعه می باشد،^(۱) به کتب ذیل مراجعه شود.

۳- ﴿الذین انعم الله علیهم من النبیین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین و حسن اولئک رفیقاً﴾^(۲)

خدا نعمت خود را بر آنها تمام کرده (و آنان را همنشین) پیامبران و صدیقان و شهداء و صالحان کرد، چه خوب رفیقانی هستند.

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم درباره (و حسن اولئک رفیقاً) در آیه مذکور فرمودند: منظور قائم آل محمد (عج) است.^(۲)

۴- ﴿و قالوا ربنا لم کتبت علینا القتال لولا أخرتنا الی اجل قریب﴾^(۴)
و گفتند پروردگارا چرا جهاد را بر ما مقدر داشتی؟ چرا این فرمان را کمی تأخیر نینداختی؟

از امام حسن مجتبی علیه السلام و امام باقر علیه السلام درباره اجل قریب روایت شده که اشاره به قیام قائم آل محمد (عج) است.^(۵)

۱- الف (ینابیع المودة، ص ۱۱۶).

ب (تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۴۴۲، نقل از بحر المحيط، ج ۲، ص ۲۸۷).

ج (تفسیر برهان، ج ۱، ص ۲۸۱).

د (تفسیر فرات الکوفی، ص ۱۰۸).

۲- نساء، ۶۹.

۳- الف (شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۵۴).

ب (تفسیر فرات کوفی، ص ۱۱۲).

ج (غایة المرام، ص ۷۲۸).

۴- نساء، آیه ۷۷.

۵- الف (غایة المرام، ص ۷۲۸).

ب (تفسیر نمونه، ج ۴، ص ۱۵).

۵- ﴿ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَالَّذِي أُوْلَى الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ ﴾ (۱)

و اگر به پیامبر و پیشوایان (که قدرت و تشخیص کافی دارند) ارجاع کنند، از ریشه‌های مسائل آگاه خواهند شد.

منظور از اولی الامر حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام و یازده فرزندانش که آخر آنان حضرت مهدی (عج) است می‌باشد. (۲)

۶- ﴿ وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ الْأَلْيَوْمِئِنَّ إِلَى قَبْلِ مَوْتِهِ، وَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴾ (۳)

و هیچ یک از اهل کتاب نیست مگر این که قبل از مرگ به او ایمان آورد، و روز قیامت گواهی بر آنها خواهد بود.

محمد بن مسلم از امام باقر علیه السلام نقل می‌کند که این آیه، اشاره به نزول حضرت عیسی علیه السلام پیش از قیامت و خواندن نماز پشت سر حضرت مهدی (عج) و ایمان آوردن ملت یهود و نصاری و غیرهم به حضرت مهدی (عج) می‌باشد. (۴)

۱- نساء، آیه ۸۳.

۲- الف (شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۱۵۰.

ب) ینابیع المودة، ص ۱۱۷.

ج) تفسیر نمونه، ج ۵، ص ۲۱.

د) غایة المرام، ص ۲۲۵.

۳- نساء، آیه ۱۵۹.

۴- الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۱.

ب) غایة المرام، ص ۲۲۸.

سوره مائده

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۳-۱۲-۱۴-۵۴

۱- ﴿الْيَوْمَ يَأْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ﴾ (۱)

امروز کافران از (زوال) آیین شما مأیوس شدند، بنابراین از آنها نترسیده و از (مخالفت) من بترسید.

امام باقر علیه السلام درباره این آیه فرمود: آن روز، روز ظهور قائم آل محمد علیه السلام است بنی امیه نومید می شوند، و آنها کافر گشته و از آل محمد علیه السلام نومید می باشند. (۲)

۲- ﴿وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا﴾ (۳)

خدا از بنی اسرائیل پیمان گرفت، و از آنها دوازده رهبر و سرپرست برگزیدیم.

روایات متعددی که از طرق اهل تسنن وارد شده، (در پیرامون آیه شریفه و لقد أخذ الله تا آخر) اشاره به خلفا و جانشین دوازده گانه پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله دارد که نخستین آنها حضرت امیرالمؤمنین و آخرین جانشین حضرت قائم (عج) می باشد؛ و تعداد آنها به تعداد نقبای بنی اسرائیل معرفی شده است. (۴)

۱- مائده، آیه ۲.

۲- الف (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۵.

ب) تفسیر برهان، ج ۱، ص ۲۲۴.

۳- مائده، آیه ۱۲.

۴- تفسیر نمونه، ج ۲، ص ۲۰۹.

۳- ﴿ وَ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى أَخَذْنَا مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ. ﴾ (۱)

و از کسانی که ادعای نصرانیت (و یاری مسیح) داشتند (نیز) پیمان گرفتیم، ولی آنها قسمت قابل ملاحظه‌ای از آن چه به آنان تذکر داده شده بود، به دست فراموشی سپردند.

ربیع شامی گفت: امام صادق علیه السلام درباره این آیه فرمود: یعنی به زودی این حظ و نصیب را یاد کنند و با قائم آل محمد علیه السلام جماعتی از نصاری بیرون آیند. (۲)

۴- ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ. ﴾ (۳)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید هر کس از شما از آیین خود بازگردد به خدا زیانی نمی‌رساند خداوند در آینده جمعیتی را می‌آورد که آنها را دوست دارد و آنها (نیز) او را دوست دارند، در برابر مؤمنان متواضع و در برابر کافران نیرومندند.

سلیمان بن هارون عجلی گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم می‌فرمود که: بدرستی که صاحب امر یعنی قائم (عج) محفوظ است. اگر تمام مردم از بین بروند خداوند مستعال اصحاب او را گرد او جمع می‌کند و آنها هستند که خداوند درباره آنها فرمود «یا ایها الذین آمنوا من یرتد منکم» تا آخر آیه. (۴)

۱- مائده، آیه ۱۴.

۲- الف (ینابیع المودة)، ص ۲۲۲.

ب (تفسیر برهان، ج ۱، ص ۲۵۲).

۳- مائده، آیه ۵۴.

۴- الف (ینابیع المودة)، ص ۲۲۲.

ب (غایة المرام، ص ۲۲۶).

سوره انعام

و در آن شش آیه می باشد

آیات ۳۱ - ۴۰ - ۴۴ - ۸۹ - ۱۱۵ - ۱۵۸

۱ - ﴿ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً ۖ ﴾ (۱)

تا هنگامی که ناگهان ساعت (قیامت) فرا می رسد.

- السَّاعَةُ - اشاره به علائم و نشانه های آخر الزمان و پدید آمدن آنها پیش از ظهور و

قیام حضرت مهدی (عج) می باشد. (۲)

۲ - ﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ ۖ ﴾ (۳)

بگو ای محمد آیا هیچ فکر کرده اید اگر عذاب پروردگار به سوی شما آید و یا ساعت

(قیامت) بر پا شود.

روایتی از پیامبر اسلام ﷺ درباره ساعت قیامت نقل شده است که قبل از آن ۱۰

نشانه و آیات بروز خواهد کرد که تمام آنها از علائم ظهور و قیام حکومت جهانی

حضرت مهدی (عج) است. (۴)

۳ - ﴿ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِم أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا

۱ - انعام، آیه ۲۱.

۲ - المهدی فی القرآن، ص ۴۲.

۳ - انعام، آیه ۴۰.

۴ - المهدی فی القرآن، ص ۴۵، ۱۰، نشانه ها مشروحاً ذکر شده مراجعه شود.

أخذناهم بَغْتَةً فَاذَا هم مَبْلِسُونَ ﴿١﴾

هنگامی که (اندر زها سود نبخشید) و آنچه به آنها یادآوری شده بود فراموش کردند، درهای همه چیز (از نعمتها) را به روی آنها گشودیم تا (کاملاً) خوشحال شدند (و دل به آنها بستند) تا گهان آنها را گرفتیم (و سخت مجازات کردیم) در این هنگام همه مأیوس شدند (و درهای امید به روی آنها بسته شد) .

ابی حمزه از امام باقر علیه السلام نقل می کند که حضرت درباره « أخذهم بَغْتَةً فَاذَا هم مَبْلِسُونَ » فرمود: یعنی قیام القائم. ^(۲)

۴- ﴿ فَاِنْ يَكْفُرْ بِهَا هؤُلاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ. ﴾ ^(۳)

و اگر نسبت به آن کفر ورزند (مهم نیست زیرا) کسانی را نگاهبان آن ساخته ایم که نسبت به آن کافر نیستند.

امام صادق علیه السلام درباره « قوما لیسوا بها بکافرین » فرمود: اشاره به اصحاب و یاران حضرت مهدی (عج) است. ^(۴)

۵- ﴿ وَ تَمَّتْ کَلِمَةُ رَبِّکَ صِدْقًا وَّ عَدْلًا لَّا مَبَدَّلَ لَکَلِمَاتِهِ وَّ هُوَ السَّمِیعُ الْعَلِیمُ. ﴾ ^(۵)

و کلام پروردگار تو با صدق و عدل به انجام رسید هیچ کس نمی تواند کلمات او را دگرگون سازد و او شنونده دانا است .

۱- انعام، آیه ۴۴.

۲- الف (غایة المرام، ص ۲۲۶.

ب (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۱۷۲.

۳- انعام، آیه ۸۹.

۴- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۲.

ب (غایة المرام، ص ۲۲۶.

۵- انعام، آیه ۱۱۵.

در بیش از ده حدیث آمده که این آیه شریفه « وَ تَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ » الی آخر، بین دو چشم و یا بر بازو و یا بین دو کتف هر امامی نوشته شده است، و در زیارت نامه‌های اهل بیت علیهم‌السلام کلمات الله اطلاق بر ائمه اطهار علیهم‌السلام شده است « نحن الكلمات التامات » که اول آنها حضرت امیرالمؤمنین و آخر آنان حضرت مهدی (عج) است.^(۱)

۶- ﴿ يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا، قُلِ انْتَضِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ. ﴾^(۲)

آن روز که این آیات و نشانه‌ها تحقق پذیرد ایمان آوردن افرادی که قبلاً ایمان نیاورده‌اند و یا عمل نیکی انجام نداده‌اند، سودی به حالشان نخواهد داشت، بگو (اگر که شما چنین انتظارات غلطی دارید) انتظار بکشید، ما هم انتظار (کیفر شما را) می‌کشیم.

علی بن رباب از امام صادق علیه‌السلام نقل می‌کند که حضرت درباره این آیه شریفه فرمود مراد از «آیات» حضرت قائم علیه‌السلام است، سپس فرمود: در زمان ظهور و قیام حضرت مهدی علیه‌السلام ایمان آوردن کسانی که پیش از قیام، ایمان نیاورده بودند سودی ندارد، هر چند که ایمان به امامان قبل از او داشته باشند.

آنگاه فرمود: خوشا به حال دوستداران قائم ما که انتظار ظهور آن حضرت را در حال غیبت او دارند و خوشا به حال اطاعت کنندگان حضرتش در زمان ظهور، دوستان و اولیاء خدا هستند، ترس و بیمی برایشان نیست و هیچ گاه محزون و غمناگ نمی‌شوند.^(۳)

۱- تفسیر الطیب البیان، ج ۵، ص ۱۸۰.

۲- انعام، آیه ۱۵۸.

۳- الف (ینابیع المودة)، ص ۲۲۲.

ب (تفسیر برهان، ج ۱، ص ۵۶۴).

ج (غایة المرام، ص ۲۲۶).

د (بحار الانوار، ج ۱، ص ۵۱).

سوره اعراف

و در آن هفت آیه می باشد

آیات ۴۸ - ۵۳ - ۱۲۸ - ۱۵۷ - ۱۵۹ - ۱۶۰ - ۱۸۷

۱- ﴿ وَ نَادَىٰ أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تُسْتَكْبِرُونَ. ﴿۱﴾^(۱)

و اصحاب اعراف مردانی (از دوزخیان را) که از سیمایشان آنها را می شناسند صدا می زنند و می گویند دیدید که گردآوری شما (از مال و ثروت و زن و فرزند) و تکبرهای شما به حالتان سودی ندارد؟

حضرت مهدی (عج) و آباء طاهرینش اصحاب اعراف هستند، امام صادق علیه السلام فرمود ابن گوا آمد خدمت حضرت امیرالمؤمنین صلوات الله علیه و از حضرت تفسیر این آیه (و نادى اصحاب الاعراف ...) پرسید حضرت فرمود: اعراف مائیم و ما انصار و یاری کننده خودمان را به سیما و صورتشان می شناسیم و مائیم اعرافی که خدای سبحان شناخته نمی شود مگر از مسیر معرفت ما و مائیم اعراف، خدا روز قیامت ما را بر صراط قرار می دهد و داخل دوزخ نمی شود مگر آن که ما را انکار کند و ما منکر او باشیم، خدای تعالی اگر می خواست خودش را به مردم می شناساند، لیکن ما را باب شناسائی خود و راه و روش آن و جهتی که از آن سو به او می رسند قرار داد، پس کسی که از ولایت، سرپیچی کند و یا غیر ما را بر ما برتری دهد، آنها از صراط بر کنارند تا آخر حدیث. ^(۲)

۱- اعراف، آیه ۴۸.

۲- الف (یتابیع المودة، ص ۱۰۲، باب ۲۹.

ب (تفسیر فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۱۴۳.

۲- ﴿ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ. ﴾ (۱)

آیا آنها انتظار دارند سرانجام تهدیدهای الهی را مشاهده کنند؟ روزی خواهد آمد که این امور انجام گیرد.

روز تأویل آیات خواهد آمد و آن روز روز قیام قائم آل محمد (عج) می باشد. (۲)

۳- ﴿ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ

عِبَادِهِ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ. ﴾ (۳)

موسی به قوم خود گفت از خدایاری جوئید و استقامت پیشه کنید، که زمین از آن خدا است. و آن را به هر کس بخواهد (و شایسته بداند) واگذار می کند و سرانجام (نیک) برای پرهیزگاران است.

امام باقر علیه السلام فرمودند: در کتاب علی علیه السلام چنین یافتیم که پس از ذکر آیه «ان الارض لله یورثها» حضرت فرمودند: من و اهل بیتم کسانی هستیم که خداوند زمین را به ما منتقل ساخته و مائیم پرهیزگاران. (۴)

آری وارثان حقیقی زمین و حاکمان بر آن، اینها هستند و آخرین جانشین آنها حضرت مهدی (عج) می باشد.

۴- ﴿ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ - إِلَى قَوْلِهِ - وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي

۱- اعراف، آیه ۵۲.

۲- الف (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۲.

ب) غایة المرام، ص ۷۲۰.

۳- اعراف، آیه ۱۲۸.

۴- الف (تفسیر نمونه، ج ۶، ص ۲۱۲.

ب) تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۷.

ج) غایة المرام، ص ۷۲.

أُنزِلَ مَعَهُ أَوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ. ﴿١﴾

آنها که از فرستاده (خدا) پیامبر امی - تا - و از نوری که با او نازل شده پیروی کردند آنان رستگارانند.

امام صادق علیه السلام فرمود: « نور » در این آیه علی و امامان علیهم السلام می باشند. (۲)

کسانی که از اینها پیروی کنند و از دشمنانشان دوری جویند « هم المفلحون » آنان رستگارانند و در ظهور قائم (عج) به آنان بشارت نجات و رهایی داده خواهد شد. (۳)

۵ - ﴿ وَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ أُمَّةٍ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَ بِهٖ يَعْدِلُونَ. ﴿٢﴾

و از قوم موسی گروهی راهنمایان به سوی حق می باشند و حا کم به حق و عدالتند.

عیاشی از امام صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود: « هم اهل الاسلام » و مفضل از آن حضرت روایت کرده درباره این آیه شریفه « و من قوم موسی امة ... » آنها بیست و پنج نفر هستند که جزء اصحاب قائم (عج) هستند که از پشت کوفه و در نسخه دیگر از پشت کعبه خارج می شوند. (۵)

و حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام پیرامون « و به یعدلون » فرمودند: بعضی از انبیاء و سلف آمتهای آنها در رکاب حضرت بقیة الله حاضر خواهند شد و از اصحاب او خواهند بود. (۶)

و نیز امیرالمؤمنین علیه السلام (در مورد آیه مذکور) فرمود: من و دوستانم و

۱- اعراف، آیه ۱۵۷.

۲- تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۴۲.

۳- غایة المرام، ص ۷۲۰.

۴- اعراف، آیه ۱۵۹.

۵- الف (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۲.

ب) غایة المرام، ص ۷۲۰.

۶- تفسیر اطیب البیان، ج ۶، ص ۵.

پیروانم می‌باشیم. (۱)

۶- ﴿وَأوحينا إلى موسى إذ استسقاها قومه أن اضرب بعصاك الحجر فانبجست منه اثنتا عشرة عينا﴾ (۲)

به موسی وحی فرستادیم که عصای خود را بر سنگ بزن تا گه‌هازد دوازده چشمه از آن بیرون جهید.

ابی حمزه ثمالی می‌گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم می‌فرمود: الواح موسی نزد ماست، عصا موسی نزد ماست و ما وارثان پیغمبران می‌باشیم و این آیه در شأن ما نازل گردیده است. (۳)

امام باقر علیه السلام درباره این آیه شریفه «وَأوحينا إلى موسى» تا آخر می‌فرماید: بدرستی که ظهور و قیام قائم (عج) در مکه خواهد بود و بعد از آن به سوی کوفه حرکت می‌کند، منادی ندا می‌دهد (ای یاران امام زمان - عج -) کسی از شما با خود (طعام و شرابی) غذا و آبی حمل نکند، حضرت مهدی علیه السلام حجر موسی بن عمران علیه السلام را با خود دارد و در هر منزلی که وارد می‌شوند (نیاز به غذا و آب ندارد) از آن سنگ آبی روان خواهد شد هر کس گرسنه و تشنه باشد از آن می‌خورد و همه سیر خواهند شد و این حالت در تمام منزلگاههای بین راه ادامه دارد تا از پشت کوفه وارد نجف شوند. (۴)

۷- ﴿يسئلونك عن الساعة ايتان مُرسيها، قل إنما علمها عند ربي لا يُجليها لوقتها الا هو ثقلت في السموات و الارض لا تأتيكم الا بغتة﴾ (۵)

درباره قیامت از تو سؤال می‌کنند که وقوع آن در چه زمانی است؟ و بگو علمش نزد پروردگار من است و هیچکس جز او (نمی‌تواند) وقت آن را آشکار سازد، (اما قیام قیامت) حتی در

۱- الف (ینابیع المودة، ص ۱۰۹).

ب (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۴۴).

۲- اعراف، آیه ۱۶۰.

۳- تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۱.

۴- تفسیر الطیب البیان، ج ۶، ص ۶.

۵- اعراف، آیه ۱۸۷.

آسمانها و زمین ، سنگین (و بسیار پراهمیت) است، و جز به طور ناگهانی به سراغ شما نمی آید.

زراره بن اعین می گوید: از امام باقر علیه السلام درباره ساعت در این آیه سؤال کرده ام حضرت فرمود: این ساعت (ظهور) قائم است که ناگهان قیام خواهد کرد. ^(۱)

سوره انفال

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۸-۳۹

۱- ﴿لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَ يُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ﴾ (۱)

تا حق تثبیت شود و باطل از میان برود، هر چند مجرمان کراهت داشته باشند.

جابر می گوید: شنیدم امام باقر علیه السلام درباره آیه شریفه «لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَ يُبْطِلَ الْبَاطِلَ» تا آخر ... می فرمود: مراد این است که هنگام خروج، حضرت قائم (عج)، حق آل محمد علیهم السلام را تثبیت کند، و باطل را براندازد که اشاره به بنی امیه است. (۲)

۲- ﴿وَ قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَ يَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ﴾ (۲)

و با آنها پیکار کنید تا فتنه (شُرک و سلب آزادی) برچیده شود و دین (و پرستش) همه مخصوص خدا باشد.

محمد بن مسلم گوید: به امام باقر علیه السلام عرض کرده تاویل آیه شریفه «وَ قَاتِلُوهُمْ» تا آخر را بفرمایید.

حضرت فرمود: هنوز تاویل این آیه فرا نرسیده است، هنگامی که قائم ما قیام کند.

۱- انفال، آیه ۸.

۲- الف (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۶۸).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۹۸).

۳- انفال، آیه ۳۹.

کسانی که در آن زمان بر روی زمین باشند تأویل این آیه را خواهند دید، و دین محمد ﷺ جهان را فرا خواهد گرفت و مشرکی بر روی زمین باقی نخواهد ماند. (۱)

سوره توبه

و در آن سه آیه می باشد

آیات ۳-۳۳-۳۶

۱- ﴿ وَ أَذَانُ مَنْ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ ﴾ (۲)

و این اعلامی از ناحیه خدا و پیامبرش به (عموم) مردم در روز حج اکبر (روز عید قربان) است.

امام باقر و امام صادق علیهما السلام فرمودند: این حج بزرگ هنگام ظهور قائم ماست، که مردم را به سوی خود دعوت کند. (۳)

۲- ﴿ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَ دِينَ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ

الْمُشْرِكُونَ ﴾ (۴)

۱- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۲).

ب (مجمع البیان، ج ۴، ص ۵۴۳).

ج (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۰۲).

د (غایة المرام، ص ۷۳۱).

۲- توبه، آیه ۲.

۳- الف (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۵).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۹۹).

۴- توبه، آیه ۲۲.

او کسی است که رسولش را با هدایت و آیین حق فرستاده تا او را بر همه آیین‌ها غالب گرداند، هر چند مشرکان کراحت داشته باشند.

ابن بصیر و سماعه هر دو روایت می‌کنند که امام صادق علیه السلام که فرمود: به خدا سوگند تاویل این آیه تا ظهور قائم علیه السلام صدق نمی‌کند زمانی که حضرت قائم ظاهر شود مشرکی باقی نخواهد ماند، مگر آن که خروج او را کراحت داند، و مشرکی باقی نماند مگر آن که نابود می‌شود (البته معاندین) تا جائی که اگر کافری در شکم سنگ سختی باشد، آن سنگ گوید ای مؤمن در شکم من کافری مستقر است مرا بشکن و او را بکش. (۱)

۳- ﴿إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ.﴾ (۲)

تعداد ماهها نزد خداوند در کتاب (آفرینش) الهی از آن روز که آسمانها و زمین را آفریده دوازده ماه است.

داود بن کثیر از امام صادق علیه السلام روایت کرده است که فرمود: منظور از «عِدَّةَ الشُّهُورِ» دوازده ماه در این آیه، اینها هستند:

۱- امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام.

۲- حسن بن علی علیه السلام.

۳- حسین بن علی علیه السلام.

۴- علی بن الحسین علیه السلام.

۵- محمد بن علی (الباقر) علیه السلام.

۱- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۲.

ب) بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۰.

ج) غایة المرام، ص ۷۲۲.

۲- توبه، آیه ۲۶.

- ۶- جعفر بن محمد (الصادق) علیه السلام.
- ۷- موسی بن جعفر (الکاظم) علیه السلام.
- ۸- علی بن موسی (الرضا) علیه السلام.
- ۹- محمد بن علی (الجواد) علیه السلام.
- ۱۰- علی بن محمد (الهادی) علیه السلام.
- ۱۱- حسن بن علی (العسکری) علیه السلام.
- ۱۲- حجت بن الحسن (المهدی) علیه السلام.

سپس حضرت فرمود: ای داود آیا می‌دانی نام آنان از چه زمانی بوده است؟
عرض کردم: خدا و رسولش و شما می‌دانید.

حضرت فرمود: دو هزار سال قبل از این که خداوند متعال آدم را خلق نماید. (۱)

﴿ و قاتلوا المشرکین كافة كما یقاتلونکم كافة ﴾ (۲)

و با مشرکان (به هنگام نبرد) دسته‌جمعی پیکار کنید، همان گونه که آنها دسته‌جمعی با شما پیکار می‌کنند.

زراره می‌گوید: از امام باقر علیه السلام تأویل این آیه را پرسیدند و حضرت فرمود: موقع تأویل این آیه نرسیده هر کس قیام قائم ما را درک کند و آن جناب را ببیند، تأویل آن را می‌بیند، و دین محمد صلی الله علیه و آله تا جائی که شب و روز است گسترش می‌یابد به گونه‌ای که در پشت زمین مشرکی نباشد. همان گونه که خداوند فرموده است. (۳)

۱- تفسیر برهان، ج ۲، ص ۱۲۲.

۲- توبه، بخشی از آیه ۲۶.

۳- ینابیع المودة، ص ۲۲۲.

سوره یونس

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۲۰- ۲۴- ۶۴- ۱۰۲

۱- ﴿و يقولون لولا أنزل عليه آية من ربه، فقل إنما الغيب لله فانتظروا إني معكم من المنتظرين﴾ (۱)

می گوید چرا معجزه های از پروردگارش بر او نازل نمی شود؟ بگو غیب (و معجزات) برای خدا (و به فرمان او) است شما در انتظار باشید من هم با شما از منتظرانم.

یحیی بن ابوالقاسم گوید: امام جعفر صادق علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود: مراد از (الغیب) حجت قائم علیه السلام باشد. (۲)

۲- ﴿حتى إذا أخذت الأرض زخرفها و أزيّنت و ظنّ أهلها أنهم قادرون عليها أتها أمرنا ليلاً أو نهاراً﴾ (۳)

تا زمانی که روی زمین زیبایی خود را (از آن) گرفته و تزیین می گردد و اهل آن مطمئن می شوند که می توانند از آن بهره مند گردند (ناگهان) فرمان ما شب هنگام یا در روز (برای نابودی آن) فرا می رسد.

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام پیرامون این آیه شریفه روایتی نقل می کند که یعنی

۱- یونس، آیه ۲۰.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۴.

ب) بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۲.

ج) غایة المرام، ص ۷۳۴.

۳- یونس، آیه ۲۴.

قیام حضرت مهدی (عج) با شمشیر می‌باشد. (۱)

۳- ﴿لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ﴾ (۲)

در زندگی دنیا و آخرت شاد و (مسرور) اند.

از امام باقر علیه السلام درباره تفسیر این آیه آمده: که به این دسته از مؤمنین مژده و بشارت به قیام حضرت قائم (عج) و ظهورش داده می‌شود، و همین طور بشارت قتل دشمنانشان و نجات و رستگاری در آخرت و ورود در جمع آل محمد علیهم السلام در کنار حوض کوثر می‌دهند. (۳)

۴- ﴿قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ﴾ (۴)

بگو شما انتظار بکشید من نیز با شما انتظار می‌کشم.

امام هشتم حضرت رضا علیه السلام فرمود: به راستی که انتظار فرج (قائم) ، خود فرج است. (۵)

۱- غایة المرام، ص ۷۳۴.

۲- یونس، آیه ۶۴.

۳- تفسیر صافی، ج ۲، ص ۴۱۰.

۴- یونس، آیه ۱۰۲.

۵- الف (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۴۲۸).

ب (المیزان، ج ۱۰، ص ۵۷۲).

ج (تفسیر فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۱۹۳).

سوره هود

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۸ - ۲۱ - ۸۰ - ۸۶

۱ - ﴿ وَلئن أَخْرنا عَنْهم الْعذاب الی أمةٍ معدوذة. ﴾ (۱)

اگر مجازات را تا زمان محدود از آنها به تأخیر اندازیم.

از حضرت باقر و حضرت صادق علیهما السلام در تفسیر این آیه روایت شده که فرمودند: امت معدوده اصحاب مهدی علیه السلام هستند که در آخر الزمان سیصد و سیزده نفر مرد به تعداد اهل بدر که در یک ساعت همچون گرد آمدن پاره های ابرها در فصل پائیز جمع می شوند. (۲)

و نیز امام صادق علیه السلام فرمود: عذاب، خروج قائم علیه السلام است و امت معدوده اهل بدر و اصحاب بدرند. (۳)

۲ - ﴿ اولئک الذین خسروا انفسهم وَ ضلَّ عَنْهم ما كانوا یفترون. ﴾ (۴)

آنان کسانی هستند که سرمایه وجود خود را از دست دادند و تمام معبودهای دروغین از نظرشان گم شدند.

۱ - هود، آیه ۸.

۲ - الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۴.

ب (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۸).

۳ - تفسیر المیزان، ج ۱۰، ص ۲۸۰.

۴ - هود، آیه ۲۱.

زیانکاران کسانی هستند که درباره (امام زمان - عج -) شک می‌کنند.
مفضل بن عمر می‌گوید: در محضر مبارک امام صادق علیه السلام بودیم و سخن درباره
امام قائم حضرت مهدی (عج) دور می‌زد، امام صادق علیه السلام فرمود: می‌گویند (کسی که
درباره حضرت مهدی (عج) شک دارند) چه زمانی متولد شده؟

و چه کسی او را دیده؟

و او کجا مستقر است؟

و چه وقت ظاهر می‌شود؟

تمام این اشکالات، شک است در قضا و قدرت خداوند متعال، سپس این آیه را تلاوت
فرمود: آنها به خود در دنیا و آخرت زیان می‌رسانند. (۱)

۳- ﴿ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوِي إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴾ (۲)

گفتای کاش در برابر شما قدرتی داشتم یا تکیه گاهو پشتیبان محکم در اختیار من بود.

صالح بن سعید می‌گوید: امام صادق علیه السلام درباره تفسیر این آیه فرمود «قوة»
حضرت قائم است، و «رکن محکم» سیصد و سیزده نفر اصحابش می‌باشد. (۳)

۴- ﴿ بَقِيَّةَ اللَّهِ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴾ (۴)

سرمایه حلالی که خداوند برای شما باقی گذارده برایتان بهتر است اگر ایمان داشته باشید.

۱- ینابیع المودة، ص ۲۲۸.

۲- هود، آیه ۸۰.

۳- الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۲.

ب) اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۰۰.

ج) غایة المرام، ص ۷۲۶.

۴- هود، آیه ۸۶.

امام باقر علیه السلام می فرماید: این آیه اولین آیه‌ای است که قائم علیه السلام آنرا تلاوت می کند، و سپس می فرماید: من بقیة الله و حجت خدا و نماینده او در زمین بر شما (مردم) می باشم (و مردم به سوی او می آیند و بر او سلام می کنند) و نحوه سلامشان چنین است: السلام علیک یا بقیة الله فی ارضه. (۱)

سوره یوسف

و در آن دو آیه می باشد
آیات ۱۰۸ - ۱۱۰

۱ - ﴿ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي. ﴾ (۲)

بگو این راه من است که من و پیروانم با بینائی، همه مردم را به سوی خدا دعوت می کنیم.

امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود: مقصود رسول الله صلی الله علیه و آله و امیرالمؤمنین و جانشینان بعد از او هستند. (۳)

عبدالله بن عباس گفت: پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمود: به درستی که جانشینان و اوصیاء و حجتهای الهی بر مردم بعد از من ۱۲ نفرند اول آنان برادرم و آخرینشان پسر من می باشد، پرسیدند یا رسول الله برادران کیست؟

۱ - الف (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۴۶۸).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۳۹۲).

ج (المهدی الموعود عند علماء أهل السنة، ص ۱۲۱).

۲ - یوسف، آیه ۱۰۸.

۳ - الف (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۴۷).

ب (تفسیر فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۲۰۱).

فرمود: علی بن ابی طالب،

سؤال شد پسرتان کیست؟

حضرت فرمود: مهدی، و او کسی است که دنیا را پر از عدل و داد خواهد کرد پس از این که از جور و ستم و تجاوز پر شده باشد.

سپس فرمود: سوگند به کسی که مرا به حق پیامبری بشارت دهنده، برگزیده، اگراز دنیا نمانده باشد، مگر یک روز، خداوند آن روز را طولانی خواهد کرد، تا در آن روز فرزندم مهدی علیه السلام ظاهر شود و روح الله عیسی بن مریم علیها السلام نازل می شود و پشت سر حضرت - نماز می خواند و اوست که دنیا را به نور خدایی روشن خواهد کرد و حکومتش عالم گیر و شرق و غرب را در بر خواهد گرفت. (۱)

۲- ﴿ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْأَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ كَذَّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا. ﴾ (۲)

زمانی که رسولان مأیوس شوند، و گمان کردند که حتی گروه اندک مؤمنان به آنها دروغ گفته اند در این هنگام یاری ما به سراغ آنها آمد.

امیرالمؤمنین علیه السلام در تفسیر این آیه شریفه، فرمود: نصرت و یاری خدا در زمانی که پست تر از مردار باشد، نمی آید. این است فرمایش خدای عزوجل در سوره یوسف (آیه مذکور) و این نصر الهی هنگام قیام قائم ما حضرت مهدی علیه السلام است. (۳)

۱ - فرائد السمطين، ج ۲، ص ۳۱۲.

۲ - یوسف، آیه ۱۱۰.

۳ - الف (ینابیع المودة، ص ۴۳۴.

ب) غایة المرام، ص ۷۲۶.

سوره رعد

و در آن یک آیه می باشد
آیه ۷

۱ - ﴿ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَ لِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ۝ (۱)﴾

تو تنها بیدم‌دهنده‌ای، و برای هر گروهی هدایت کننده‌ای هست.

زمین از حجت حق خالی نخواهد ماند.

عبدالله بن عباس می گوید: پیامبر اسلام ﷺ فرمود: من سید انبیاء هستم و علی بن ابی طالب سید اوصیاء، به درستی که جانشینان بعد از من ۱۲ نفرند که هدایت کننده اقوام و مردم زمانشان می باشند، اول آنها علی بن ابی طالب و آخرینشان القائم (عج).^(۲)

۱ - رعد، آیه ۷.

۲ - الف (علی و الوصیة، ص ۴۹).

ب (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۵۹).

سوره ابراهیم

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۵- ۲۴- ۴۴- ۴۵

۱- ﴿ وَ نَكُوهُم بِآيَامِ اللَّهِ. ﴾ (۱)

و ایام الله را به آنها متذکر شو.

از مثنی الحنط، از امام باقر و امام صادق علیهما السلام روایت است که در ذیل این آیه شریفه که فرمودند: ایام الله - روزهای خدا - سه روز است، روز قیام قائم و رجعت و روز قیامت. (۲)

۲- ﴿ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفُرْعَاهَا فِي

السَّمَاءِ. ﴾ (۲)

آیا ندیدی چگونه خداوند کلمه طیبه (و گفتار پاکیزه) را به درخت پاکیزه ای تشبیه کرده که ریشه آن (در زمین) ثابت و شاخه آن در آسمان است.

سلام ختمعی می گوید: بر امام باقر علیه السلام وارد شدم و پیرامون این آیه شریفه پرسش

نمودم؟

۱- ابراهیم، آیه ۵.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۳۳۳.

ب) غایة المرام، ص ۷۲۶.

ج) اثبات الهدی، ج ۷.

۳- ابراهیم، ۲۴.

حضرت فرمود: ای سلام، درخت، محمد، و فروع آن علی امیرالمؤمنین و میوه آن حسن و حسین، و شاخه آن فاطمه، و فروع آن شاخه، امامانی هستند که از فرزندان فاطمه علیها السلام می‌باشند، و برگهای آن درخت، شیعیان و دوستداران اهل بیت علیهم السلام می‌باشند. (۱)

به درستی که حضرت قائم علیه السلام آخرین امام معصوم از فرزندان فاطمه و علی علیهم السلام می‌باشد پس به تحقیق این آیه شریفه شامل و منطبق بر حضرت است.

۳- ﴿ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ﴾ (۲)

آن روز که ظالمان می‌گویند پروردگارا، مدت کوتاهی ما را مهلت ده.

محمد بن مسلم از امام باقر علیه السلام در تفسیر آیه کریمه روایت نقل می‌کند که حضرت فرمود: می‌خواستند (ظالمان و ستمگران) تا خروج حضرت قائم علیه السلام مهلت گیرند. (۳)

۴- وَ سَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِنَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ (۴)

شما نبودید که در منازل و (کاخهای) کسانی که به خویشان ستم کردند سکنی گزیدید؟

جمعی در محضر امام صادق علیه السلام بودند، سخنی از خانه‌های بنی العباس به میان آمد، مردی گفت: خداوند خرابی آنها را بما بنمایاند، امام صادق علیه السلام فرمود: چنین مگو آنجا مسکن حضرت قائم علیه السلام و اصحابش خواهد شد مگر نشنیده‌ای که خداوند می‌فرماید: «و سکنتم» تا آخر آیه. (۵)

۱- شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۱۱.

۲- ابراهیم، ۲۲.

۳- الف (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۰).

ب (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۲۱).

۴- ابراهیم، ۲۵.

۵- الف (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۳۳۱). ب (اثبات الهدی، ج ۲، ص ۱۰۰).

سوره حجر

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۳۶-۳۷-۳۸-۳۹

۱- ﴿ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْ نِي اِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴾ قَالَ فَاَنْتَكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿ اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ. ﴿ (۱)

گفت پروردگار مرا تا روز رستاخیز مهلت ده، فرمود تو از مهلت یافتگانی، (اما نه تا روز رستاخیز بلکه) تا روز و وقت معینی.

وهب بن جمع گوید : پرسیدم از حضرت صادق علیه السلام، روز مذکور در این آیات چه روزی باشد حضرت فرمود ؟: ای وهب آن روزی است که پیامبر خدا صلی الله علیه و آله بعد از قیام قائم ما مهدی علیه السلام انتظار آن را می کشد. (۲)

۲- ﴿ وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنْ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ. ﴿ (۳)

ما به تو سوره حمد و قرآن عظیم دادیم.

امام صادق علیه السلام درباره سؤالی که پیرامون این آیه شریفه از حضرتش شد فرمود ظاهرش سوره حمد است که هفت آیه دارد و دو مرتبه نازل شده یا این که در نماز تکرار می شود و یا این که بهترین آیات است، و باطنش فرزندانم است و هفتمین آنها قائم علیه السلام است. (۴)

۱- حجر، آیات ۲۶-۲۷-۲۸.

۲- الف (ینابیع المردة)، ص ۲۲۴.

ب (إثبات الهدی)، ج ۷، ص ۱۰۱.

۳- حجر، آیه ۸۷.

۴- الف (غایة المرام)، ص ۷۲۷. ب (إثبات الهدی)، ج ۷، ص ۱۰۱.

سوره نحل

و در آن سه آیه می باشد

آیات ۱- ۱۶- ۴۳

۱- ﴿ أَتَىٰ أَمْرَ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ. ﴾ (۱)

فرمان خدا (مجازات مشرکان و مجرمان) فرارسیده است برای آن شتاب نکنید.
از امام صادق علیه السلام روایت شده که فرمودند: هرگاه خداوند اراده فرماید تا قیام قائم علیه السلام صورت پذیرد، جبرئیل را به صورت یک پرنده سفید در آورده که یک پا بر کعبه و یک پا بر بیت المقدس قرار می دهد و با بلندترین صدا فریاد می زند: « أَتَىٰ أَمْرَ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ » فرمان خدا آمد تعجیل مکنید آنگاه امام صادق علیه السلام فرمودند: در این هنگام حضرت قائم علیه السلام در کنار مقام ابراهیم حاضر می شوند و دو رکعت نماز می خوانند. (۲)

۲- ﴿ وَعَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ. ﴾ (۲)

و نشانه هایی قرار داده و آنها بوسیله ستارگان هدایت می شوند.
داود جصاص گفت: از امام صادق علیه السلام شنیدم، که فرمود: مقصود از «نجم» رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم است، و «علامات» امامان علیهم السلام می باشند. (۳) (که بارها پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: اول آنها علی و آخرینشان مهدی علیه السلام است).

۱- نحل، آیه ۱.

۲- غایة المرام، ص ۷۲۷.

اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۰۲.

۳- نحل، آیه ۱۶.

۴- الف (شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۲۷.

ب (غایة المرام، ص ۷۲۷.

ج (تفسیر فرات بن ابراهیم کوفی، ص ۲۲۲.

۳- ﴿ فاسألوا أهل الذكر إن كنتم لاتعلمون. ﴾ (۱)

اگر نمی‌دانید از اهل دانش سؤال کنید.

«اهل الذكر» آل محمد علیهم‌السلام می‌باشند.

مردی به نام حرث می‌گوید: از امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام درباره این آیه « فاسألوا اهل الذكر» سؤال نمودم حضرت فرمود: به خدا سوگند درست است که ما « اهل ذکر» و ما « اهل علم» و ما « معدن التنزیل» هستیم. از پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم شنیدم که می‌فرمود: منم شهر علم و علی درب آن، هر کس طالب علم است از درب آن وارد شود. (۲)

از عبدالله عجلان از امام باقر علیه‌السلام در تفسیر کلام خدا « فاسألوا اهل الذكر» روایت شده که رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود: مقصود از «ذکر» منم و «اهل الذكر» امامان علیهم‌السلام (که اول آنها امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام و آخرینشان حضرت قائم علیه‌السلام) می‌باشد. (۳)

۱- نحل، آیه ۴۳.

۲- شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۲۲۴.

۳- الف (اصول کافی، ج ۱، ص ۲۰۲.

ب) تفسیر برهان، ج ۲، ص ۳۷۰.

سوره اسراء

و در آن پنج آیه می باشد

آیات ۵-۶-۱۳-۳۳-۸۱

۱- ﴿فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا خِلَالَ الدِّيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَفْعُولًا * ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا. ﴿۱﴾

هنگامی که نخستین وعده فرار رسد مردانی پیکارجو را بر شما می فرستیم، خانه ها را جستجو می کنند و این وعده ای است قطعی.

سپس شما را بر آنها چیره می کنیم و اموال و فرزندانتان را افزون خواهیم کرد و نفرات شما را بیشتر (از دشمن) قرار می دهیم.

امام صادق علیه السلام در تفسیر این دو آیه شریفه می فرماید: چون زمان خونخواهی امام حسین علیه السلام فرارسد، خداوند مردمی را پیش از ظهور قائم آل محمد (عج) برانگیزد که هر جا دشمنان و ظالمین آل محمد علیه السلام را بیابند، بسوزانند، و این کاری است که قبل از قیام قائم (عج) شدنی است، آنگاه حضرت امام حسین علیه السلام با هفتاد نفر از یاران جانبازش که در کربلا شهید شدند رجعت نمایند در حالی که لباس سفید طلانما پوشیده اند، به مردم اعلان کنند، که امام حسین علیه السلام بایارانش قیام نموده تا اهل ایمان تردید ننمایند و بدانند که او دجال و شیطان نیست، بلکه او امامی است که در دسترس مردم است و چون یقین کردند او امام حسین علیه السلام می باشد تردید نخواهند کرد. سپس از جانب امام حسین علیه السلام، امام زمان (عج) به همه مردم معرفی می گردد و اهل ایمان نیز آن

حضرت را تصدیق می‌کنند، چون امام زمان (عج) وفات نماید، حضرت امام حسین علیه السلام او را غسل داده و کفن و حنوط کرده، دفن می‌کنند. چنان که در روایت است که متصدی امر امام باید امام جانشین او باشد، و در خبر است که امام حسین علیه السلام چندان حکومت می‌کند که ابروانش جلو چشم مبارکش را می‌گیرد. (۱)

و حمران بن اعین از حضرت امام محمد باقر علیه السلام روایت می‌کند که این آیه را می‌خواند (و بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَنَا أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ) و می‌فرمود: این بندگان خدا، قائم ما و یاران او هستند که سخت نیرومند می‌باشند. (۲)

۲- ﴿وَكُلَّ إِنسَانٍ أَلزَمْنَاهُ طَائِرَهُ فِي عُنُقِهِ﴾ (۳)

اعمال هر انسانی را به گردنش قرار داده‌ایم.

امام هشتم حضرت رضا علیه السلام می‌فرماید: خداوند عزوجل فرمود (یعنی) ولایت امام را برگردن هر انسان انداخته‌ایم. (۴)

۳- ﴿وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيَّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا﴾ (۵)

و آن کس که مظلوم کشته شده برای ولیّش سلطه (حق قصاص) قرار دادیم، اما در قتل اسراف نکند، چرا که او مورد حمایت است.

این آیه قرآن درباره امام حسین علیه السلام و حضرت مهدی علیه السلام نازل شده است.

جابر جعفی و سلام بن مستنیر هر دو از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده‌اند که درباره این آیه، حضرت باقر علیه السلام فرمود: همانا حسین علیه السلام مظلوم کشته شد و مائیم ولیّ او، و

۱- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۶.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۷.

۳- اسراء، آیه ۱۲.

۴- الف (ینابیع المودة)، ص ۲۵۵.

ب (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۱۱).

۵- اسراء، آیه ۲۲.

قائم از ماست که (از کشنده او انتقام می‌گیرد) خون شریف حسین علیه السلام را طلب می‌کند و هر که بر قتل حضرت امام حسین علیه السلام راضی بود، او را به سزای عملش می‌رساند تا آخر حدیث. (۱)

۴- ﴿ و قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا. ﴾ (۲)

بگو حق فرارسید و باطل نابود شد و (اصولاً) باطل نابود شدنی است.

حکیمه خاتون فرمود: این آیه را روی بازوی او (مهدی علیه السلام) دیدم که نوشته شده است. (۳)

امام باقر علیه السلام در تفسیر این آیه شریفه فرمودند: زمانی که امام قائم علیه السلام قیام نماید دوران دولت باطل سپری خواهد شد. (۴)

۱- الف (ینبایع المودة ، ص ۲۲۵ .

ب (تفسیر برهان ، ج ۲ ، ص ۴۱۸ .

۲- اسراء ، آیه ۸۱ .

۳- الصراط المستقیم ، ج ۲ ، ص ۲۱ .

۴- غایة المرام ، ص ۷۴۱ .

سوره کهف

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۹

۱- ﴿ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا ۙ ﴾ (۱)

آیا گمان کردی اصحاب کهف و رقیم از آیات ما شگفت بودند؟

از ابن عباس روایت شده، که رسول الله ﷺ فرمود: اصحاب کهف یاران حضرت مهدی (عج) هستند. (۲)

ابن فارسی از امام صادق علیه السلام روایت کرده که فرمود: در هنگامی که ظهور حضرت قائم علیه السلام فرا می رسد، بیست و هفت نفر از قوم حضرت عیسی علیه السلام یعنی همان کسانی که به حق هدایت می یابند و بدان باز می گردند و هفت نفر از اصحاب کهف و یوشع بن نون و ابودجانة انصاری و مقداد بن اسود و مالک اشتر، این گروه در کنار حضرت (قائم علیه السلام) به عنوان یاران و حکمرانان (اطراف حضرت) می باشند. (۳)

۱- کهف، آیه ۹.

۲- آیات الولاية، نقل از الدر المنثور، سیوطی، ج ۴، ص ۲۱۲.

۳- آیات الولاية، نقل از برهان، ج ۲، ص ۴۵۷.

سوره مریم

و در آن دو آیه می باشد
آیات ۳۷-۷۵

۱- ﴿ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابَ مِنْ بَيْنِهِمْ ﴾ (۱)

گروهها از میان پیروان او اختلاف کردند.

از امیرالمؤمنین علیه السلام درباره این آیه شریفه سؤال شد، حضرت فرمود: در سه وقت منتظر فرج باشید، پرسیدند کدام اوقات؟ فرمود: وقت اختلاف شامیان، و آمدن پرچمهای سیاه از خراسان، و حدوث فزع و بیم در ماه رمضان، گفتند: فزع چیست؟ فرمود: مگر این آیه را نشنیده‌اید: «اگر بخواهیم نشانه‌هایی از آسمان بر آنها بفرستیم که گردنهایشان در برابرش خاضع شود» (سوره شعراء - آیه ۴) این نشانه‌ای است که دختران را از پس پرده بیرون کشند و خوابها را بیدار و بیدارها را بیمناسبت کند. (۲)

۲- ﴿ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مِنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا

و أضعفُ جُنداً. ﴾ (۳)

تا زمانی که وعده الهی را با چشم ببینند؛ یا عذاب این دنیا یا عذاب آخرت، آن روز است که خواهند دانست چه کسی مکانش بدتر و چه کسی لشکرش ناتوان تر است؟

ابوبصیر از امام صادق علیه السلام نقل کرده، که فرمود: «اذا رأوا ما يوعدون»، قیام قائم ماست و آن ساعتی است که پیروان باطل خواهند دید، و عذاب خدا را به دست توانای قائم

۱- مریم، آیه ۳۷.

۲- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۲۱.

۳- مریم، آیه ۷۵.

آل محمد (عج) خواهند دید که در پیشگاه امام زمان (عج) چه جای بدی دارند و چقدر ناتوانند.^(۱)

سوره طه

و در آن سه آیه می باشد
آیات ۱۱۳-۱۱۵-۱۳۰

۱- ﴿أَوْ يَحْذَرُ لَهُمْ ذِكْرًا﴾^(۲)

یا برای آنان تذکری ایجاد نماید.

«ذکر» در این آیه شریفه اشاره به ظهور حضرت قائم آل محمد (عج) و خروج سفیانی است.^(۳)

۲- ﴿وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ قَنُوسِي وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا﴾^(۴)

ما از آدم پیش از آن پیمان گرفته بودیم، عزم استواری برای او نیافتیم.

امام باقر علیه السلام، درباره این آیه کریمه فرمود: پروردگار از تمام پیامبران عهد و پیمان گرفت و فرمود: آیا پروردگار شما نیستم و محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پیامبر من نیست و علی علیه السلام امیرالمؤمنین علیه السلام، نمی باشد؟ همه عرض کردند بلی همینطور است شما پروردگار و

۱- غایة المرام، ص ۷۴.

۲- طه، آیه ۱۱۳.

۳- الف (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۲۶.

ب) تفسیر قمی، ج ۲، ص ۵۶.

ج) تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۵.

۴- طه، آیه ۱۱۵.

محمد ﷺ پیام رسان و علی وصی و امیرالمؤمنین است. نبوت برای ایشان مقرر و ثابت گردید پس از آن از پیامبران اولی العزم عهد دیگری گرفت، فرمود: بدانید من پروردگار شما هستم و محمد ﷺ پیامبر خاتم و رسول من است و علی امیرالمؤمنین علیه السلام و اوصیای بعد از او، والیان امر من و خزان علم من می‌باشند، و به وسیله مهدی علیه السلام یاری می‌کنم دین خود را و از دشمنانم انتقام می‌گیریم و دولت حق را ظاهر (آشکار) می‌سازم و از روی رغبت و کراهت پرستش می‌شوم. پیامبران عرض کردند: پروردگارا ما اقرار و اعتراف داریم و گواهی می‌دهیم و آدم انکار نکرد، ولی اقرار هم ننمود پیامبرانی که عزم راسخ داشتند و به میثاق خود وفادار بودند و به آن عهد اقرار داشتند، فقط پنج نفر بودند:

۱ - حضرت نوح علیه السلام.

۲ - حضرت ابراهیم علیه السلام.

۳ - حضرت موسی علیه السلام.

۴ - حضرت عیسی علیه السلام.

۵ - حضرت خاتم الانبیاء محمد ﷺ.

و این قول خداوند متعال است (سپس این آیه تلاوت فرمود: «ولقد عهدنا الی آدم من قبل فنیسی ولم نجد له عزماً»^(۱)).

۳ - ﴿فاصبر علی ما یقولون﴾^(۲)

در برابر آن چه آنها می‌گویند صبر کن.

ابوبصیر نقل می‌کند که حضرت صادق علیه السلام در تفسیر این آیه فرمود: یعنی ای محمد

۱- الف (تفسیر المیزان، ج ۱۴، ص ۲۴۸).

ب (تفسیر جامع، ج ۴، ص ۲۰۵).

ج (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۵).

د (تفسیر صافی، ج ۳، ص ۲۲۴).

۲- ضه، آیه ۱۲۰.

با تکذیب آنان بساز (و صبر کن) که من به دست مردی از نسل تو، حضرت قائم (عج)، که بر خون ستمکاران مسلطش کنم، از آنها انتقام گیرم.^(۱)

سوره انبیاء

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۱۱-۱۲-۱۳-۱۰۵

۱- ﴿وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَ انشأنا بعدها قوماً آخِرین * فلما أحسوا بأسنا اذا هم منها یركضون * لا ترکضوا و ارجعوا إلی ما أترفتم فیہ و مسا كنكم لعلكم تسئلون.﴾^(۲)

چه بسیار مناطق آبادی که ستم در آن می شد را ما در هم شکستیم و بعد از آنها قوم دیگری روی کار آوردیم.

آنها هنگامی که عذاب ما را احساس کردند ناگهان پا به فرار گذاشتند.

فرار نکنید، به زندگی پرناز و نعمتتان و به مسکنهای پرزرق و برقتان بازگردید تا سائلان بیایند و از شما تقاضا کنند.

امام باقر علیه السلام (ذیل این آیات) فرمود: زمانی که حضرت قائم علیه السلام ظهور کند جمعی را می فرستد تا بنی امیه را از شام به حضورش بیاورند. بنی امیه چون این خبر را می شنوند به سوی روم فرار می کنند. اهل روم، به آنها می گویند ما نمی گذاریم داخل مملکت ما بشوید، تا آن که در دین ما وارد شده و نصرانی شوید آنها صلیب بگردن خودشان انداخته، وارد شوند، هنگامی که اصحاب حضرت قائم علیه السلام وارد روم شوند

۱- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۸.

۲- انبیاء، آیات ۱۱-۱۲-۱۳.

رومیان از آنان امان و صلح طلبند، ایشان گویند ما امان به شما نمی‌دهیم تا بنی امیه را تسلیم بنمائید. تمام افراد بنی امیه را به اصحاب آن حضرت تحویل دهند، در آن وقت به آنها خطاب می‌کند فرار نکنید، به سوی شام برگردید، باید بازخواست شوید و از ایشان سؤال می‌کنند، گنج‌ها را کجا پنهان کرده‌اید و به چه علت این‌که حضرت سید الشهداء علیه السلام و یارانش و ائمه و پیروان آنان را به قتل رساندید، در آن هنگام با کمال حسرت و ندامت می‌گویند وای بر ما که مردمی ظالم و ستمگر بودیم، اصحاب آن حضرت ایشان را با شمشیر قهر خویش درو کرده و آنها را هلاک و نابود کنند.^(۱)

۲- ﴿وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ﴾^(۲)

ما در زبور بعد از ذکر (تورات) نوشتیم که بندگان صالح من وارث (حکومت) زمین خواهند شد. از حضرت باقر و حضرت صادق علیهما السلام روایت شده است که فرمود: بندگان صالح مذکور در این آیه که زمین را به ارث می‌برند قائم و اصحاب او هستند.^(۳)

۱- الف (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۲۲).

ب (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۵۲).

۲- انبیاء، آیه ۱۰۵.

۳- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۵).

ب (غایة المرام، ص ۷۴۱).

سوره حج

و در آن هشت آیه می باشد

آیات ۷- ۳۹- ۴۱- ۵۵- ۶۰- ۶۵- ۷۷- ۷۸

۱- ﴿وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَّارِيبَ فِيهَا.﴾ (۱)

و اینک رستاخیز (ساعت قیامت) شکی در این نیست.

ابی سعید خدری می گوید: پیامبر اسلام ﷺ فرمود: ساعت قیامت برپا نمی شود مگر این که دنیا را پر از ظلم و جور و دشمن بگیرد، سپس کسی از اهل بیت من قیام می کند و دنیا را پر از عدل و داد کند بعد از این که پر از ظلم و دشمن شده باشد. (۲)

سپس نشانه های قائم را بیان می کند.

پیامبر خدا ﷺ فرمود: مهدی از ما اهل بیت است، دارای پیشانی پهن و بینی کشیده عقابی، عدل و داد را بر زمین می گستراند همان گونه که از جور و ستم پر شده است تا آخر حدیث. (۳)

۲- ﴿أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلِمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ.﴾ (۴)

به کسانی که بر آنان ستم شده است اجازه نبرد داده شد، و خداوند بر یاریشان تواناست. امام صادق علیه السلام در تأویل این آیه شریفه فرمود: این آیه در باره قائم و اصحاب اوست، و هنگام قیام، خونبهای حسین علیه السلام می خواهند و گویند: مائیم صاحب اختیاران

۱- حج، آیه ۷.

۲- فرائد السمطين، ج ۲، ص ۲۱۶.

۳- همان.

۴- حج، آیه ۲۹.

خون، و خونخواهان امام حسین علیه السلام هستیم.^(۱) و خداوند متعال به آنان وعده نصر و پیروزی بر کفار و معاندین را داده است.^(۲)

۳- ﴿الذین إن مکنّاهم فی الأرض أقاموا الصلاة و آتوا الزکاة و أمروا بالمعروف و نهوا عن المنکر و لله عاقبة الأمور.﴾^(۳)

و یاران خدا کسانی هستند که هرگاه در زمین به آنها قدرت بخشیدیم نماز را برپا می‌دارند و زکات را ادا می‌کنند و امر به معروف و نهی از منکر می‌نمایند و پایان همه کارها از آن خداست. ابی‌جارود از امام باقر علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: نزول این آیه در شأن مهدی (عج) و اصحاب اوست، که شرق و غرب زمین را مالک شوند خداوند دین را به وسیله ایشان ظاهر می‌کند تا آنجا که اثری از ظلم و بدعت باقی نمی‌ماند. از امام صادق علیه السلام روایت دیگری همچون این روایت نقل شده است.^(۴)

۴- ﴿ولایزال الذین کفروا فی مریةٍ منه حتی تأتیهم الساعةُ بغتةً او یأتیهم عذاب یومٍ عقیم.﴾^(۵)

کافران همواره درباره قرآن در شک می‌باشند تا این که روز قیامت ناگهان فرارسد، با عذاب روز عقیم (روزی که قادر بر جبران نیستند) به سراغشان بیاید. زرارة بن اعین می‌گوید: از امام باقر علیه السلام درباره (ساعت که ناگهانی می‌آید) سؤال

۱- الف (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۰۴).

ب (غایة المرام، ص ۷۴۲).

۲- تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۸۱.

۳- حج، آیه ۴۱.

۴- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۵).

ب (شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۴۰۰. نزدیک به همین مضمون تقریباً.

ج (تفسیر فوات بن ابراهیم کوفی، ص ۲۷۴).

۵- حج، آیه ۵۵.

کردم حضرت فرمودند : ساعت (قیام) قائم علیه السلام است که ناگهانی خواهد بود. (۱)

۵ - ﴿وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَاقَبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصِرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُؤٌ غَفُورٌ﴾ (۲)

هر کس به همان مقدار که به او ستم شده، مجازات کند، سپس کسی که مورد تعدی قرار گیرد، خدا او را یاری خواهد کرد خداوند بخشنده و آمرزنده است.

از امام صادق علیه السلام در تفسیر این آیه روایت شده که فرمودند : هنگامی که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم برای رهایی از دست کفار و مشرکین از مکه خارج شدند و به سوی غار رفتند مشرکین حضرت را تعقیب کردند، تا او را بکشند، ولی موفق نشدند. آنگاه در جنگ بدر درگیری شدیدی بین پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و کفار شد و سرانجام «عتبه بن ربیع» و «شیبه بن ربیع» و «ولید بن عتبه» و «حنظله بن ابی سفیان» و «ابوجهل» و «عده زیادی از کفار بدست رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و اصحاب او به قتل رسیدند. ولی بعد از وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم «پسر هند دختر عتبه بن ربیع» (معاویه بن ابی سفیان) عقده و کینه خود را اظهار نمود و با اطاعت و پیروی نکردن از امیرالمؤمنین علیه السلام و جنگ با او و همچنین فرزندش، یزید از روی ظلم و ستم امام حسین علیه السلام را شهید نمود.

و این دشمنی و کینه دیرینه خود را اظهار نمود و با خواندن این اشعار : (در حالی که سر مقدس امام حسین علیه السلام مقابل او بود) کینه تیزی و دشمنی خود را با اهل بیت بیان نمود :

لیت اشیاخی ببدر شهدوا	وقعة الخزرج من وقع الأسل
لأهلوا واستهلوا فرحاً	ثم قالوا یا یزید لاتشل
لست من خندق إن لم انتقم	من بنی احمد ما کان فعل
قد قتلنا القوم من ساداتهم	وعدلناہ ببدر فاعتدل

۱- ینابیع المودة، ص ۴۲۸.

۲- حج، آیه ۶۰.

در پایان این آیه شریفه آمده « لِيَقْصِرُنَّهُ اللَّهُ » یعنی : خداوند متعال او را (پیامبر ﷺ خود را) با قائم مهدی که از فرزندان اوست یاری خواهد نمود.^(۱)

۶- ﴿وَيَمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾^(۲)

و آسمان (کرات و سنگهای آسمانی) را نگه می‌دارد تا بر زمین جز به فرمان او فرو نیفتد؟ پیامبر اسلام ﷺ فرمود: امامان بعد از من ۱۲ نفرند اول آنها علی بن ابیطالب و آخریشان القائم بالحق (مهدی) است اگر کسی منکر اینها شود، یا منکر یکی از اینها شود منکر من خواهد بود، و بواسطه اینها (امامان) است که خداوند آسمان را از فرو افتادن بر روی زمین نگه داشته و زمین را حفظ نموده که، به مردم آسیبی نرساند (تمام اینها از سر صدقه ۱۲ معصوم است) سپس آیه فوق تلاوت نمود، «و یمسک السماء» تا آخر.^(۳)

۷- ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ازْكَعُوا و اسْجُدُوا و اعْبُدُوا رَبَّكُمْ و افْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ و جاهدوا في الله حقَّ جهاده هو اجْتَبَاكُمْ و ما جعل عليكم في الدين من حرجٍ ملة ابيكم ابراهيم هو سَمَا كَم الْمَسْلَمِينَ من قبل و في هذا ليكون الرسول شهيداً عليكم و تكونوا شهداء على الناس فأقيموا الصلاة و آتوا الزكاة و اعتصموا بالله هو مولاكم فنعم المولى و نعم النصير.^(۴)

ترجمه آیات در متن حدیث آمده است.

در کافی به سند از برید عجلی روایت کرده، که گفت: به امام ابی جعفر عليه السلام عرض کردم: معنای آیه، «یا ایها الذین آمنوا ازکعوا» تا آخر آیه، و همچون «و جاهدوا فی الله حق جهاده» تا آخر آیه چیست؟

۱- الف (بنابیع المودة، ص ۲۲۵).

ب (غایة المرام، ص ۷۴۲).

ج (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۸۸).

۲- حج، آیه ۶۵.

۳- تفسیر صافی، ج ۲، ص ۲۸۹.

۴- حج، آیات ۷۸-۷۷.

امام باقر علیه السلام فرمود: منظور این آیه، مائیم منتخبان «اجتباء» شده و نیز مائیم که خدای تعالی در دین برای ما «حرجی» قرار نداده، «حرج» سختی است شدیدتر از آنچه کلمه «ضیق» افاده می‌کند.

در مورد این جمله از آیه شریفه: «ملة ابيکم ابراهیم» حضرت فرمود: نیز منظور خصوص مائیم «هو سماء کم المسلمین» خدای عزوجل ما را با آنچه که از ناحیه خدای تبارک و تعالی به ما رسانیده گواه ما کرد. و ما را تا روز قیامت (به آنچه ما به ایشان رساندیم) گواه بر مردم قرار داده است.

پس هر کس روز قیامت را قبول دارد، ما او را تصدیق می‌کنیم و هر که منکر قیامت است ما منکر او خواهیم بود.^(۱)

و در حدیثی دیگر امام باقر علیه السلام ذیل آیه شریفه فرمود: مراد از کسانی که نماز بپاداشته و زکات می‌دهند، آل محمد صلی الله علیه و آله (که اول آنها امیر المؤمنین علی علیه السلام و آخریشان حضرت قائم علیه السلام) و اصحاب آن بزرگوار می‌باشند که خداوند آنها را مالک شرق و غرب عالم می‌فرماید و به دست آن حضرت ظلم و ظالم را ریشه کن می‌کند و اهل بدعت و باطل را نابود می‌سازد و اثری از ستم باقی نمی‌گذارد و امر بمعروف و نهی از منکر می‌فرماید و بعد از رحلت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، عترتش پناه مردم در روی زمین هستند، همانطور که ستارگان در پناه اهل آسمانها می‌باشند، اهل بیت و عترت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله امان اهل زمین بوده و اگر یکی از آنها در دنیا نباشد دنیا و اهل دنیا هلاک می‌شوند.^(۲)

۱- المیزان، ج ۱۲، ص ۶۱۳.

۲- تفسیر جامع، ج ۲، ص ۴۱۶.

سوره نور

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۳۵ - ۵۵

۱ - ﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ كَمَشْكُوتٍ فِيهَا مَصْبَاحُ الْمَصْبَاحِ فِي زَجَاةِ الزَّجَاةِ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دَرِّيٌّ يوقِدُ مِنْ شَجَرَةٍ مَبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَشَرْقِيَّةٍ وَ لَأَغْرَبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيئُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُوْرٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ.﴾^(۱)
ترجمه آیه شریفه در متن حدیث آمده است.

جابر بن عبد الله انصاری می گوید داخل مسجد کوفه شدم در حالی که امیر المؤمنین علیه السلام مشغول نوشتن بود و می خندید عرض کردم یا امیر المؤمنین چه چیز باعث خند شما شد؟ فرمود: تعجب می کنم از کسی که این آیه را (اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ كَمَشْكُوتٍ ...) می خواند و معرفت به آن ندارد عرض کردم: آری یا امیر المؤمنین، حضرت آیه را تلاوت فرمودند: «اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِ كَمَشْكُوتٍ» - مشكوة - محمد صلی الله علیه و آله و سلم است « فیها مصباح » - من هستم - « المصباح فی زجاجة » - حسن و حسین - می باشند « كأنها كوكب دري » - علی بن الحسین - است « یوقد من شجرة » - محمد بن علی - است « زيتونة » - جعفر بن محمد - است « لا شرقية » - موسی بن جعفر - است « و لا غربية » - علی بن موسی - است « یكاد زيتها یضیئ » - محمد بن علی - است « و لو لم تمسه نار » - علی بن محمد - است « نور علی نور » - حسن بن علی - است « یهدی الله لنوره من یشاء » - قائم ما مهدی علیه السلام - است. ^(۲)

۱- نور، آیه ۲۵.

۲- غایة المراد، ص ۷۴۲.

۲ - ﴿ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَ لِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۗ ﴾ (۱)

خداوند به کسانی که از شما ایمان آورده‌اند و اعمال صالح انجام داده‌اند وعده می‌دهد که آنها را قطعاً خلیفه روی زمین خواهد کرد، همانگونه که پیشینیان را خلافت روی زمین بخشید، و دین و آیینی را که برای آنها پسندیده یا برجا و ریشه‌دار خواهد ساخت و خوف و ترس آنها را به امنیت و آرامش مبدل می‌کند، آنچنان که تنها مرا می‌پرستند و چیزی را برای من شریک نخواهند ساخت.

اسحاق بن عبدالله از امام زین العابدین علیه السلام روایت می‌کند که حضرت فرمود: این آیه در شأن قائم علیه السلام است. (۲)

عبدالله بن سنان گوید: از امام صادق علیه السلام از تفسیر کلام خدا پرسیدم: « وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ ... » فرمود: این آیه در شأن علی بن ابیطالب و امامان از نسل او نازل شده، « وَ لِيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى » تا آخر آیه فرمود: یعنی توسط ظهور حضرت قائم علیه السلام صورت می‌پذیرد. (۳)

۱- نور، آیه ۵۵.

۲- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۶.

ب (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۳۳۳).

۳- تفسیر برهان، ج ۲، ص ۱۳۷.

سوره شعراء

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۴ - ۲۱

۱- ﴿إِنْ نَشَأْ نُنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ﴾ (۱)

اگرما اراده کنیم از آسمان بر آنها آیه ای نازل می کنیم که گردنهایشان در برابر آن خاضع گردد.

عمر بن حنظله از امام صادق علیه السلام از علامات قیائم قائم پرسید، امام علیه السلام فرمود: پیش

از قیام قائم علیه السلام پنج نشانه است :

۱- فریاد « صیحه » (آسمانی).

۲- خروج سفیانی .

۳- فرورفتن سفیانی و لشگر او در زمین .

۴- قتل نفس زکیه .

۵- قتل یمانی .

عمر بن حنظله گوید این آیه را : [إِنْ نَشَأْ نُنْزِلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ] الی آخر عرض

کردم، که منظور این آیه همان صیحه است، فرمود : آری هرگاه این صیحه ظاهر شود

گردنکشان و دشمنان خداوند تعالی، خاضع و فرمانبر شوند، همچنین ابی بصیر و ابن

الورد از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده اند که امام فرمود : این آیه در شأن قائم علیه السلام نازل

شد و منادی به نام حضرت و نام پدرش از آسمان ندا می کند. (۲)

۱- شعراء، آیه ۴.

۲- ینابیع المودة، ص ۴۲۷.

۲ - ﴿فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خَفْتُمْ فَوْهِبَ لِي رَبِّي حَكَمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ﴾ (۱)
 و به دنبال آن هنگامی که از شما ترسیدم فرار کردم و پروردگارم به من دانش بخشید و مرا از پیامبران قرار داد.
 مفضل بن عمر می گوید امام صادق علیه السلام فرمود: وقتی که قائم ما قیام کند و به مردم خطاب کند و این آیه را بخواند: «ففررت منكم لما خفتكم تا آخر» (۲).

سوره نمل

و در آن سه آیه می باشد

آیات ۶۲-۸۲-۸۳

۱ - ﴿أَمِنْ يَجِيبُ الْمَضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ يَكْشِفُ السُّوءَ وَ يَجْعَلُكَ خَلْفَاءَ الْأَرْضِ﴾ (۳)
 چه کسی است که دعای گرفتار را اجابت می کند و گرفتاری را بر طرف می سازد، و شما را زمامداران زمین قرار می دهد.
 امام صادق علیه السلام فرمود: این آیه درباره قائم آل محمد علیه السلام نازل شد، به خدا سوگند «مضطرب» اوست که در مقام ابراهیم دو رکعت نماز می خواند و خدای عزوجل را می خواند، پس او اجابتش می فرماید، و در زمین او را خلیفه می سازد. (۴)

۲ - ﴿وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا

۱- شعراء، آیه ۲۱.

۲- الف (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۴).

ب (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۱۸۳).

۳- نمل، آیه ۶۲.

۴- الف (المیزان، ج ۱۵، ص ۶۱۳).

ب (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۲۸).

بآیاتنا لایوقنون. ﴿ (۱)

هنگامی که فرمان عذاب آنها رسد (و در آستانه رستاخیز قرار گیرند) جنبده‌ای را از زمین برای آنها خارج می‌کنیم که با آنها تکلم می‌کند و می‌گوید: مردم به آیات ما ایمان نمی‌آورند. طبرسی از پیامبر اسلام ﷺ روایت کرده که حضرت فرمود: آن جنبده «دابه» چون ظاهر شود، عصای موسی و انگشتر سلیمان با اوست، با انگشتر روی مؤمنین را نقش و مهر کند و با عصا بینی کفار را بشکند و چون مردم در محضرش (بین کوه صفا و کعبه) جمع شوند مؤمنین و کافر را از یکدیگر تمیز داده و بشناسد و بر چهره مؤمنین می‌نویسد این شخص مؤمن است، و بر چهره کافر می‌نویسد این شخص کافر است. (۲)

«۱۷» روایت در تفسیر برهان پیرامون «دابه» ذکر شده است، و ما جهت اختصار به یک روایت اکتفا نمودیم، و اینها از نشانه‌های حتمی پیش از ظهور و خروج حضرت مهدی آل محمد ارواحنا له الفداء می‌باشد که آشکار خواهد شد.

۳- ﴿ویوم نحشر من کلّ أمة فوجاً﴾ (۳)

روزی را که ما از هر امتی گروهی را محشور می‌کنیم به خاطر بیاورید. امام صادق علیه السلام فرمود: گروهی از عوام می‌گویند این آیه مربوط به روز قیامت است. نه، آیا گروهی را خدا محشور می‌کند و دیگران را می‌گذارد، خیر این چنین نیست، بلکه این آیه شریفه مربوط به مسئله رجعت است. (۴)

آری مسئله رجعت از ضروریات مذهب شیعه هست. و منکر آن از ایمان خارج است. و روایات مربوط به رجعت متواتر است و کتابهایی که در برگیرنده مسئله رجعت است بسیار می‌باشد.

۱- نمل، آیه ۸۲.

۲- الف (تفسیر جامع، ج ۵، ص ۱۳۴.

ب) (تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۱۱.

۳- نمل، آیه ۸۲.

۴- تفسیر قمی، ج ۲، ص ۱۳۰.

مفضل بن عمرو روایت کرده، که امام صادق علیه السلام در معنای آیه « و یوم نحشر من کل امة فوجاً » فرمود: هیچ مؤمنی نیست که کشته شود مگر آن که در موقع رجعت به دنیا برگردد تا به مرگ طبیعی بمیرد و کسی جز مؤمن خالص و یا کافر مطلق به دنیا رجعت نمی‌کند. (۱)

آری مسئله رجعت از نظر قرآن و مکتب اهل بیت علیهم السلام محرز است رجعت انبیاء و امامان معصوم و مؤمنین در یاری حضرت قائم علیه السلام است.

و همچنین امام چهارم علیه السلام به ابو خالد کابلی در تفسیر آیه « إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدٌ كَالِي مَعَادٍ » فرمود: (۲)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم و امیرالمؤمنین و ائمه علیهم السلام به سوی شما رجوع می‌کنند. (۳)

۱- تفسیر جامع، ج ۵، ص ۱۲۷.

۲- سوره قصص، آیه ۸۵.

۳- تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۳۹.

سوره قصص

و در آن دو آیه می باشد
آیات ۵-۶

۱- ﴿وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ﴾ (۱)

اراده ما بر این قرار گرفته است که به مستضعفین نعمت بخشیم، و آنها را پیشوایان و وارثین روی زمین قرار دهیم.

امیرالمؤمنین علی علیه السلام در ذیل این آیه فرمود: ایشان، آل محمد علیهم السلام هستند، خداوند مهدی آل محمد «عج» را برمی انگیزاند تا توسط او مؤمنان را عزیز و دشمنان را ذلیل و زبون گرداند. (۲)

حکیمه خاتون دختر امام محمد تقی علیه السلام می گوید: ابو محمد حسن عسکری علیه السلام کسی را فرستاد و مرا خواست، سپس فرمود: ای عمّه امشب اقطار نزد ما باش آن شب هم شب پانزدهم شعبان بود خدای سبحان امشب حجت خود را در زمین ظاهر می کند.

حکیمه خاتون می گوید: رفتم و شب را در خانه حضرت خوابیدم، وقت سحر بیدار شدم و دو سوره از قرآن «الم سجده» و «یس» را خواندم، دریافتم که حالت اضطرابی برای (حضرت) نرجس خاتون پدیدار شد، لباس خود را کنار زده تا گاه دیدم مولودی (طغلی) در حال سجده به دنیا آمد.

امام حسن عسکری علیه السلام مرا صدا زد و فرمود: ای عمّه طفل را نزد من بیاور، او را

۱- قصص، آیه ۵.

۲- الف (تفسیر صافی، ج ۴، ص ۸۰).

ب (غایة المرام، ص ۷۴۵).

گرفتم، نزد امام علیه السلام بردم. و او مولود مسعود را روی سینه خود قرار داد و زبان خود را به دهان آن طفل وارد نمود و دست خود را به چشم‌ها و گوش‌ها و مفاصل او کشید. بعد فرمود: سخن بگو پسرم، نوزاد جواب داد:

(اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له و اشهد ان محمداً رسول الله) و بر امیرالمؤمنین و امامان (معصوم) صلوات فرستاد، تا رسید به پدرش بر حضرت نیز صلوات و درود فرستاد، سپس ابو محمد فرمود: ای عمّه طفل را نزد مادرش ببر که بر مادر خود سلام دهد، بعد او را بیاور. من حضرت را نزد نرجس خاتون بردم و او بر حضرت نرجس سلام گفت، او را خدمت پدر بزرگوارش برگرداندم، آن جناب فرمود: ای عمّه روز هفتم نزد ما بیا. رفتم روز هفتم برگشتم، حضرت فرمود: عمّه آن طفل را نزد من بیاور و او را آوردم. بعد از آن که عمل روز اول را انجام داد، فرمود: پسرم سخن گو و آنگاه شهادتین را بر زبان جاری کرد، و بر اجداد گرامیش (صلوات الله عليهم) یکی بعد از دیگری درود و صلوات فرستاد سپس این آیه را تلاوت نمود: « و فرید ان فمن علی الذین استضعفوا فی الأرض و نجعلهم أئمة و نجعلهم الوارثین ».^(۱)

۲- ﴿ و نمکن لهم فی الأرض و ثری فرعون و هامان و جنودهما منهم ما كانوا یحذرون. ﴾^(۲)

و حکومت (مستضعفین) را در روی زمین پابرجا سازیم و به فرعون و هامان و لشکریان آنها آن چه را بیم داشتند از این گروه نشان دهیم.

امام سجاد علیه السلام فرمود: قسم به آن خدائی که محمد صلی الله علیه و آله را به حق بشارت و انذار دهنده مبعوث نمود، به درستی که نیکوکاران از ما اهل بیت و شیعیان‌شان به منزله موسی و پیروانش خواهند بود و همچنین دشمنان ما و پیروانشان به منزله فرعون و

۱- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۴۹.

ب (الصراط المستقیم)، ج ۲، ص ۲۱.

۲- قصص، آیه ۶.

پیروانش می‌باشند. (۱)

و نیز امام باقر و امام صادق علیهما السلام در ذیل آیه فوق فرمودند: مراد از فرعون و هامان دو نفر از ستمکاران قریش هستند که خداوند در موقع ظهور قائم آل محمد صلی الله علیه و آله آنها را به دنیا برمی‌گرداند تا کیفر و انتقام ظلمی که به اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله نموده‌اند از ایشان بکشد. (۲)

سوره عنکبوت

و در آن دو آیه می‌باشد

آیات ۱۰ - ۴۹

۱- و لئن جاء نصرٌ من ربِّک. (۳)

هنگامی که پیروزی از سوی پروردگارت بیاید.

نصر الهی در این آیه شریفه به معنی ظهور حضرت قائم علیه السلام است. (۴)

۲- بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُتُوا الْعِلْمَ. (۵)

بلکه این کتاب آسمانی مجموعه‌ای از آیات روشنی است که در سینه صاحبان دل

۱- الف (تفسیر صافی، ج ۲، ص ۸۱).

ب (شواهد التنزیل، ج ۱، ص ۴۳۱، به همین مضمون تقریباً).

۲- تفسیر جامع، ج ۵، ص ۱۵۵.

۳- عنکبوت، آیه ۱۰.

۴- الف (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۸).

ب (تفسیر صافی، ج ۴، ص ۱۱۲).

ج (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۲۵).

۵- عنکبوت، آیه ۴۹.

(علم) جای دارد.

علی بن اسباط نقل می‌کند: مردی از امام صادق علیه السلام از تفسیر این آیه «بل هو آیات بیّنات» تا آخر - پرسید، حضرت در جواب فرمود: مقصود مائیم که قائم به امر خدا یکی پس از دیگری هستیم تا این که صاحب شمشیر (یعنی حضرت بقیه الله «عج») بیاید و در هنگامه آمدن صاحب شمشیر، امر به گونه‌ای دیگر خواهد شد.^(۱)

سوره روم

و در آن سه آیه می‌باشد

آیات ۴-۵-۶

۱- ﴿و یومئذ یفرح المؤمنون*بنصر الله ینصر من یشاء و هو العزیز الرحیم﴾^(۲)
و در آن روز مؤمنان خوشحال خواهند شد، به سبب یاری پروردگار، خداوند هر کس را بخواهد نصرت می‌دهد و او عزیز و رحیم است.
ابی بصیر از امام صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت علیه السلام پیرامون این آیه شریفه «و یومئذ یفرح المؤمنون» تا آخر فرمود: مؤمنین هنگام ظهور حضرت قائم علیه السلام به یاری خداوند متعال شاد و خوشحال می‌شوند.^(۳)

۱- الف (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۵۶).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۷).

۲- روم، آیات ۴-۵.

۳- الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۶).

ب (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۵۷).

۲- ﴿ وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ (۱)

این چیزی است که خدا وعده کرده، و وعده الهی هرگز تخلف نمی‌پذیرد، ولی اکثر مردم نمی‌دانند.

پیامبر اسلام ﷺ به حذیفه بن یمان فرمودند: ای حذیفه اگر در دنیا تنها یک روز باقی ماند، خداوند آن روز را طولانی نماید، تا مردی از اهل بیت من حکومت نماید و اسلام (و قوانین آن) را حاکم گرداند. به درستی که خداوند خلاف وعده نمی‌کند و خدای سبحان بر وعده خود توانا است، سپس فرمود: و الله لا يخلف وعده. (۲)

سوره لقمان

و در آن دو آیه می‌باشد

آیات ۲۰-۲۲

۱- ﴿ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً ﴾ (۳)

و نعمتهای خود را - چه نعمتهای ظاهر و چه نعمتهای باطن - بر شما گسترده و افزون ساخته است.

حضرت موسی بن جعفر علیه السلام فرمود: نعمت ظاهری، امام ظاهر است و نعمت باطنی امام غایب است، که از دیدگان مردم پنهان می‌شود و گنجهای زمین برای او آشکار گردد، و هر چیز دوری برایش نزدیک باشد. (۴)

۱- روم، آیه ۶.

۲- ینابیع المودة، ص ۴۴۸.

۳- لقمان، آیه ۲۰.

۴- الف (تفسیر صافی، ج ۱، ص ۱۴۸. ب) الصراط المستقیم، ج ۲، ص ۲۲۹.

ج) بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۶۴.

۲- ﴿وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾ (۱)

کسی که رخ خود را تسلیم خدا کند در حالی که نیکوکار باشد به دستگیره محکمی چنگ زده (و به تکیه گاه مطمئنی تکیه کرده است) و عاقبت همه کارها به سوی خدا است.

پیامبر اسلام ﷺ فرمود: هر کسی از امامان و فرزندان حسین علیه السلام اطاعت کند به تحقیق اطاعت خدا را نموده و هر کس از دستورات ایشان تخلف نماید، بدون تردید نافرمانی خدا کرده زیرا که ایشان دستگیره محکمی و تکیه گاه مطمئنی و وسیله (تقرّب) به سوی پروردگار می باشند. (۲)

امامان از فرزندان امام حسین علیه السلام نه نفرند اول آنها حضرت سجاد علیه السلام و آخر آنان حضرت قائم (عج) است که در کتب عامه و خاصه نام آنها آمده است.

۱- لقمان، آیه ۲۲.

۲- الف (تفسیر برهان، ج ۳، ص ۲۷۹).

ب (ینابیع المودة، ص ۴۴۵).

سوره سجده

و در آن سه آیه می‌باشد

آیات ۲۱ - ۲۴ - ۲۹

۱ - ﴿وَلَنذِيقَنَّهُم مِّنَ الْعَذَابِ الْأَلِيمِ الَّذِي عَمِلُوا لِنَفْسِهِمْ إِنَّهُم لَأَجْرِكُمْ بِهِ هَادُونَ﴾ (۱)
 ما آنها را از عذاب نزدیک (این دنیا) قبل از عذاب بزرگ (آخرت) می‌چشائیم شاید بازگردند.
 مفضل بن عمر نقل می‌کند؛ معنی این آیه را از امام صادق علیه السلام پرسیدم، حضرت فرمود: عذاب نزدیکتر (یا خفیف‌تر) گرانی است، و عذاب بزرگتر (برای ستمگران) خروج قائم علیه السلام با شمشیر است. (۲)

۲ - ﴿وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ﴾ (۳)
 و از آنها امامان (و پیشوایانی) برگزیدیم، که به فرمان ما (مردم را) هدایت می‌کردند، به خاطر این که شکیبائی نمودند و به آیات ما یقین داشتند.
 سلمان می‌گوید: خدمت پیامبر صلی الله علیه و آله وارد شدم و دیدم حسین علیه السلام روی زانوی پیامبر است و پیامبر چشمان و دهانش را می‌بوسد و می‌فرماید: تو آقا و پسر آقائی، تو امام و پسر امامی، تو پدر امامی، تو حجت و پسر حجتی، تو پدر حجتی نه گانه از صلیبت هستی که - قائم - نهمین آنان است. (۴)

۱- سجده، آیه ۲۱.

۲- الف (غایة المرام، ص ۷۴۶).

ب (اثبات الهدی، ص ۷، ص ۱۲۷).

۳- سجده، آیه ۲۴.

۴- الف (اسرار آل محمد صلی الله علیه و آله، ص ۱۰۵).

ب (شواهد التنزیل، ص ۴۵۴).

۳- ﴿قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ﴾ (۱)

بگو: روز پیروزی ایمان آوردن سودی به حال کافران نخواهد داشت، و به آنها هیچ مهلت داده نمی‌شود.

ابن دراج می‌گوید: از امام صادق علیه السلام درباره این آیه شریفه (روز فتح و پیروزی) شنیدم که حضرت فرمود: روز فتح، روزی است که دنیا بر قائم علیه السلام گشوده می‌شود، و ایمان احدی که تا قبل از ظهور آن حضرت مؤمن نبوده دیگر سودی ندارد، ولی آن کس که پیش از فتح (و قیام قائم علیه السلام) مؤمن باشد و یقین به امامت او اقرار داشته و انتظار ظهور او را می‌کشیده (این ایمان) برای او سودبخش است. خداوند متعال قدر و منزلت او را بزرگ می‌کند، و این پاداش دوستان اهل بیت علیهم السلام می‌باشد. (۲)

۱- سجده، آیه ۲۹.

۲- الف (یتابع المودة)، ص ۲۴۶.

ب (غایة المرام)، ص ۷۴۶.

سوره احزاب

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۶-۳۳

۱- ﴿ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ. ﴾ (۱)

و خویشاوندان نسبت به یکدیگر در آنچه خدا مقرر داشته اولی هستند.

ابن بابویه از حضرت امام حسین علیه السلام روایت کرده، که حضرت در باره تأویل آیه « وَأُولُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ » از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله سؤال نمود. پیامبر خدا فرمود: به خدا سوگند پروردگار غیر از شما را از این آیه قصد نکرده شما « اولوا الارحام » می باشید وقتی من وفات نمودم پدرت علی به من اولی و احق است پدرت که وفات نمود برادرت حسن اولی است و تو بعد از برادرت حسن اولی هستی. گفتم: ای رسول خدا بعد از من چه کسی اولی و احق به ولایت و وصایت است. فرمود فرزندان علی زین العابدین علیه السلام و یک به یک را اسم برد تا حضرت حجت علیه السلام . سپس فرمود: این نه نفر از فرزندان تو و از صلب تو هستند نهمین آنها غیبت اختیار می کند و از نظر مردم پنهان می شود خداوند به تمام ایشان علم و دانش و فهم مرا عطا فرموده، طینت آنها از طینت من است، هر کس آنها را دوست بدارد مشمول شفاعت من خواهد بود. (۲)

۱- احزاب، آیه ۶.

۲- الف (تفسیر جامع، ج ۵، ص ۳۲۹.

ب) تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۹۲.

۲ - ﴿ إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُم تَطْهِيراً. ﴾ (۱)

خداوند چنین می‌خواهد که پلیدی و گناه را از شما دور کند و کاملاً شما را پا کسازد.

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: روزی با حسنین و فاطمه علیها السلام به حضور پیامبر اکرم در حجره ام سلمه شرفیاب شدیم، جبرئیل آیه « إِنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَ كُم تَطْهِيراً » - رانازل نمود آن حضرت فرمود: یا علی این آیه در شأن تو و فاطمه و حسنین و امامان گرامی از فرزندان حسین علیه السلام نازل شده، گفتم ای رسول خدا ائمه بعد از شما چند نفرند؟

فرمود: دوازده نفرند، اول آنها تو هستی بعد از تو حسن و حسین و علی بن الحسین زین العابدین و یک به یک اسامی ایشان راتا حضرت حجت «عج» بیان نمود و فرمود اسامی تمام شما برپایه عرش نوشته شده در شب معراج پروردگار فرمود: اینها نام اوصیاء و امامان بعد از تو می‌باشند، همه ایشان پا ک و پا کیزه و معصوم هستند، و دشمنان آنها ملعونند. (۲)

مهدی قائم علیه السلام از اهل بیت است.

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: اگر از دنیا تنها یکروز باقی ماند خداوند مردی را از اهل بیت من برمی‌انگیزد تا زمین را از عدل و داد پر نماید چنان که از جور و ستم پر شده باشد. (۳)

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: مهدی از ما اهل بیت است خدا او را (برای قیام) در یک شب آماده می‌کند. (۴)

۱- احزاب، آیه ۲۲.

۲- تفسیر برهان، ج ۲، ص ۲۱.

۳- ینابیع المودة، ص ۲۲۲.

۴- ینابیع المودة، ص ۲۲۴.

سوره سبأ

و در آن پنج آیه می باشد
آیات ۱۸ - ۵۱ - ۵۲ - ۵۴ - ۵۴

۱ - ﴿وجعلنا بينهم و بين القرى التي باركنا فيها قرى ظاهرة و قدرنا فيها السير سيرا فيها ليالي و اياماً آمنين﴾ (۱)

میان آنها و سرزمینهایی که برکت داده مقرر داشتیم (و به آنها گفتیم) شبها و روزها در این آبادیها در امنیت کامل مسافرت کنید.

محمد بن صالح همدانی گوید : به صاحب الزمان عليه السلام نوشتم که اهل خانه و نزدیکان مرا به خاطر حدیثی که از پدران شما روایت می کنند آزار می دهند. حضرت مرقوم فرمود : وای بر شما آیا قول خدا را در سوره سبأ نمی خوانید که فرمود « وجعلنا بينهم و بين القرى » تا آخر آیه - به خدا قسم مراد از ، به قریه هایی که مبارک گردانیده مائیم و مراد خداوند از قریه های ظاهره - شمائید.

و این تفسیر نیز از حضرت باقر و حضرت صادق و حضرت کاظم عليهم السلام روایت شده است. (۲)

و از امام صادق عليه السلام روایت شده که فرمود: در این قری به همراه قائم اهل بیت ما عليهم السلام (۳) در وقت ظهور آن حضرت سیر می کنید. (انشاء الله)

۱ - سبأ، آیه ۱۸ .

۲ - الف (ینابیع المودة ، ص ۴۲۶ .

ب (بحار الانوار ، ج ۵۱ ، ص ۲۴۳ .

۳ - غایة المرام ، ص ۷۴۶ .

۲ - ﴿وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزَعُوا فَلَا فَوْتَ وَ أَخَذُوا مِنْ مَكَانٍ قَرِيبٍ * وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَاقُوشُ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ * وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلِ وَ يَقذفون بِالْغَيْبِ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ * وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِنْ قَبْلِ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكِّ مُرِيبٍ.﴾ (۱)

اگر ببینی هنگامی که فریادشان بلند می‌شود، اما نمی‌توانند (از چنگال عذاب الهی) بگریزند و آنها را از مکان نزدیکی (از آنجا که حتی انتظارش را ندارند) می‌گیرند (از در ماندگی آنها تعجب خواهی کرد و در آن حال) می‌گویند ایمان آوردیم، ولی چگونه می‌توانند از فاصله دور به آن دسترسی پیدا کنند؟

آنها پیش از این (که در نهایت آزادی بودند) به آن کافر شدند (و نسبت‌های ناروا به آن می‌دادند) و از مکان دور دستی به جهان غیب پرتاپ می‌شدند (بی‌مطالعه درباره آن قضاوت می‌کردند). (سرانجام) میان آنها و آنچه مورد علاقه‌شان بود جدائی افکنده شد، همانگونه که با پیروان (و هم مسلکان) آنها از قبل عمل گردید، چرا که آنها در شک و تردید بودند.

امام صادق علیه السلام فرمود: به خدا قسم مثل آنست که می‌بینم قائم آل محمد علیه السلام بر حجر الاسود تکیه نموده و پس از شهادت به وحدانیت و عظمت خداوند، با هر کس درباره انبیاء سلف، آدم و نوح و ابراهیم و موسی و عیسی و جد بزرگوارم محمد صلی الله علیه و آله محاجه کنند می‌گوید، من بر تمام ایشان اولی هستم و هر کس در مورد قرآن با من محاجه نماید، باید بداند من بر شناسایی قرآن و کتاب خدا از دیگران احق و اولی هستم آنگاه در مقام حضرت ابراهیم علیه السلام دو رکعت نماز به جا آورده و خدا را به شایستگی و عظمت یاد می‌فرماید. (۲)

عیاشی از امام باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمود: قائم آل محمد علیه السلام پس از ظهور، مردم را به کتاب خدا (قرآن) و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام دعوت می‌کند و به آنها می‌فرماید از دشمنان آل محمد علیه السلام بیزاری جوئید، در آن هنگام

۱- سبا، آیات ۵۱-۵۲-۵۳-۵۴.

۲- ینابیع المودة، ص ۲۴۷.

سفیانی از شام خروج نموده و به سوی زمین « بیدا » می‌رود و زمین آنها را به امر خداوند فرو برده و « خسف » می‌کند.^(۱)

دشمنان اهل بیت علیهم‌السلام در آن هنگام می‌گویند ما به قائم آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ایمان آوردیم در حالیکه پیش از این، آن حضرت را منکر بوده و او را تکذیب می‌نمودند، در آن وقت به آن حضرت خطاب می‌رسد که تمام آنها را به قتل برسانید تا بعد از این فتنه، فسادى در روی زمین واقع نشود.^(۲)

سوره ص

و در آن دو آیه می‌باشد

آیات ۸۱-۸۸

۱- ﴿إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ﴾^(۳)

ولی تا روز و زمان معینی.

از امام هشتم حضرت رضا علیه‌السلام پیرامون این آیه « اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ » سؤال شد، فرمود: روز خروج قائم ماست، و هرکس قبل از خروج قائم ما تقیه را ترک کند، از ما نیست.

به حضرت گفته شد: یا بن رسول الله قائم از شما اهل بیت کیست؟ فرمود: چهارمین نسل از فرزندانم، پسر سیده کنیزان. خداوند متعال توسط او زمین را پاک و پاکیزه و از هر ستم و ظلم، تقدیس و تطهیر می‌نماید، و اوست که مردم، در ولادت او شک می‌کنند و اوست صاحب غیبت قبل از خروج، و پس از خروج (و ظهور) زمین را به نور خود منور

۱- تفسیر جامع، ج ۵، ص ۴۲۲.

۲- غایة المرام، ص ۷۴۷.

۳- ص، آیه ۸۱.

می‌کند، و عدالت را در بین مردم می‌گستراند (در آن زمان) کسی به کسی ستم نخواهد کرد.

و اوست که زمین (و زمان) همواره در خدمت اوست. هنگام ظهور، منادی از آسمان ندا می‌کند و صدای او را تمام اهل زمین می‌شنوند، که دربارهٔ حضرت (جهت پیروزی او) دعا می‌کند و می‌گوید: ای اهل عالم حجت خدا ظاهر شد و او در کعبه است. از او پیروی کنید. به درستی که حق با اوست و در اوست. (۱)

۲ - ﴿وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ﴾ (۲)

و خبر آن را بعد از مدتی می‌شنوید.

عاصم بن حمید از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت باقر علیه السلام فرمود: حتماً خواهید دانست خبر او را یعنی خبر قائم علیه السلام را هنگام ظهورش. (۳)

۱ - فرائد السمطين، ج ۲، ص ۲۲۷.

۲ - ص، آیه ۸۸.

۳ - الف (ینابیع المودة، ص ۲۴۷).

ب (غایة المرآة، ص ۷۴۷).

سوره زمر

و در آن دو آیه می باشد
آیات ۵۶-۶۹

۱- ﴿أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يَا حَسْرَتِي عَلَىٰ مَا فَرَطْتُ فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّٰخِرِينَ﴾ (۱)

افسوس بر من از کوتاهی هایی که در اطاعت فرمان خدا کردم و (آیات او را) به استهزا گرفتم. علی بن سوید از امام کاظم علیه السلام در تفسیر آیه فوق روایت می کند که حضرت فرمود: مراد از « جنب الله » امیرالمؤمنین علیه السلام است، و همچنین امامان و اوصیای بعد از او در مکان و مقام رفیع و والائی باشند، تا برسد به آخر ایشان (خاتم الأوصیاء) حضرت مهدی قائم علیه السلام. (۲)

۲- ﴿وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا﴾ (۳)

و زمین (در آن روز) به نور پروردگارش روشن می شود. در حدیث مفصلی که از امام هشتم علیه السلام نقل است آمده که حضرت فرمود: به هنگام قیام فرزندان چهارم از فرزندان من (مهدی قائم آل محمد علیهم السلام)، زمین به نور پروردگارش روشن و منور شود. (۴)

۱- زمر، آیه ۵۶.

۲- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۹۵.

ب (تفسیر صافی، ج ۴، ص ۲۲۶.

۲- زمر، آیه ۶۹.

۴- ینابیع المودة، ص ۴۲۸.

و نیز امام صادق علیه السلام در حدیثی فرمود: در وقت قیام مردم نیازی به نور خورشید و ماه ندارند، شب و روزی یکی می شود. (۱)

سوره غافر

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۷

۱ - ﴿الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا﴾ (۲)

فرشتگانی که حاملان عرشند و آنها که گردا گرد آن (طواف می کنند) تسبیح و حمد خدا می گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می نمایند.

از امام هشتم علی بن موسی الرضا علیه السلام از پدرش از آباء گرامش و آنها از (امیرالمؤمنین) علی بن ابی طالب «سلام الله عليهم اجمعین» نقل است که آنحضرت فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: خدای سبحان خلقی را برتر از من و بزرگوارتر از من نیافرید. عرض کردم یا رسول الله: شما والاترید یا جبرئیل. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: یا علی خدای تبارک و تعالی پیامبران مرسلین را بر فرشتگان مقربین برتری داد. و مرا بر جمیع انبیاء و مرسلین و تمام فرشتگان فضل و برتری داده، پس از من تو را برتری داده است و پس از آن یا علی برای امامان از فرزندان تو این برتری را قرار داده است.

یا علی بدان ملائکه از خدمتگزاران ما و خدمتگزاران دوستان ما هستند (سپس این آیه را تلاوت نمود) «والَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ

۱ - غایة المرام، ص ۷۴۸.

۲ - غافر، آیه ۷.

و يُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا» و برای کسانی که دارای ولایت ما هستند استغفار می‌کنند.^(۱)

مقصود قرآن کریم از مؤمنین اشاره به ولایت پیامبر و امامان معصوم علیهم‌السلام می‌باشد، که ملائکه برای آنان دعا می‌کنند و برای آنها استغفار می‌نمایند در چندین مورد در آیات گذشته ثابت شد که امامان معصوم، جانشینان برحق خاتم انبیاء صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم هستند و آنها «۱۲» نفرند، اول آنها امیرالمؤمنین و آخرین آنان حضرت مهدی قائم «عج» است، که این آیه شامل حضرت حجت علیه‌السلام و دوستان و یارانش می‌باشد.

سوره فصلت

و در آن دو آیه می‌باشد
آیات ۱۷ - ۵۳

۱ - ﴿ فَأَخَذْتَهُمْ صَاعِقَةً الْعَذَابِ الْهُونِ ﴾ ^(۲)

صاعقه آن عذاب خوار کننده، به خاطر اعمالی که انجام می‌دادند آنها را فرو گرفت.

امام صادق علیه‌السلام در تأویل این آیه شریفه فرمود: صاعقه و عذاب در این آیه برای دشمنان دین و معاندین، همان شمشیر امام زمان «عج» می‌باشد هنگامی که او (قائم علیه‌السلام) قیام کند.^(۳)

۱ - الف (ینابیع المودة ، ص ۴۵۸ .

ب (تفسیر قرات کوفی ، ص ۲۷۵ .

۲ - فصلت ، آیه ۱۷ .

۳ - الف (اثبات الهدی ، ج ۷ ، ص ۱۲۱ .

ب (تفسیر برهان ، ج ۷ ، ص ۱۰۸ .

۲- ﴿و سنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُم أَنَّهُ الْحَقُّ.﴾^(۱)
به زودی نشانه‌های خود را در اطراف جهان و در درون جانشان به آنها نشان می‌دهیم تا حق آشکار گردد.

ابی بصیر گوید: از امام باقر علیه السلام پیرامون این آیه «سنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنفُسِهِمْ» الی آخر، پرسیدند - حضرت فرمود: قدرت (وعظمت) خدا در آفاق و در خودشان را مشاهده کرده و برای آنان نمایان می‌شود، تا برایشان معلوم و روشن شود که خروج قائم علیه السلام حق است، و از طرف خداوند است، و خلق او را می‌بینند و ناگزیر از آن هستند.^(۲)

روایت مشابهی نیز در تفسیر همین آیه از امام صادق علیه السلام روایت شده است.

سوره شوری

و در آن نه آیه می‌باشد

آیات ۱- ۲- ۱۷- ۱۸- ۱۹- ۲۳- ۴۱- ۴۵

۱ و ۲- ﴿حَمَّ * عَسَق.﴾^(۳)

امام باقر علیه السلام در تأویل این حروف فرمود: حم عزم و قضای حتمی خداوند تعالی است، و عین اشاره به عذاب پروردگار است و سین به معنای «سیکون» بزودی خواهد شد، و اشاره به سالهایی است که عذاب واقع می‌شود. وقاف اشاره بقذف و مسخ است که در آخر الزمان و خروج سفیانی و

۱- فصلت، آیه ۵۲.

۲- الف (غایة المرام، ص ۷۴۸.

ب (ینابيع المودة، ص ۴۲۷.

ج (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۸.

۳- شوری، آیه ۱- ۲.

اصحابش می‌گردد، که مصادف با آن، حضرت ولی عصر «عج» در مکه معظمه ظهور خواهد فرمود. (۱)
و نیز یحیی بن میسره از امام باقر علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمود: حمعسق عدد
سالهای حضرت حجت قائم «عج» می‌باشد. (۲)

۳- ﴿وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ﴾ (۳)

اما تو چه می‌دانی شاید ساعت (قیام قیامت) نزدیک باشد.

مفضل بن عمر می‌گوید: در محضر امام صادق علیه السلام عرض کردم: معنای آیه «۱۷»
سوره شوری «و ما یدریک لعل الساعة قریب» چیست؟
حضرت فرمود: ساعت قیام قائم علیه السلام است. (۴)

۴- ﴿أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ﴾ (۵)

آگاه باشید آنها که در ساعت (قیامت) تردید می‌کنند در گمراهی عمیق هستند.

مفضل بن عمر می‌گوید: از امام صادق علیه السلام معنی این آیه را - «أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ
فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ» پرسیدم.

حضرت فرمود: «ساعة» قیام قائم علیه السلام است. می‌گویند چه زمانی متولد شده و چه
کسی او را دیده او کجا می‌باشد و چه وقت ظاهر می‌شود. تمام این اشکالات، شکی است
در قضا و قدرت خداوند متعال، آنها به نفس خودشان در دنیا و آخرت زیان
می‌رسانند. (۶)

۵- ﴿اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ * مَنْ كَانَ يَرِيدَ

حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَ مَنْ كَانَ يَرِيدَ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَ مَا لَهُ

۱- تفسیر جامع، ج ۷، ص ۱۸۶.

۲- تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۱۵.

۳- شوری، آیه ۱۷.

۴- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۸.

ب (اثبات الهدی، ج ۴، ص ۱۴۴).

۵- شوری، آیه ۱۸.

۶- الف (ینابیع المودة)، ص ۴۲۸.

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۴۴).

في الآخرة من نصيب. ﴿١﴾

خداوند نسبت به بندگانش لطف دارد، هر کس را بخواهد روزی می‌دهد، و او قوی و شکست ناپذیر است.

کسی که زراعت آخرت را بخواهد به او برکت می‌دهیم، و بر محصولش می‌افزائیم، و آنها که فقط کشت دنیا را می‌طلبند کمی از آن به آنها می‌دهیم اما از آخرت هیچ نصیبی ندارند.

از ابی بصیر روایت شده که امام صادق علیه السلام فرمود: خداوند سبحان دوستی و مودت «ذوی القربی» را در اختیار کسانی قرار می‌دهد که می‌خواهد از بندگانش باشند این است زراعت آخرت. خداوند به وعده خود نسبت به آن کس که قصد مودت ایشان را دارد وفا می‌کند، و آنها که قصد نعیم دنیوی دارند در آخرت برای ایشان نصیبی نیست، و در قیام قائم آل محمد «عج» از فیوضات و برکات آن حضرت بی‌بهره‌اند.^(۱)

٦ - ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَ مَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حَسَنًا. ﴿٢﴾﴾

بگو من هیچ پاداشی از شما بر رسالتم درخواست نمی‌کنم جز دوست داشتن نزدیکانم و هر کس عمل نیکی انجام دهد بر نیکی اش می‌افزائیم.

ابن عباس می‌گوید: هنگامی که این آیه «قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ» نازل شد، گفتند: یا رسول الله اینان چه کسانی هستند که خداوند متعال امر به مودت (محبت) اینها نموده و این مودت را بر ما واجب کرده است؟

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: علی و فاطمه و فرزندانشان می‌باشند و این کلام را پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم سه بار تکرار کردند.^(۴)

۱- شوری، آیه ۱۹-۲۰.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۷.

ب (غایة المرام، ص ۷۴۹.

۳- شوری، آیه ۲۲.

۴- شواهد التنزیل، ج ۲، ص ۱۲۲.

طبق فرمایش رسول اکرم ﷺ: «المهدی من عترتی و من اولاد فاطمة»^(۱).
 مهدی از عترت من و از اولاد فاطمه می باشد.
 این آیه شریفه نیز شامل حضرت حجت مهدی آل محمد «عج» می باشد، و او از
 کسانی است که در حق آنان این آیه شریفه نازل گردیده است.
 امام باقر علیه السلام: در تفسیر این آیه کریمه «قل لا أسألكم عليه اجراً إلا المودة في
 القربى» فرمود: هُم الأئمة عليهم السلام^(۲) که امیرالمؤمنین علی علیه السلام اوّل آنها و آخرینشان
 مهدی «عج» می باشد.
 و نیز ابن عباس پیرامون «و من یقترف حسنةً» گفت: مراد مودت به اهل بیت
 پیامبر صلی الله علیه و آله است.^(۳)

۷- ﴿ولمن انتصر بعد ظلمه فأولئك ما عليهم من سبيل﴾^(۴)

و کسی که بعد از مظلوم شدن یاری طلبد ایرادی بر او نیست.
 ابو حمزه ثمالی گفت: شنیدم حضرت باقر علیه السلام در تأویل این آیه شریفه «ولمن
 انتصر بعد ظلمه فأولئك ما عليهم من سبيل» فرمود: مراد: حضرت قائم علیه السلام و اصحاب
 اوست. چون آن جناب با اصحابش قیام کند، از بنی امیه و تکذیب کنندگان و دشمنان
 انتقام گیرند.^(۵)

۸- ﴿خاشعين من الذل ينظرون من طرف خفي﴾^(۶)

از شدت مذلت خاشعند، و زیر چشمی (به آن) نگاه می کنند.

۱- ینابیع المودة، ص ۲۳۰.

۲- تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۲۱.

۳- شواهد التنزیل، ج ۲، ص ۱۵.

۴- شوری، آیه ۴۱.

۵- الف (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۲۹).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۰۵).

ج (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۸).

۶- شوری، آیه ۲۵.

جابر بن یزید نقل می‌کند که امام باقر علیه السلام در تأویل این آیه شریفه « خاشعین من الذُّلِّ من طرف خفی » فرمود: یعنی به حضرت قائم آل محمد «عج» می‌نگرند. (۱)

سوره زخرف

و در آن سه آیه می‌باشد

آیات ۲۸ - ۶۱ - ۶۶

۱ - ﴿ وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴾ (۲)

او کلمه توحید را کلمه باقیه در اعقاب خود قرار داد تا به سوی خدا بازگردند.

ثابت ثمالی از علی بن الحسین علیه السلام و او از پدر خویش و او از پدر بزرگوارش علی بن ابی طالب علیه السلام نقل می‌کند که حضرت فرمود: این آیه « وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ » درباره ما نازل شده، خداوند سبحان امامت را تا روز قیامت در اولاد حسین علیه السلام قرار داده، و فرمود: برای امام غایب (حضرت قائم «عج») ما دو غیبت است یکی از دیگری طولانی تر است - غیبت صغری و کبری - در غیبت کبری باقی نمی‌ماند بر اعتقاد امامت او مگر کسی که یقینش به حضرت قوی و محکم باشد و در حق او شناخت و معرفت درستی داشته باشد. (۳)

۱ - الف (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۲۹).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۹).

۲ - زخرف، آیه ۲۸.

۳ - الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۷).

ب (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۲۸).

ج (تفسیر فرات کوفی، ص ۴۰۲).

۲- ﴿وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتُرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُون هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ﴾ (۱)

و او سبب آگاهی بر روز قیامت است (نزول عیسی گواه نزدیکی رستاخیز است) هرگز در آن تردید نکنید و از من پیروی کنید که این راد مستقیم است.

مقاتل بن سلیمان و پیروان او از مفسرین گفته‌اند «و إِنَّهُ لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ» این آیه در شأن مهدی (آل محمد «عج») نازل شده و در روایتی مدت آن چهل سال و در روایت دیگر بیست سال و نیز روایتی چهارده سال (حکومت جهانی خواهد داشت) و از غیر آنها هم روایت شده است. (۲)

در تفسیر آمده که پس از ظهور حضرت بقیة الله «عج»، حضرت عیسی از آسمان نزول می‌کند و با امام زمان علیه السلام نماز می‌گذراد و نخست وزیر حضرتش می‌شود و به دست او سفیانی در صخره بیت المقدس کشته می‌شود، چنانچه چهار تن از انبیاء در رکاب حضرتش حاضر می‌شوند که عبارتند از ادریس، عیسی، خضر و الیاس، که زنده بوده و ظاهر می‌شوند. معنای «علم الساعة» یعنی: علامت قیامت است، که یکی از شرایط ساعت، ظهور حضرت بقیة الله «عج» است. (۳)

۳- ﴿هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾ (۴)

آنها چه انتظاری می‌کشند؟ جز این که قیامت، ناگهان به سراغ آنها آید در حالی که خبر ندارند. زراره بن اعین گوید: از حضرت امام باقر علیه السلام پیرامون این آیه پرسیدم، فرمود: مراد به ساعت، ساعت (ظهور) قائم «عج» است، که ناگهان ظاهر خواهد شد. (۵)

۱- زخرف، آیه ۶۱.

۲- ینابیع المودة، ص ۴۷۰.

۳- تفسیر اطبیب البیان، ج ۱۲، ص ۴۸.

۴- زخرف، آیه ۶۶.

۵- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۸).

ب (غایة المرام، ص ۷۵).

سوره دخان

و در آن هشت آیه می باشد

آیات ۱-۲-۳-۴-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳

۱- ﴿حَمَّ * وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ * اِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مَبْرُورَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ * فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ﴾ (۱)

حم ، سوگند به این کتاب آشکار. ما آن را در شبی پربرکت نازل کردیم ، ما همواره انذار کننده بوده ایم. در آن شب که هر امری بر طبق حکمت خداوند تنظیم می گردد.

عبدالله بن مسکان از امام صادق و امام کاظم علیهما السلام روایت می کند که فرمودند : خداوند تبارک و تعالی قرآن را در شب مبارکی که همان شب قدر باشد یک جا به « بیت المعمور » نازل فرمود، سپس در طول بیست و سه سال تدریجاً بر پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نازل شد، خداوند متعال در شب قدر هر امری را، از حق و باطل مقدر می نماید و آنچه رخ می دهد یا بدائی یا مشیّتی و یا تقدیمی و تأخیری در اجلاها و روزیها و بلاها و أمن و أمنیت و سلامتی و عافیت و غیر ذلک که باید روی دهد همه را به رسولش صلی الله علیه و آله القا می کند و بعد از آن حضرت به امیرالمؤمنین و بعد از آن جناب به ائمه طاهرین علیهم السلام می رسانند تا می رسد و منتهی می شود (به خاتم الأوصیاء «عج») صاحب الزمان مهدی علیه السلام (۲).

۲- ﴿فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ * يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ * رَبَّنَا

۱- دخان، آیات ۱-۲-۳-۴.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۸).

ب (تفسیر جامع، ج ۶، ص ۲۸۳).

ج (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۵۹).

اَكْشَفَ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ * اَنْتَى لَهُمُ الذِّكْرَى وَ قَدْ جَاءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿١﴾
 منتظر روزی باش که آسمان دود آشکاری پدید آورد . همه مردم را فرا می‌گیرد، این عذاب دردناکی است. (می‌گویند) پروردگارا عذاب را از ما برطرف کن که ایمان می‌آوریم، چگونه و از کجا متذکر می‌شوند با این که رسول آشکار (با معجزات و منطق روشن) به سراغ آنها آمد؟

نشانه‌های آخرالزمان و ظهور مهدی آل محمد (عج)

روایتی از امیرالمؤمنین نقل است که: رسول خدا ﷺ فرمود: ده نشانه است که قبل از قیامت به هر حال ظاهر می‌شود:

- ۱- سفیانی.
 - ۲- دجال.
 - ۳- دخان.
 - ۴- دابة الأرض.
 - ۵- قیام حضرت مهدی علیه السلام.
 - ۶- طلوع آفتاب از مغرب.
 - ۷- نزول حضرت عیسی.
 - ۸- زلزله در مشرق.
 - ۹- زلزله در جزیره العرب.
 - ۱۰- آتشی که از اعماق عدن بر می‌خیزد و مردم را به سوی محشر می‌راند. (۲)
- حذیفه یمانی سؤال می‌کند: یا رسول الله منظور از دخان چیست؟

۱- دخان، آیات ۱۰ الی ۱۲.

۲- بحار الأنوار، ج ۲، ص ۲۰۹.

رسول خدا ﷺ در پاسخ، این آیه شریفه را «فارتقب یوم تأتي السماء بدخان مبین» تلاوت فرمود، سپس افزود: دودی است که میان مشرق و مغرب را پر می‌کند و چهل شبانه روز باقی می‌ماند، اما، مؤمن حالتی شبیه زکام به او دست می‌دهد و اما کافر شبیه مستان خواهد شد و دود از بینی و گوشها و پشت او بیرون می‌آید.^(۱)

سوره جاثیه

و در آن دو آیه می‌باشد.

آیات ۱۴ - ۲۹

۱ - ﴿قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ، لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾^(۲)

به مؤمنان بگو: کسانی را که امید به ایام الله (روز رستاخیز) ندارند مورد عفو قرار دهد تا خداوند در آن روز هر قومی را به اعمالی که انجام می‌دادند جزا دهد.

روزی حضرت سجاد علیه السلام خواست یکی از غلامان را تأدیب کند، آن غلام آیه فوق را تلاوت نمود. حضرت تازیانه را به زمین انداخت، غلام گریه کرد، حضرت به او فرمود: چرا گریه می‌کنی؟ غلام گفت: ای مولای من معلوم می‌شود من از کسانی هستم که به روزهای خدا - ایام الله - امیدواری ندارم. حضرت فرمود: تو امید داری؟ عرض کردم بلی ای مولای من.

حضرت فرمود: تو در راه رضای خدا آزادی، من دوست ندارم مالک بنده‌ای باشم که

۱ - تفسیر نمونه، ج ۲۱، ص ۱۶۴.

۲ - جاثیه، آیه ۱۴.

به ایام الهی امیدوار است بروکنار مرقد رسول خدا ﷺ دعا کن و بگو پروردگارا
علی بن الحسین علیه السلام را پیامرز. (۱)

و نیز از حضرت صادق علیه السلام روایت شده که پیرامون ایام الله فرمود: امیدواری در آیه
مذکور سه روز است:

۱- روز قیام قائم، مهدی علیه السلام.

۲- روز رجعت.

۳- روز قیامت. (۲)

۲- ﴿هَذَا كِتَابُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ﴾ (۳)

این کتاب ماست که به حق با شما سخن می گوید.

ابی بصیر می گوید به امام صادق علیه السلام عرض کردم: منظور کلام خدا از «هذا کتابنا

ینطق علیکم بالحق» چیست؟

حضرت فرمود: کتاب که سخن نمی گوید بلکه محمد و اهل بیت او - (اول آنها علی

امیرالمؤمنین و آخرینشان قائم علیه السلام) - آنهاست که ناطقون به کتاب می باشند. (۴)

اولین سخن قائم آل محمد «عج» هنگام ظهور کنار کعبه، «أنا بقیة الله» است. سپس

این آیه را «بَقِيَّةَ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» (۵) تلاوت می کند. (۶)

۱- تفسیر جامع، ج ۶، ص ۲۰۲.

۲- ینابیع المودة، ص ۴۲۸.

۳- جاثیه، آیه ۲۹.

۴- بحار الانوار، ج ۲۲، ص ۱۹۷.

۵- سوره هود، آیه ۸۶.

۶- المهدي الموعود عند علماء أهل السنة، ص ۱۲۱.

سوره محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۱۸

۱- ﴿فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّى لَهُمْ إِذَا جَاءَتْهُمْ ذِكْرُهُمْ﴾ (۱)

آیا آنها جز این انتظاری دارند که قیامت ناگهان برپاشود در حالی که هم اکنون نشانه‌های آن آمده است، اما هنگامی که بیاید، تذکر و ایمان آنها سودی نخواهد داشت.

مفضل از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ روایت می‌کند که حضرت فرمود: ساعت (در این آیه شریفه) قیامت قائم است. (۲)

«شرائط الساعة» علامت و نشانه‌های نزدیک شدن قیامت است.

اما نشانه‌های قیامت از زبان رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ چنین است:

ابن عباس می‌گوید: ما با پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در حجة الوداع بودیم، حضرت حلقه درب خانه کعبه را گرفت و رو به سوی ما کرده، فرمود: آیا شما را از «شرائط الساعة» آگاه‌کنم؟ سلمان - که آن روز از همه به پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ نزدیکتر بود - عرض کرد آری ای رسول خدا.

فرمود: از نشانه‌های قیامت تضييع نماز، پیروی از شهوات، تمایل به هواپرستی، گرامی داشتن ثروتمندان، فروختن دین به دنیا است، در این هنگام است که قلب مؤمن در درونش ذوب می‌شود؛ آنچنان که نمک در آب ذوب می‌شود، این همه زشتیها را می‌بیند و توانائی بر تغییر آن ندارد.

۱- محمد، آیه ۱۸.

۲- یفابیع المودة، ص ۲۲۸.

سلمان گفت: ای رسول خدا آیا چنین امری واقع می‌شود؟

فرمود: آری، سوگند به آن کس که جانم به دست اوست، ای سلمان! در آن زمان زمامدارانی ستمگر، وزرایی فاسق، کارشناسانی ستم پیشه، و امنائی خائن بر مردم حکومت می‌کنند.

سلمان پرسید: آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به آن کس که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن هنگام زشتیها زیبا، و زیباییها زشت می‌شود. امانت به خیانتکار سپرده می‌شود و امانت‌دار خیانت می‌کند، دروغگو را تصدیق می‌کنند و راستگو را تکذیب.

سلمان سؤال می‌کند: ای رسول خدا آیا چنین چیزی واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن روز حکومت به دست زنان، و مشورت باپردگان خواهد بود، کودکان بر منابر می‌نشینند و دروغ، ظرافت و زکات، غرامت و بیت المال، غنیمت به شمار می‌آید. مردم به پدر و مادر خود بدی می‌کنند، و به دوستانشان نیکی و ستارهٔ دنباله‌دار در آسمان ظاهر می‌شود.

سلمان گفت: آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم به دست اوست، ای سلمان! در آن زمان زن با شوهرش در تجارت شریک می‌شود (و هر دو تمام تلاش خود را در بیرون خانه و برای ثروت اندوزی به کار می‌گیرند) باران کم. و صاحبان کرم خسیس، و تهی‌دستان حقیر شمرده می‌شوند، در آن هنگام بازارها به یکدیگر نزدیک می‌گردد، یکی می‌گوید چیزی نفروختم، و دیگری می‌گوید سودی نبردم، و همه زبان به شکایت و مذمت پروردگار می‌کشایند.

سلمان گفت: ای رسول خدا آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن زمان اقوامی به حکومت می‌رسند که اگر مردم سخن بگویند آنها را می‌کشند و اگر سکوت

کننده چیزشان را مباح می‌شمرند، اموال آنها را غارت می‌کنند و احترامشان را پایمال و خونهایشان را می‌ریزند، و دلها را پر از عداوت و وحشت می‌کنند، و همه مردم را ترسان و خائف و مرعوب می‌بینی.

سلمان عرض کرد: آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به آن کس که جانم به دست اوست. ای سلمان! در آن هنگام چیزی از مغرب می‌آورند (قوانین از شرق و قوانین از غرب) و امت من متلون می‌گردد، در آن روز وای برضعفای امت از آنها، و وای بر آنها از عذاب الهی، نه به کوچک رحم می‌کنند، و نه بر بزرگان احترام می‌گذرانند و نه گنهکاری را می‌بخشند، بدنهایشان همچون آدمیان است اما دلهایشان، همچون دل شیطانهاست.

سلمان گفت: ای رسول خدا آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به آن کس که جانم در دست اوست ای سلمان! در آن زمان مردان به مردان قناعت می‌کنند، و زنان به زنان، و بر سر پسران به رقابت برمی‌خیزند، همانگونه که به رای دختران رقابت می‌کنند. در خانواده‌هایشان مردان خود را شبیه زنان و زنان خود را شبیه مردان می‌کنند، و زنان برزین سوار می‌شوند (و به خودنمایی می‌پردازند) بر آنها لعنت خدا باد.

سلمان عرض کرد: آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن زمان به تزیین مساجد می‌پردازند، آن چنان که معابد یهود و نصارا را تزیین می‌کنند، قرآنها را می‌آرایند (بی آنکه به محتوای آن عمل کنند) مناره‌های مساجد طولانی، و صفوف نمازگزاران فراوان، اما دلها نسبت به یکدیگر دشمن و زبانها مختلف است.

سلمان گفت ای رسول خدا آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری، سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان؛ در آن هنگام پسران امت خود را باطلا تزیین می‌کنند، و لباسهای ابریشمین «حریر» و «دیباچ» می‌پوشند، و از پوستهای پلنگ برای خود لباس تهیه می‌کنند.

سلمان عرض کرد: آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن هنگام طلاق فزونی می‌گیرد، و حدی برای امر خدا اجرا نمی‌شود، اما با این حال به خدا ضرر نمی‌زنند (بلکه خودشان زیان می‌بینند).

سلمان عرض کرد: آیا این شدنی است ای رسول خدا؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن هنگام زنان خواننده، و آلات لهو و نوازندگی آشکار می‌شود، و اشرار امتم به دنبال آن می‌روند.

سلمان گفت: آیا این شدنی است ای رسول خدا؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن هنگام ثروتمندان امتم برای تفریح به حج می‌روند، و طبقه متوسط برای تجارت و فقرای آنها برای ریا و تظاهر، در آن زمان اقوامی پیدا می‌شوند که قرآن را برای غیر خدا فرا می‌گیرند، و با آن همچون آلات لهو رفتار می‌کنند، و اقوامی روی کار می‌آیند که برای غیر خدا علم دین فرا می‌گیرند، فرزندان نامشروع فراوان می‌شود، و قرآن را به صورت غذا می‌خوانند و برای دنیا از یکدیگر سبقت می‌گیرند.

سلمان عرض کرد: آیا این امر واقع می‌شود ای رسول خدا؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! این زمانی است که پرده‌های حرمت دریده می‌شود، گناه فراوان، بدان برنیکان مسلط می‌گردند، دروغ زیاد می‌شود، لجاجت آشکار، و فقر فزونی می‌گیرد، و مردم با انواع لباسها بر یکدیگر فخر می‌فروشند، بارانها بی‌موقع می‌بارد، قمار و آلات موسیقی را جالب می‌شمرند، و امر به معروف و نهی از منکر را زشت می‌دانند.

به گونه‌ای که مؤمن در آن زمان از همه امت خوارتر است، قاریان قرآن و عبادت‌کنندگان پیوسته به یکدیگر بدگویی می‌کنند، و آنها را در ملکوت آسمانها افرادی پلید و آلوده می‌خوانند.

سلمان عرض کرد: آیا این امر واقع می‌شود؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن هنگام ثروتمند رحمی بر فقیر نمی‌کند، تا آنجا که نیازمندی در میان جمعیت می‌ایستد و اظهار حاجت می‌کند، و هیچ کسی چیزی در دست او نمی‌نهد.

سلمان عرض کرد: ای رسول خدا آیا این امر شدنی است؟

فرمود: آری؛ سوگند به کسی که جانم در دست اوست، ای سلمان! در آن هنگام (روبیضه) سخن می‌گوید.

سلمان عرض کرد: پدر و مادرم فدایت باد ای رسول خدا، (روبیضه) چیست؟

فرمود کسی دربارهٔ محروم سخن می‌گوید که هرگز سخن نمی‌گفت (و کسی اظهار نظر می‌کند که مجال اظهار نظر به او نمی‌دادند).

در این هنگام طولی نمی‌کشید که فریادی از زمین بر می‌خیزد، آن چنان که هر گروهی خیال می‌کنند این فریاد در منطقهٔ آنها است.

باز مدتی که خدا می‌خواهد به همان حال می‌مانند، سپس در این مدت زمین را می‌شکافتند و زمین پاره‌های دل خود را بیرون می‌افکند.

سپس فرمود: منظورم طلا و نقره است: سپس به ستونهای مسجد با دست مبارکش اشاره کرد و گفت: همانند اینها، و در آن روز دیگر طلا و نقره‌ای به درد نمی‌خورد (و فرمان الهی فرا می‌رسد) این است معنی سخن پروردگار «فقد جاء اشراطها»^(۱)

تمام اینها نشانه‌های آخرالزمان است که در طلیعه آن، ظهور حضرت بقیه الله الاعظم «عج» اتفاق خواهد افتاد و منجی عالم بشریت قیام خواهد کرد، و زمین را از لوث پلیدیها پا کو متزه خواهد نمود - به امید آن روز انشاء الله - .

سوره فتح

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۲۵-۲۸

۱- ﴿لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَاباً أَلِيماً﴾ (۱)

و اگر مؤمنان و کفار از هم جدا می شدند کافران را عذاب دردناکی می کردیم.

امام صادق علیه السلام در تفسیر این آیه شریفه فرمود: به درستی که برای خداوند متعال ودایعی است که در اصلاب قوم کفار و منافقین قرار داده و قائم ما ظاهر نمی شود تا آن امانات (از خوبان) بیرون آیند پس هر زمانی که حجت خدا ظهور می کند کفار و منافقین را به قتل می رساند. (۲)

۲- ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ﴾ (۳)

او کسی است که رسولش را با هدایت و دین حق فرستاده تا آن را بر همه ادیان پیروز کند.

محمد بن فضیل می گوید تفسیر این آیه را از حضرت موسی بن جعفر علیه السلام سؤال کردم، حضرت فرمود: مقصود از دین حق، وصایت و ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام است که پروردگار امر به آن نموده که بر تمام ادیان هنگام ظهور امام عصر (روحی له الفداء) چیره می شود. و خداوند می فرماید ما ولایت قائم و نور او را اگرچه کافرین به ولایت امیرالمؤمنین علیه السلام کراهت داشته باشند به مرحله کمال و اتمام می رسانیم. (۴)

۱- فتح، آیه ۲۵.

۲- الف (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۱۹۸).

ب (ینابیع المودة، ص ۴۲۹).

۳- فتح، آیه ۲۸.

۴- تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۰۰.

این آیه شریفه وعده‌ای صریح و قاطع از سوی خداوند قادر متعال، در رابطه با پیروزی و غلبه اسلام بر همه ادیان به دست مبارک حضرت بقیة اللّٰه الاعظم روحی له الفداء می‌باشد.

این آیه مبارکه و وعده الهی در قرآن مجید در «۳» سوره (توبه - فتح - صف) ذکر شده است.

سوره ق

و در آن دو آیه می‌باشد

آیات ۴۱ - ۴۲

۱- ﴿و استمع يوم ينادي المنادي من مكان قريب. * يوم يسمعون الصيحة بالحق ذلك يوم الخروج﴾ (۱)

گوش فراده و منتظر روزی باش که منادی از مکان نزدیک ندا می‌دهد.

روزی که همگان صیحه رستاخیز را به حق شنوند، آن روز، روز خروج است.

امام صادق علیه السلام پیرامون تفسیر این دو آیه شریفه فرمودند: منادی به نام قائم و نام پدرش علیه السلام ندا می‌دهد و «صیحه» در این آیه صدای آسمانی است که در روز خروج حضرت مهدی قائم «عج» شنیده می‌شود. (۲)

۱- ق، آیات ۴۱-۴۲.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۹).

ب (غایة المرام، ص ۷۵۱).

سوره زاریات

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۲۲ - ۲۳

۱ - ﴿ وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَ مَا تَعْدُونَ. ﴾ (۱)

روزی شما در آسمان است و آنچه به شما وعده داده می شود.

علامه مجلسی رحمته الله در تفسیر این آیه شریفه از ابن عباس نقل می کند که او گفت: (مراد

از آنچه وعده می دهد) خروج حضرت مهدی «عج» است. (۲)

۲ - ﴿ فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقُّ مَثَلِ مَا أَنْكُمْ تَتَلَوْنَ. ﴾ (۲)

سوگند به پروردگار آسمان و زمین که این مطلب حق است همانگونه که شما سخن می گوئید.

اسحاق بن عبدالله از امام چهارم حضرت زین العابدین علیه السلام پیرامون تفسیر این آیه

روایتی نقل می کند که حضرت فرمود: به درستی که قیام قائم علیه السلام حق است، همانند

سخنی که با یکدیگر رد و بدل می کنید (حق و حقیقت است). (۳)

۱ - زاریات، آیه ۲۲.

۲ - الف (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۵۲.

ب) اثبات الهدی، ج ۷، ص ۶.

۳ - زاریات، آیه ۲۲.

۴ - الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۹.

ب) اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۳۰.

سوره قمر

و در آن یک آیه می باشد
آیه ۱

۱ - ﴿ اقتربت الساعة و انشق القمر. ﴾ (۱)

قیامت نزدیک شد و ماه از هم شکافت.

مفضل بن عمر از امام صادق علیه السلام روایتی را نقل می کند که حضرت درباره این آیه

شریفه فرمود: ساعت قیام قائم علیه السلام نزدیک است. (۲)

سوره رحمن

و در آن یک آیه می باشد
آیه ۴۱

۱ - ﴿ يُعرف المجرمون بسيماهم فيؤخذ بالنواصي و الأقدام. ﴾ (۳)

مجرمان با قیافه هایشان شناخته می شوند، و آنگاه آنها را باموهای پیش سر و پاهایشان

می گیرند (و به برزخ می افکنند).

۱ - قمر، آیه ۱.

۲ - الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۸.

ب (تفسیر صافی، ج ۵، ص ۹۹.

۳ - رحمن، آیه ۴۱.

شیخ مفید رحمته الله از معاویة بن عمار نقل می‌کند که امام صادق علیه السلام فرمود: ای معاویة مردم این آیه را چگونه تفسیر می‌کنند؟
 عرض کردم: می‌گویند روز قیامت مردم را از سیما و چهره‌هایشان می‌شناسند.
 حضرت فرمود: دروغ می‌گویند، آیا خداوندی که مخلوقات را آفریده نیازی بر این دارد که آنها را از سیماهایشان بشناسد؟ عرض کردم: ای پسر رسول خدا پس معنی آیه چیست؟ حضرت فرمود: زمانی که قائم ما «عجل الله تعالی فرجه الشریف» قیام کند خداوند سیمای دشمنان ما را به ایشان می‌شناسد، پس امر می‌کند به آن حضرت که آنها را گرفته با شمشیر سرشان را از تن جدا کند.^(۱)

سوره حدید

و در آن یک آیه می‌باشد

آیه ۱۷

۱ - ﴿إِذْ عَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا﴾ ^(۲)

بدانید خداوند زمین را بعد از مرگ آن زنده می‌کند.

سلام بن مستنیر از امام باقر علیه السلام نقل می‌کند: که حضرت (در تفسیر این آیه شریفه) فرمود: خداوند زمین را بوسیله قائم علیه السلام پس از مردن آن به ظلم و ستم زنده می‌کند. و پس از آن عدل و داد توسط حضرت قائم علیه السلام رواج پیدا می‌کند.^(۳)

۱- الف (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۶۸).

ب (ینابیع المودة، ص ۴۲۹). باختصار.

۲- حدید، آیه ۱۷.

۳- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۹).

ب (غایة المرام، ص ۷۵۲).

سوره مجادله

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۲۲

۱ - ﴿أولئك حزب الله ألا إن حزب الله هم المفلحون﴾ (۱)

آنها حزب الله اند بدانید (و آگاه باشید) حزب الله پیروز است.

در حدیث مفصلی که جابر بن عبدالله انصاری نقل می کند و خلاصه آن چنین است
مرد یهودی به نام جندل بن جناده بر پیامبر اسلام ﷺ وارد و چند سؤال از
پیامبر ﷺ کرد.

حضرت همه را جواب دادند. مرد یهودی اسلام را اختیار نمود، سپس عرض کرد: یا
رسول الله دیشب در عالم خواب موسی بن عمران را دیدم که به من امر نمود اسلام را
نزد شما اختیار نمایم و به اوصیاء و جانشینان شما تمسک جویم، آنان کیانند؟

حضرت فرمود: جانشینان من «۱۲» نفرند اول آنان سید اوصیاء پدر امامان
(امیرالمومنین علی علیه السلام) و بعد از او فرزندانش سپس یک به یک نام آنان را برد، تا رسید
به امام حسن عسکری یازدهمین وصی سپس فرمود: بعد از او فرزندش محمد که به
مهدی قائم و حجّت خوانده می شود و غایب خواهد شد تا زمانی که بیرون آید و ظهور
نماید. و زمین را از عدل و داد پر کند آن طور که از جور و ستم پرشده باشد. خوشابه
حال صبر کنندگان و بردباران غیبت او، و خوشا به حال کسانی که ایشان را دوست

می‌دارند. آنها اشخاصی هستند که خدا وصف آنان را در کتاب خود آورده: «هدی للمتقين الذين يؤمنون بالغيب».

و نیز خدا در وصف آنها فرمود: «اولئك حزب الله الا ان حزب الله هم المفلحون».^(۱) کسانی که به امام زمان «عج» ایمان داشته و در غیبت او بردبار و از منتظرین باشند، و به او اظهار علاقه و محبت نمایند و به اهداف و خواسته‌های او جامه عمل بپوشانند به خدا و به رسول او مؤمن خواهند بود و همیشه رستگار خواهند شد.

سوره صف

و در آن سه آیه می باشد

آیات ۸-۹-۱۳

۱- ﴿يُرِيدُونَ لِيُطْفَؤُنَا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مَتَمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ﴾ (۱)
 آنها می خواهند نور خدا را بادهان خود خاموش سازند، ولی خدا نور خود را کامل می کند هر چند مشرکان کراهت داشته باشند.

محمد بن فضیل از امام چهارم علی بن الحسین علیه السلام روایت می کند که حضرت درباره این آیه شریفه فرمود: «نور» در این آیه امامت است و خداوند متعال امامت را به ظهور قائم به اتمام می رساند. (۲) و او را بر همه مذاهب باطله غلبه دهد به طوری که جز خدای یگانه پرستش نشود، و این است معنی: «يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلَأَتْ ظُلْمًا وَجوراً» (۳).

۲- ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾ (۴)

او کسی است که رسول خود را با هدایت و دین حق فرستاد تا او را بر همه ادیان غالب سازد، هر چند مشرکان کراهت داشته باشند.

ابی بصیر و سماعه هر دو از امام صادق علیه السلام نقل می کنند که حضرت فرمود: به خدا

۱- صف، آیه ۸.

۲- ينابيع المودة، ص ۴۲۹.

۳- بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۴۹.

۴- صف، آیه ۹.

سوگند تاویل این آیه به مرحله اجرا نمی‌آید مگر آنکه قائم ما مهدی علیه السلام ظهور نماید. تمام مشرکان در روی زمین محو می‌شوند تا جائی که سنگ به سخن آید و به مؤمن گوید: که ای مؤمن در دل من کافری است مرا بشکن و او را به قتل برسان.^(۱) آری چنین است حَجَزٌ و مَدَرٌ، زمین و زمان همه و همه از جانب خداوند متعال در اختیار و در تحت فرمان حضرت بقیة الله «عج» خواهند بود تا او را بر همه ادیان و ملت‌ها پیروز نماید.

این آیه شریفه در سه سوره - توبه - صف - فتح - نیز آمده است.

۳- ﴿وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشْرُ الْمُؤْمِنِينَ﴾^(۲)

و نعمت دیگری که آن را دوست دارید به شما می‌بخشد و آن، یاری خداوند و پیروزی نزدیک است و مؤمنان را بشارت ده.

فتح و پیروزی به دست توانای حضرت بقیة الله «عج» در دنیا خواهد بود و این یک مژده‌ای است برای مؤمنان.^(۳)

۱- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۲).

ب (تفسیر فرات کوفی، ص ۴۸۱).

۲- صف، آیه ۱۲.

۳- الف (تفسیر صافی، ج ۵، ص ۱۷).

ب (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۲۹).

سوره تغابن

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۸

﴿ ۱ - قَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾ (۱)

به خدا و رسول او و نوری که نازل کرده ایم ایمان بیاورید و بدانید خدا به آنچه انجام می دهید آگاه است.

زید بن ارقم گفت: هنگامی که پیامبر اسلام ﷺ در حجة الوداع به غدیر خم رسید و دستور ایستادن و نماز را داد، سپس خطبه خواند و این آیه را تلاوت نمود و فرمود: ای مردم این نور منم، سپس بعد از من علی، سپس از نسل او (جانشینان) تا قائم مهدی «عج» می باشد. (۲)

۱- تغابن، آیه ۸.

۲- المهدی فی القرآن، ص ۲۴۱.

سوره الملک

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۳۰

۱- ﴿ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴾ (۱)

بگو: به من خبر دهید اگر آبهای (سرزمین) شما در زمین فرورود چه کسی می تواند آب جاری در دسترس شما قرار دهد.

ابوبصیر از امام صادق علیه السلام نقل می کند: که حضرت در تأویل این آیه شریفه فرمود: یعنی اگر امامتان غایب شود کیست امام ظاهری که برایتان آورد خبرهای آسمان و زمین و حلال و حرام خدا را برایتان بیان کند. (۲)

و نیز امام باقر علیه السلام فرمود: این آیه در حق امام قائم علیه السلام نازل گردید.

۱- ملک، آیه ۲۰.

۲- الف (تفسیر صافی، ج ۵، ص ۵ و ۲).

ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۶).

ج (یتابیع المودّة، ص ۴۲۹).

سوره قلم

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۱۵

۱ - ﴿اِذَا تَنَلَّیْ عَلَیْهِ اٰیٰتُنَا قَالَ اَسَاطِیْرُ الْاَوَّلِیْنَ﴾ (۱)

هنگامی که آیات ما بر او خوانده می شود می گوید اینها افسانه های خرافی پیشینیان است. در کنزالفوائد از امام مشتم حضرت صادق علیه السلام نقل است که حضرت فرمود: بی دینان چون خبر ظهور قائم آل محمد «عج» را بشنوند آن را افسانه می پندارند و هنگامی که او را به بسینند می گویند: ما تو را نمی شناسیم و تو از فرزندان فاطمه زهراء علیها السلام نیستی همچنان که مشرکین این گونه سخنانی به پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم می گفتند. (۲)

۱ - قلم، آیه ۱۵.

۲ - الف (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۶۱).

ب (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۶۱).

سوره معارج

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۲۶ - ۴۴

۱ - ﴿ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ. ﴾ (۱)

و آنها که به روز جزا ایمان دارند.

امام باقر علیه السلام فرمود: مراد از یوم الدین در این آیه روز ظهور و خروج حضرت قائم علیه السلام است. (۲)

۲ - ﴿ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْمَقُهم ذِلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ. ﴾ (۳)

در حالی که چشمهای آنها از شدت وحشت به زیر افتاده، و پرده‌ای از ذلت و خواری آنها را پوشانده است (و به آنها گفته می شود) این همان روزی است که ما به شما وعده داده ایم. شرف الدین نجفی ذیل این آیه شریفه از حضرت باقر علیه السلام روایت کرده، که حضرت فرمود: روز موعود روز ظهور و خروج حضرت قائم «عجل الله تعالی فرجه الشریف» می باشد. (۴)

۱ - معارج، آیه ۲۶.

۲ - غایة المرآة، ص ۷۵۴.

بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۶۲.

۳ - معارج، آیه ۴۴.

۴ - تفسیر برهان، ج ۴، ص ۲۸۶.

سوره جن

و در آن یک آیه می باشد

آیه ۲۴

۱- ﴿حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَيَسْئَلُونَ مِمَّنْ قَبْلُهُمْ أَلُفٍّ لَهُمْ خ (۱)﴾
تا زمان که آنچه را به آنها وعده داده شد ببینند آنگاه می دانند چه کسی یاورش ضعیفتر و جمعیتش کمتر است.

محمد بن فضیل از امام چهارم حضرت علی بن الحسین علیه السلام نقل می کند که حضرت در ذیل این آیه شریفه فرمود: « مایوعدون » در این حضرت آیه قائم ، مهدی علیه السلام و اصحاب آن جناب و انصار اوست؛ هنگام ظهور حضرت قائم علیه السلام دشمنان او ضعیف و تعدادشان بسیار کم بوده و یکدیگر را یاری نمی دهند. (۲)

۱- جن، آیه ۲۴.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۹).

ب (غایة المرام، ۷۵۴).

سوره مدثر

و در آن چهارده آیه می باشد
آیات ۸-۹-۱۰-۳۸-۴۸

۱- ﴿فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ * فَذَلِكَ يَوْمٌ مِّنْ يَّوْمٍ عَسِيرٍ * عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ يَسِيرٍ﴾ (۱)
هنگامی که در صور دمیده شود. آن روز، روز سختی است. و برای کافران آسان نیست.
مفضل از امام صادق علیه السلام نقل می کند که حضرت فرمود: زمانی که در گوش قائم ندا شود و اجازه قیام به او داده شود او قیام می کند پس آن روز، روز گرفتاری کفار است. سپس حضرت فرمود: در قرآن مثلها زده شده که ما می دانیم و بس، و غیر از ما کسی نمی داند. (۲)

آری چنین است؛ قرآن دارای ابعاد زیادی است، ظاهر و باطنی دارد که فقط راسخون در علم که امامان معصوم علیهم السلام باشند بر آن واقفند. و این حقیقت در احادیث زیادی آمده است.

۲- ﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ * إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ * فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ * عَنِ الْمَجْرُمِينَ * مَا سَلَكَكُمْ فِي سِقْرِ * قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمَصْلُومِينَ * وَ لَمْ نَكُ نَطْعَمُ الْمَسْكِينِ * وَ كُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ * وَ كُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ * حَتَّى أَتَانَا الْيَقِينُ * فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ﴾ (۳)

۱- مدثر، آیات ۸-۹-۱۰.

۲- الف (ینابیع المودة، ۴۲۹).

ب (غایة المرام، ص ۷۵۵).

۳- مدثر، آیات ۳۸-۴۸.

هر کسی در گرو اعمال خویش است مگر اصحاب الیمین (که نامه اعمالشان را به نشانه ایمان و تقوی به دست راستشان می دهند) آنها در باغهای بهشتند و از مجرمان سؤال می کنند :

چه چیز شما را به دوزخ فرستاد؟

/ می گویند : ما از نماز گزاران نبودیم.

و مستمند را اطعام نمی کردیم و پیوسته با اهل باطل همنشین و هم صدا بودیم. و همواره روز جزا را انکار می کردیم.

تا زمانی که مرگ فرا رسید لذا شفاعت کنندگان به حال آنها سودی نمی بخشید.

امام باقر علیه السلام فرمود : اصحاب یمین، ما و شیعیانمان می باشیم، و امام صادق علیه السلام فرمود : شیعیان ما اهل بیت در بهشت از مجرمین (که بیرون بهشت هستند) می پرسند چه چیز شما را به دوزخ افکند، آنها می گویند ما نماز گزار نبودیم، یعنی از شیعیان علی بن ابی طالب علیه السلام نبودند و باز می گویند و به درماندگان غذا نمی دادیم و پیوسته با مردم گرافه گویی کرده و بیهوده به سر می بردیم.

و این در روز ظهور قائم ماست. که (یوم الدین) می باشد چنان که می فرماید : «یوم الدین» (روز ظهور قائم آل محمد «عج») را تکذیب می کردیم تا امروز که یقین به (روزهای قائم علیه السلام) پیدا کرده ایم. شفاعت هیچ کس به حال آنها سود ندارد و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم هم در روز رستاخیز از آنان شفاعت نخواهد کرد.^(۱)

سوره تکویر

و در آن دو آیه می باشد

آیات ۱۵ - ۱۶

۱ - ﴿فَلَا أُقْسَمُ بِالْخُنُوسِ * الْجَوَارِ الْكُنُوسِ﴾ (۱)

سوگند به ستارگانی که باز می گردند، حرکت می کنند و از دیده ها پنهان می شوند.
 هانی گوید: از امام باقر علیه السلام معنی این آیه شریفه را پرسیدم، حضرت فرمود: مراد به
 خنوس امامی است که برگشت کند از غیبت سال « ۲۶۰ » هجری پس ظاهر می شود مانند
 ستاره (درخشان) شهاب ثاقب. (۲)

۱ - تکویر، آیات ۱۵ - ۱۶.

۲ - الف (ینابیع المودة، ص ۴۳۰.

ب (تفسیر برهان، ج ۴، ص ۴۲۳.

ج (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۳۱.

سوره انشقاق

و در آن یک آیه می باشد
آیه ۱۹

نَّ طَبَقًا عَنْ طَبِقٍ ﴿۱﴾

که همه شما دائماً از حالی به حال دیگر منتقل می شوید.

امام صادق علیه السلام فرمود: برای قائم ما غیبت طولانی خواهد بود، اصحاب که در حضور بودند عرض کردند: به چه سبب غیبت آن بزرگوار طولانی خواهد شد. پیامبر فرمود: باید اعمال و طریقه زشتی که امتهای گذشته در غیاب پیامبرانشان مرتکب شدند این امت هم در غیبت حضرت قائم علیه السلام، اما فرداً فرد انجام دهند سپس این آیه را تلاوت نمود: «لَتَرْكَبَنَّ طَبَقًا عَنْ طَبِقٍ» (۲).

طبرسی از امیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمود: همان مکر و حيله ای که امتهای گذشته نسبت به خلفا و اوصیاء پیامبران نمودند این امت نیز نسبت به من و فرزندانم مرتکب خواهند شد. (۳)

این کلام مبارک اشاره به ظلم‌هایی است که بعد از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم این مردم مرتکب شدند، اجتماع آنها در سقیفه بنی ساعده و برکناری امام امیرالمؤمنین علیه السلام از مقام خلافت و وصایت که خلاف نص صریح قرآن و پیامبر است، و برگزیدن ابوبکر به جای حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام و سپس حلال خدا را حرام و حرام او را حلال کردن و

۱- انشقاق، آیه ۱۹.

۲- تفسیر برهان، ج ۴، ص ۴۴۴.

۳- تفسیر برهان، ج ۴، ص ۴۴۴.

آتش زدن درب خانه امیرالمؤمنین علیه السلام که منجر به ضرب و شتم^(۱) و سقط جنین «محسن» شد و ستم‌هایی که زمامداران جور و ستم به خاندان عترت و طهارت کردند، همچون قتل و زندان و شکنجه و اسارت و ... ستمی که به دوستداران و علاقمندان اهل بیت علیهم السلام روا داشته‌اند - به امید روزی که منجی عالم بشریت حضرت مهدی آل محمد «عج» ظهور نمایند و با قدرت ید الهی خود از آنان و از اعوان و انصار و یارانیشان انتقام بگیرند - اللهم أرنا الطلعة الرشيدة و الغرة الحميدة ...

سوره بروج

و در آن یک آیه می‌باشد

آیه ۱

۱ - ﴿وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ﴾^(۲)

سوگند به آسمان که دارای برجهای بسیار است.

اصبغ بن نباته می‌گوید: از ابن عباس «رض» شنیدم که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: منم آسمان و برجهای آن امامان از اهل بیت و عترت من می‌باشند که اول ایشان علی است و آخر ایشان مهدی است و آنها دوازده نفرند.^(۳)

۱ - حضرت زهراء علیها السلام

۲ - بروج، آیه ۱.

۳ - الف (ینابیع المودة، ص ۲۲۰.

ب) غایة المرام، ص ۷۵۶.

سوره طارق

و در آن سه آیه می باشد

آیات ۱۵ - ۱۶ - ۱۷

۱ - ﴿انَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۖ وَ أَكِيدُ كَيْدًا ۖ فَمَهَّلَ الْكَافِرِينَ أَمَهُلُهُمْ رُؤِيدًا﴾ (۱)

آنها پیوسته حيله می کنند، و من در مقابل آنها، حال که چنین است کافران را اندکی مهلت ده (تا سزای اعمالشان را ببینند).

ابی نصیر از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده که حضرت فرمود: منافقین و مشرکین بر علیه رسول خدا و امیرالمؤمنین و حضرت فاطمه و حسنین علیهم السلام کید و حيله کردند پس خداوند به پیامبرش فرمود: ای رسول ما، من هم با آنها کید می کنم و به آنها مهلت می دهم تا وقت ظهور حضرت قائم علیه السلام که به واسطه وجود آن بزرگوار از ستمگران و سرکشان قریش و بنی امیه و سایر مردم که ظلم و ستم نمودند، انتقام می گیرم. (۲)

۱- طارق، آیات ۱۵-۱۶-۱۷.

۲- الف (غایة المرام، ص ۷۵۶).

ب (بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۲۹).

سوره غاشیه

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۱-۲-۳-۴

۱- ﴿هل أتاك حديث الغاشية﴾ وجوه يومئذ خاشعة * عاملة ناصبة * تصلى ناراً حامية. ﴿(۱)

آیاداستان (غاشیه) - روز قیامت که حوادث و حشتنا کش همه را می پوشاند به تو رسیده است؟
چهره هائی در آن روز خاشع و ذلت بار است.

آنها پیوسته عمل کرده و خسته شده اند (و نتیجه ای عايشان نشده).
و در آتش سوزان وارد می گردند.

محمد بن سلیمان از پدرش روایت می کند: که گفت از امام صادق عليه السلام پرسیدم:
«هل أتاك حديث الغاشية» یعنی چه؟

فرمود: مقصود قائم ماست که اهل باطل را با شمشیر فرو می گیرد.

گفتم: «وجوه يومئذ خاشعة» یعنی چه؟

فرمود: از ترس قدرت او گریز ندارند.

گفتم: «عاملة ناصبة» چیست؟

فرمود: آنها برخلاف دستور خدا عمل می کنند و والیان ستم را منصوب می دارند.

گفتم: «تصلى ناراً حامية» یعنی چه؟

فرمود: به روزگار قائم ما، در آتش جنگ بسوزند و در سرای دیگر به
دوزخ درافتند. ﴿(۲)

۱- غاشیه، آیات ۱ الی ۴.

۲- الف (بحار الأنوار، ج ۵۱، ص ۵۰. ب) غایة المرام، ص ۷۵۶.

سوره فجر

و در آن چهار آیه می باشد

آیات ۱ - ۲ - ۳ - ۴

۱ - ﴿ وَالْفَجْرِ * وَلَيَالٍ عَشْرٍ * وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ * وَاللَّيْلِ إِذَا يَسِرُ ﴾ (۱)

به سپیده دم سوگند .

و به شبهای دهگانه .

و به زوج و فرد .

و به شب هنگامی که (به روشنایی روز) حرکت می کند سوگند که پروردگارت در

کمین ظالمان است .

جابر جعفی از امام صادق علیه السلام در ذیل آیات شریفه روایتی را نقل می کند که حضرت

فرمود : « والفجر » حضرت قائم علیه السلام است و « ولیال عشر » امامان از حسن تا امام یازدهم

حسن است، و « الشفع » امیرالمؤمنین و فاطمه می باشند و « الوتر » خدای یکتا و بدون

شریک است و « اللیل اذا یسر » دولتی است که تا دولت حضرت قائم علیه السلام ادامه پیدا

می کند. (۲)

۱ - فجر، آیات ۱ الی ۴ .

۲ - تفسیر برهان، ج ۴، ص ۴۵۷ .

سوره شمس

و در آن چهار آیه می باشد
آیات ۱-۲-۳-۴

۱ - ﴿ وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا * وَالْقَمَرُ إِذَا تَلَّيْنَاهَا * وَالنَّهَارُ إِذَا جَلَّيْنَاهَا * وَاللَّيْلُ إِذَا يَغْشَاهَا. ﴾ (۱)

به خورشید و گسترش نور آن سوگند.

به ماه، در آن هنگام که بعد از آن درآید.

و به روز هنگامی که صفحه زمین را روشن سازد.

و قسم به شب، آن هنگام که صفحه زمین را بپوشاند.

فضل بن عباس نقل می کند که : حضرت امام صادق علیه السلام در تأویل این آیات فرمود:
خورشید امیرالمؤمنین علیه السلام است و نورش قیام قائم است و مقصود از ماه در آیه که از پی
خورشید درآید حسن و حسین هستند و روز که زمین را روشن می کند قیام قائم است و
در حدیث مشابهی حضرت فرمودند منظور از شب درآید ، دولت ششیطان
(بنی امیه) است که تا روز قیامت صغری (روز قیام حضرت مهدی «عج») ادامه دارد. (۲)

۱- شمس، آیات ۱ الی ۴.

۲- الف (غایة المرام ، ص ۷۵۷.

ب (اثبات الهدی ، ج ۷، ۱۳۱.

سوره اللیل

و در آن پنج آیه می باشد

آیات ۱-۲-۹-۱۰-۱۴

۱- ﴿وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ * وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ﴾ (۱)

قسم به شب در آن هنگام که جهان را بپوشاند.

و قسم به روز هنگامی که تجلی کند.

محمد بن مسلم گوید: از حضرت باقر علیه السلام تأویل آیات فوق را سؤال نمودم، فرمود مراد از لیل «اولی» و «دومی» است که تاریکی جهل و ستم آنها روشنائی امیرالمؤمنین علیه السلام را در خلافتی که برای خودشان تشکیل دادند پوشاند و حق آن بزرگوار را غصب نمودند. و آن حضرت صبر کرد تا دولت آنها به پایان رسید، و مقصود از نهار (وجود مقدس) حضرت قائم آل محمد علیه السلام است چون ظاهر شود باطل را محو نماید و از بین ببرد، و در قرآن خداوند متهللهایی برای مردم زده ولی مخاطب قرآن پیامبر اکرم و ما ائمه هستیم و متهللهای قرآن را جز ما کسی نمی داند و نمی فهمد. (۲)

۲- ﴿وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ * فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ فَأَنْزَرْنَاكَ نَارًا تَلْظَىٰ﴾ (۲)

و پاداش نیک (الهی) را تکذیب کند.

ما به زودی او را در مسیر دشواری قرار می دهیم.

۱- لیل، آیات ۱-۲.

۲- الف (غایة المرام، ص ۷۵۷).

ب (تفسیر صافی، ج ۵، ص ۲۲۶).

۲- لیل، آیات ۹-۱۰.

امام صادق علیه السلام در تأویل این آیه شریفه فرمود: مراد ولایت علی علیه السلام است و در مورد آیه « ۱۴ » فرمود: وقتی که حضرت قائم علیه السلام با شمشیر قیام می‌کند از هر هزار نفر، نهصد و نود و نه نفر را می‌کشد. (۱)

سوره قدر

آیات ۱-۲-۳-۴-۵

۱- ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ * وَ مَا دَرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ * لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ * تَنْزِيلُ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ * سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ.﴾ (۲)

« ترجمه تقریباً در متن حدیث آمده است. »

امام صادق علیه السلام فرمود: «لایله» حضرت فاطمه علیها السلام است و «قدر» خداوند است و هرکس به «فاطمه» معرفت داشته باشد، به درستی که شب قدر را درک نموده (و در حقیقت خدا را شناخته است) و حضرت فاطمه علیها السلام را فاطمه نامیدند به این دلیل که مردم از معرفت او قطع و دورند (یعنی کسی به کنه معرفت حضرت فاطمه علیها السلام نرسیده است) و «لایله القدر خیر من الف شهر» یعنی: بهتر است از هزار مؤمن است و حضرت فاطمه زهرا علیها السلام - ام المؤمنین است - و «تنزل الملائکه و الروح» ملائکه، مؤمنین هستند که دارای علوم آل محمد علیهم السلام اند، و «روح القدس» حضرت فاطمه علیها السلام است و «مطلع الفجر» یعنی: خروج قائم آل محمد علیه السلام. (۳)

۱- تفسیر برهان، ج ۴، ص ۴۷۱.

۲- قدر، آیات ۱ الی ۵.

۳- الف (تفسیر فرات کوفی، ص ۵۸۱) ب (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۴).

سوره بینه

و در آن یک آیه می باشد
آیه ۵

۱- ﴿وَذَلِكِ دِينُ الْقِيَمَةِ﴾ (۱)

و این است آئین مستقیم و صحیح و پایدار.

ابی بصیر از امام صادق علیه السلام نقل می کند : که حضرت در تفسیر آیه : «وَذَلِكِ دِينُ الْقِيَمَةِ» فرمود خداوند متعال می فرماید : این دین ، دین قائم آل محمد «عج» است. (۲)
آری دین واقعی و حقیقی و پیاده کردن آن به تمام معنی دین که به دست مبارک حضرت بقیه الله الاعظم «عج» در این جهان به اجرا گذاشته می شود و در وقت ظهور حضرت موبه موبه آن عمل خواهد شد.

۱- بینه، آیه ۵.

۲- غایة المرام، ص ۷۵۷.

سوره والعصر

و در آن سه آیه می باشد

آیات ۱- ۲- ۳

۱- ﴿ وَالْعَصْرُ * إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ * إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ﴾ (۱)

ترجمه در متن حدیث آمده است.

امام صادق علیه السلام به فضل بن عمر فرمود: مراد از عصر، عصر خروج قائم ما آل محمد علیهم السلام است، و مقصود از انسان که زیانکار است دشمنان ما ائمه می باشد و مراد از ایمان اعتقاد داشتن به امامان و آیات خداست و عمل نیکو، همدردی با برادران مؤمن و سفارش نمودن درباره عترت و پیامبر و معصومین علیهم السلام است، و نیز سفارش به صبر و بردباری (در محبت به اهل بیت عصمت و طهارت مخصوصاً به حضرت بقیة الله الاعظم «عج» در ایام غیبت) است. (۲)

۱- عصر، آیات ۱- ۲- ۳.

۲- غایة المرآة، ص ۷۵۸.

﴿٦﴾

﴿بخش روایات﴾

حکومت جهانی حضرت مهدی «عج» از دیدگاه رسول اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

« ۱ »

عن سعيد بن جبیر عن ابن عباس رضي الله عنهما قال : قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ : إن علياً وصي و من ولده القائم المنتظر المهدي الذي يملأ الأرض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً و الذي بعثني بالحق بشيراً و نذيراً ان الثابتين على القول بامامته في زمان غيبته لأغر من الكبريت الأحمر. (۱)

فقام اليه جابر بن عبدالله فقال يا رسول الله و للقائم من ولدي غيبة. قال : اي و ربي ليمحص الله الذين آمنوا و يحق الكافرين ، ثم قال : يا جابر إن هذا امر من امر الله و سر من اسرار الله فإيا ك و الشك فان الشك في امر الله عزوجل كفر. (۲)

سعيد بن جبیر از ابن عباس (رضی الله عنهما) نقل می کند که او گفت: رسول خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمود: به درستی که همانا علی وصی من است، و از فرزندان اوست زمین را از عدل و داد چنان که پر شده

۱- شیخی با ارزش ولی کمیاب .

۲- الف (ینابیع المویة ، ص ۴۴۸ .

ب (فرائد السمطين ، ج ۲ ، ۲۳۵۲ .

ج (اثبات الهدی ، ج ۶ ، ص ۲۹ .

باشد از جور و ستم پرشده، مملو می‌سازد. سوگند به آن کس که مرا به حق بشارت و انذار دهنده برانگیخت کسانی که بر قول امامت او در زمان غیبتش ثابت و استوار بمانند تحقیقاً گران بهاترند از کبریت‌احمر، جابر بن عبدالله برخاست و عرض کرد: ای رسول خدا برای قائم از فرزندان شما غیبتی باشد؟ فرمود: آری به پروردگارم سوگند کسانی که به او ایمان آورده‌اند پا کو مغزه می‌نماید. و کفر را نابود می‌سازد، آنگاه فرمود: ای جابر این (غیبت و ظهور) امری از قضا و قدر الهی و سرّی از اسرار الهی است. مبادا در آن شک و تردیدی روا داری، (به درستی که) شک در امر خدا کفر است.

« ۲ »

عن سعید بن جبیر، عن ابن عباس، قال، قال رسول الله ﷺ: إن خلفائي و اوصيائي و حجج الله على الخلق بعدي، الإثنا عشر أولهم علي و آخرهم ولدي المهدي، فينزل روح الله عيسى بن مريم فيصلّي خلف المهدي و تشرق الأرض بنور ربّها و يبلغ سلطانه المشرق و المغرب.^(۱)

سعید بن جبیر، از ابن عباس روایت می‌کند که او گفت: پیامبر خدا ﷺ فرمود: به درستی که خلفا (جانشینان) و اوصیای من حجت‌های خدا بر خلق پس از من دوازده تن می‌باشند، نخستین آنها علی و آخرینشان فرزندم مهدی است، روح الله عیسی بن مریم از آسمان فرود آید و پشت سر مهدی نماز می‌خواند، سپس او زمین را به خداوند متعال روشن می‌سازد و سلطنت او (در تمام کره زمین) در مشرق و مغرب گسترش پیدا می‌کند.

« ۳ »

عن ابن عمر قال: قال رسول الله ﷺ: يخرج المهدي و على رأسه ملك ينادي هذا المهدي خليفة الله فاتبعوه.^(۲)

۱- ینابیع المودة، ص ۴۴۷.

۲- ینابیع المودة، ص ۴۴۷.

ابن عمر می‌گوید: رسول خدا ﷺ فرمود: مهدی خروج می‌کند و در بالای سر او فرشته‌ای ندا می‌دهد، این شخص مهدی، خلیفه خداست از او پیروی کنید.

« ۴ »

عن ابن عباس قال: قال رسول الله ﷺ: إن الله فتح هذا الدين بعلي و اذا قتل فسد الدين و لا يصلحه الا المهدي. (۱)

ابن عباس گوید: رسول خدا ﷺ فرمود: به درستی که خداوند متعال این دین (اسلام) را توسط علی فتح و گشایش و پیروز نمود، پس از کشته شدن (علی) دین فاسد می‌شود و آن را جز مهدی کسی اصلاح نمی‌کند.

« ۵ »

عن أبي سعيد الخدري قال: قال رسول الله ﷺ: أبشركم بالمهدي يبعث في امتي على اختلاف من الناس و زلزال، يملأ الأرض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً، يرضى عنه ساكن السماء و الأرض تمام الخبر. (۲)

ابی سعید خدری گوید: که پیامبر اسلام ﷺ فرمود: شما را به مهدی بشارت می‌دهم: که او هنگام اختلاف و تزلزل مردم در امت من مبعوث شود و زمین را از عدل و داد پر کند چنان‌که از ظلم و ستم پر شده باشد، و اهل آسمان و زمین از وی خشنود و راضی شوند (تا آخر خبر).

۱- فرائد السمطين، ج ۲، ص ۲۱۶. - بدون خلیفه الله.

۲- الف (ینابیع المودة، ص ۴۲۱).

ب) اثبات الهدی، ج ۷، ص ۸.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه امیرالمؤمنین علی علیه السلام

« ۱ »

قال امیرالمؤمنین علیه السلام (لولده) الحسین علیه السلام : التاسع من ولدک یا حسین هو القائم بالحق و المظهر للدين و الباسط للعدل، قال الحسین علیه السلام فقلت له : و ان ذلك لكائن؟ فقال علیه السلام : ای والذي بعث محمداً بالنبوة و الصطفاه علی جميع البرية، ولكن بعد غيبة و حيرة لا يثبت فيها علی دينه الا المخلصون المباشرون لروح اليقين الذين اخذ الله ميثاقهم بولايتنا الايمان و ايدهم بروح منه . (۱)

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام به فرزندش حسین علیه السلام فرمود : نهمین فرزند تو ای حسین قائم به حق و مظهر دین و گستراننده عدل خواهد بود، امام حسین علیه السلام فرمود : که من گفتم : این امر هر آینه حتمی است و خواهد شد؟ فرمود : بلی به حق آنکه محمد را به نبوت مبعوث گردانید و او را بر جميع خلایق برگزید و لیکن بعد از غیبت و حیرتی که ثابت نماند در آن بر دین خود، مگر مخلصانی که به یقین رسیده باشند. از آن که حق تعالی میثاقش را به ولایت ما اخذ کرد و در قلوبشان ایمان نوشته و رسوخ نموده. و تمامی از جانب حق تأیید شده می باشد .

((۲))

قال امیرالمؤمنین علی علیه السلام بخ بخ لطالقان فان الله تعالى كنوزاً ليست من ذهب و لا من فضة ولكن بها رجال عرفوا الله حق معرفته و هم ايضاً انصار المهدي عليه السلام في آخر الزمان . (۱)

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: درود بر اهل طالقان، در آن گنج‌های الهی است، که از طلا و نقره نیست ولی مردانی خداشناسی که خدا را به حق شناخته‌اند آنها در آخر الزمان یاران و انصار مهدی علیه السلام خواهند بود.

((۳))

قال امیرالمؤمنین علی عليه السلام : اذا قام قائم آل محمد عليه السلام جمع الله له اهل المشرق و اهل المغرب فيجمعون كما يجتمع قرع الخريف قاما الرفقا ، فمن اهل الكوفة و اما الابدال فمن اهل الشام . (۲)

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: زمان قیام (ظهور) قائم آل محمد علیه السلام خداوند یارانش را از اهل مشرق و مغرب همچون گرد آمدن پاره‌های ابر در فصل پائیز جمع می‌کند.
اما رفقا و یاران نزدیک او (اکثراً) از اهل کوفه و گروهی از خوبان اهل شام می‌باشند.

((۴))

عن امیرالمؤمنین عليه السلام أنه قال للحسين عليه السلام : التاسع من ولدك يا حسين هو القائم بالحق المظهر للدين الباسط للعدل ، قال الحسين عليه السلام : يا امیرالمؤمنین و ان ذلك لكائن ؟ فقال عليه السلام اي والذي بعث محمداً بالنبوة و اصطفاها على جميع البرية و لكن بعد غيبة و حيرة لا تثبت فيها على دينه الا المخلصون المباشرون لروح اليقين الذين أخذ الله ميثاقهم بولايتنا و كتب في قلوبهم الإيمان و ايدهم بروح منه . (۳)

۱- كشف الغمة، ج ۳، ص ۲۸۱.

۲- ينابيع المودة، ص ۴۴۹.

۳- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۰.

امیرالمؤمنین علیه السلام به امام حسین علیه السلام فرمود: نهمین فرزندت به حق قیام کند و دین را پایدار دارد و عدل را گسترش دهد. و امام حسین علیه السلام عرض کرد: یا امیرالمؤمنین آن چه فرمودی تحقق خواهد یافت؟ فرمود: آری به خداوند که محمد صلی الله علیه و آله و سلم را به مقام پیامبری برانگیخت و او را بر همه مخلوقات برتری داد، لیکن پس از غیبتش وضعی پیش آید که جز دوستان مخلص ما مو مؤمنین پا کسرشت که نور ایمان و محبت ما (خاندان) در لوح دلشان نقش بسته، و تأیید شده از جانب خداوند متعال خواهند بود، همگان در گمراهی و حیرت به سر می‌برند.

« ۵ »

نظر امیرالمؤمنین علیه السلام الی ابنه الحسین علیه السلام فقال: ان ابنی هذا سید کما سماه رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم سیداً و سیخرج الله من صلیبه رجلاً باسم نبیکم فی شبیهه فی الخلق یرج علی حین غفلة من الناس و امانة من الحق و اظهار من الجور والله لو لم یرج لضربت عنقه یرج لخروجه اهل السماء و ساکنها یملاً الارض عدلاً کما ملئت جوراً و ظلماً. (۱)

امیرالمؤمنین علیه السلام به فرزندش حسین علیه السلام نگاه کرد و فرمود: این فرزند من آقا است چنان که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم او را (آقا) و سید نامید. خداوند به زودی از نسل وی مردی را بوجود می‌آورد که هم نام پیامبرتان باشد و در صورت و سیرت شبیه به او خواهد بود. در وقتی که مردم از خود غافل باشند و حق را از میان برند ستمگری پیشه گیرند، او قیام (ظهور) می‌کند، به خدا سوگند اگر قیام نکند (در صورت ظاهر شدن) گردن او را می‌زنند و از قیام وی اهل آسمان و ساکنان زمین خشنود و مسرور می‌شوند، او زمین را پر از عدل کند چنان که پس از آنکه ظلم و ستم پر شده باشد.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه امام حسن مجتبیٰ علیه السلام

« ١ »

لما صالح الحسن بن علی علیه السلام معاوية (لع) دخل الناس علیه و لامه بعض الشيعة على بيعته فقال علیه السلام : ما تدرون ما عملت و الله الذي عملت خير لشيعتي مما طلعت عليه الشمس أو غربت إلا تعلمون أني امامكم و مفترض الطاعة عليكم واحد سيدي شباب اهل الجنة بنص من رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم علي؟ قالوا بلى، قال علیه السلام : اما علمتم أن الخضر لما خرق السفينة و قتل الغلام و أقام الجدار و كان ذلك سخطاً لموسى بن عمران علیه السلام ان خفى عليه وجه الحكمة في ذلك و كان عند الله حكمة و صواباً؟ أما علمتم أنه ما منا أحد آلا و يقع في عنقه بيعة لطاغية في زمانه الا القائم الذي يصلي روح الله عيسى بن مريم خلفه، و ان الله عزوجل يخفى ولادته و يغيب شخصه لتلايكون في عنقه بيعة اذا خرج ذلك القاسع من ولد أخى الحسين بن سيدة الاماء يطيل الله عمره في غيبته ثم يظهره يقدرته في صورة شاب دون أربعين سنة ذلك ليعلم أن الله على كل شىء قدير. (١)

١- الف (كشف الغمة، ج ٢، ص ٢٤١. ب) بحار الانوار، ج ٥١، ص ١٢٢. ج) الاحتجاج، ج ٢، ص ٩.

هنگامی که امام حسن علیه السلام با معاویه (لع) صلح کرد، (آنهم با شروطی که در صلح نامه می باشد) گروهی از مردم بر حضرت امام حسن علیه السلام وارد شدند، برخی از شیعیان حضرت را سرزنش و ملامت کردند، که چرا معاویه صلح نمودی. حضرت فرمود: وای بر شما نمی دانید مقصود من چه بود؟ صلح من با معاویه از آن چه آفتاب بر آن می تابد و غروب می کند برای شیعیانم بهتر است، نمی دانید که من امام شما هستم و اطاعت از فرمانم برای شما واجب است، و بفرموده رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم یکی از دو آقای اهل بهشت می باشم. (۱)

گفتند: می دانیم.

فرمود: آیا نمی دانید، چون خضر علیه السلام کشتی را سوراخ کرد و آن بچه را بقتل رسانید و دیوار را استوار نمود. (۲) باعث خشم موسی بن عمران علیه السلام شد زیرا که حکمت آن کار بر او پوشیده بود ولی نزد خداوند عمل خضر کاری حکمت آمیز و درستی بود؟ آیا نمی دانید (چنین مقدر شده) که هر یک از ما ائمه سازش با سلطان زمانش را به گردن می گیرد، جز قائم ما که عیسی روح الله پشت سر او نماز می گذارد و خداوند ولادت او را از مردم پوشیده می دارد، و خود وی از نظرها پنهان خواهد شد، تا چون ظهور کند بیعت هیچ کس در گردن وی نماند؟ (و مجبور نشود در برابر سلاطین زمانش سکوت نموده با آنها بیعت و سازش کند) او نهمین فرزند برادرم حسین پسر قاطمه بانوی بانوان است، خداوند در طول غیبت، عمر او را طولانی گرداند. آنگاه با قدرت کامله خود به صورت جوانی که کمتر از چهل سال داشته باشد ظاهر نماید، این برای اینست که همه بدانند خداوند بر همه چیز توانا است.

((۲))

عن الحسن علیه السلام : ان رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم قال : ذکر کرباء یلقاه اهل بیته حتی یبعث الله رایة من المشرق سوداء من نصرها نصره الله و من خذلها خذله الله حتی یأتی رجلاً اسمه کاسمی فیولوه أمرهم فیؤیده الله و ینصره. (۳)

۱- اشاره به حدیث «ان الحسن و الحسین سیدا شباب اهل الجنة» است.

۲- اشاره به داستان حضرت موسی و خضر که در صورت کف آیات (۵۹-۸۲) آمده است.

۳- الملاحم و الفتن، ص ۵۴.

امام حسن علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله بلا و گرفتاریهایی که خاندان عترت و طهارت بعد از او می بینند را ذکر نمود. سپس فرمود: (این بلاها ادامه خواهد داشت) تا هنگامی که خداوند پرچمی را از مشرق زمین به رنگ سیاه می فرستد هر کس او را یاری کند خدا او را یاری خواهد نمود، و هر کس با او دشمنی کند خداوند او را ذلیل و خوار خواهد کرد، (اشاره به ظهور قائم آل محمد علیه السلام است) و با مردی (که صاحب پرچم است) روبرو می شوند اسم او اسم من است و از او پیروی می کنند سپس خداوند او را تأیید و یاری خواهد نمود.

« ۳ »

عن عميرة بنت نفيل قالت : سمعت الحسن بن علي عليه السلام يقول : لا يكون الامر الذي ينتظرون حتى يبرأ بعضكم من بعض ، و يتفل بعضكم في وجوه بعض ، حتى يلعن بعضكم بعضاً و حتى يسمي بعضكم كذابين .^(۱)

عمیره می گوید: از امام حسن علیه السلام شنیدم که فرمود: این امر (یعنی قیام قائم آل محمد علیه السلام) که مردم انتظار آن را می کشند پدید نمی آید مگر بعد از آن که بعضی از شما از بعضی دیگر بیزار می شوید و بعضی آب دهان به صورت دیگران بیاندازند، و موقعی که یکدیگر را لعنت کنند و عده ای از شما عده ای از مردم را دروغگو بنامند.

« ۴ »

قال الحسن بن علي عليه السلام لزید بن وهب الجهني لما طعن بعد كلام طويل قال : فكذاك حتى يبعث الله رجلاً في آخر الزمان ، و كلب من الدهر .^(۲) و جهل من الناس ، يؤيده الله بملائكته ، و يعصم انصاره ، و ينصره بآياته ، و يظهره على أهل الارض حتى يدينوا طوعاً و كرهاً ، يملأ الارض قسطاً و عدلاً ، و نوراً و برهاناً ، يدين له عرض البلاد و طولها ، لا يبقى كافراً الا آمن به و لا طالح الا صلح و يصطلح في ملك السباع ، و تخرج

۱- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۱۴.

۲- الکب: شبيه بالجنون.

الارض نبتها ، و ينزل السماء برکتها ، و تظهر له الكنوز ، و يملك ما بين الخاقين
أربعين عاماً ، قطوبي لمن ادرك ايامه ، و سمع كلامه .^(۱)

امام حسن علیه السلام به زید بن وهب جهنی (هنگامی که مردم به حضرت خیانت کردند و با خنجر به او حمله کردند و حضرت را مجروح نمودند) پس از سخنی طولانی فرمود : خداوند در آخر الزمان و روزگاری سخت در میان جهل و نادانی مردم ، مردی را برانگیزد و او را با فرشتگان خود تأیید می کند و یاران او را حفظ می نماید و با آیات و نشانه های خودش او را نصرت می دهد و بر کره زمین غالب می گرداند ، تا آنجا که مردم پاره های از روی میل و گروهی بی میل و ا کراه به دین خدا می گروند ، سپس زمین را پر از عدل و داد و نور و برهان می کند تمام مردم جهان در برابر وی خاضع شوند هیچ کافری باقی نمی ماند مگر آنکه مؤمن شود و هیچ بدکاری نمی ماند جز این که اصلاح گردد ، و در دولت او درندگان آزادانه زندگی می کنند و زمین چنانکه باید گیاهان خود را بیرون می دهد (برکت و کشاورزی) و آسمان برکات خود را فرو می فرستد ، گنجها و معادن زمین برای او آشکار می شود و چهل سال در بین مشرق و مغرب عالم سلطنت می کند ، پس خوشا بحال آنها که روزگار او را درک می کنند و سخنان او را می شنوند ، (هنيئاً لهم ثم هنيئاً)

« ۵ »

اصبغ بن نباته می گوید : شنیدم حسین بن علی علیه السلام می فرمود : ائمه بعد از رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دوازده نفرند ، نه نفر آنها از اولاد برادرم حسین هستند و مهدی از این امت است .^(۲)

۱- الاحتجاج، ج ۲، ص ۱۱.

۲- کلم الطیب، ص ۵۵۵.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت امام حسین علیه السلام

« ۱ »

قال الحسين عليه السلام : لو قد قام المهدي لانكره الناس ، لانه يرجع اليهم شاباً و هم يحسبونه شيخاً كبيراً . (۱)

امام حسین علیه السلام فرمود : هنگامی که حضرت مهدی قیام کند مردم او را نشناسند و منکر او خواهند بود ، زیرا به صورت جوانی بیاید و در حالی که مردم گمان دارند که او پیر سالخورده‌ای است .

« ۲ »

عن الحسين بن علي عليه السلام قال : دخلت أنا و أخي علي جدّي رسول الله صلى الله عليه وآله فأجلسني علي فخذه و أجلس أخي الحسن علي فخذه الاخرى ثم قال لنا : بأبي انتما من امامين صالحين اختارهما الله منّي و من ابیکما و امکما و اختار من صلیک یا حسین

۱ - اثبات الهدی ، ج ۷ ، ص ۲۱۵ ، نقل از عقد الدر .

تسعة أئمة تاسعهم قائمهم كلهم في الفضل و المنزلة سواء. (۱)

امام حسین علیه السلام فرمود: روزی من و برادرم بر جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله وارد شدیم رسول خدا مرا روی ران خود نشاند و برادرم حسن را بر ران دیگر، سپس به ما فرمود: پدرم فدای شما، شما دو امام کمالحید، که حق تعالی اختیار فرموده شما را از من و از پدر شما و مادر شما و از نسل تو ای حسین نه امام در ازل برگزیده که نهم ایشان امام قائم می باشد که همه آنان در فضل و منزلت یکسانند.

« ۳ »

عن عبدالله بن عمر قال: سمعت الحسين بن علي عليه السلام يقول: لو لم يبق من الدنيا الا يوم واحد لظول الله عزوجل ذلك اليوم حتى يخرج رجل من ولدي يملأها عدلاً و قسطاً كما ملئت جوراً و ظلماً، كذلك سمعت رسول الله صلی الله علیه و آله يقول. (۲)

عبدالله بن عمر می گوید: شنیدم از حسین بن علی علیه السلام می فرمود: اگر جز یک روز از عمر دنیا نمانده باشد خداوند آن روز را چندان دراز گرداند، تا مردی از اولاد من قیام کند و زمین را پر از عدل و داد نماید، چنان که پر از ظلم و ستم شده باشد، همچنین همین سخن را از رسول خدا صلی الله علیه و آله شنیدم.

« ۴ »

عن رجل من همدان قال: سمعت الحسين بن علي عليه السلام يقول: قائم هذه الامة هو التاسع من ولدي و هو صاحب الغيبة و هو الذي يقسم ميراثه و هو حي. (۳)

مردی از همدان روایت نموده که گفت: شنیدم امام حسین علیه السلام می فرمود: قائم این امت که نهمین فرزند من است و هم اوست که از نظرها غائب شود، و در حال حیات میراث خود را تقسیم می کند.

« ۵ »

قال الامام الحسين بن علي عليه السلام: في التاسع من ولدي سنة من يوسف و سنة من

۱- کشف الغمّة، ج ۲، ص ۲۲۵.

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۲۳.

۳- همان مأخذ.

موسی بن عمران و هو قائمنا أهل البيت يصلح الله تبارک و تعالی أمره في ليلة واحدة. (۱)

امام حسین علیه السلام فرمود: در نهمین فرزندم سنتی از یوسف و سنتی از موسی بن عمران می باشد و او قائم ما أهل بیت است که خداوند در یک شب کار او را اصلاح می کند. (اشاره به این که خداوند وسائل ظهور او را فراهم آورد و یاران او را به گردش جمع می کند)

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت سجاد علیه السلام

« ۱ »

و عن زين العابدين علي بن الحسين عن ابيه عن جده عليه السلام قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : الائمة من بعدي اثنا عشر اولهم انت يا علي و آخرهم الذي يفتح الله على يديه مشارق الارض و مغاربها .^(۱)

از حضرت زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام روایت شده که فرمود : شنیدم از پدرم و او از پدرش که پیامبر اسلام صلى الله عليه وآله فرمود : امامان بعد از من دوازده نفرند اول ایشان تو می باش یا علی و آخرینشان قائم است که خداوند متعال به وسیله (بر دستهای) او مشارق زمین و مغارب آن را فتح می نماید .

« ۲ »

عن علي بن الحسين عليه السلام : اذا قام قائمنا اذهب الله عنهم العاهة و جعل قلوبهم

كُرْبِزِ الْحَدِيدِ ، قُوَّةُ كُلِّ رَجُلٍ قُوَّةُ أَرْبَعِينَ رَجُلًا .^(۱)

در کتاب ربیع از امام چهارم حضرت زین العابدین علیه السلام روایتی است که حضرت فرمود: وقتی که قائم، قیام و ظهور نماید؛ خداوند متعال (به برکت بقیة الله) آفت و بلا را از مردم دور کند و قلوب آنها را چون پارهٔ آهن محکم فرماید، و هر یک از مردان دارای توان و قدرت چهل مرد می‌شوند.

« ۳ »

قال علی بن الحسین علیه السلام : من ثبت علی موالاتنا فی غیبة قائمنا أعطاه الله أجر ألف شهید مثل شهداء بدر و احد .^(۲)

امام چهارم حضرت سجاد علیه السلام فرمود: هر کس (از دوستان و پیروان ما) ثابت قدم و استوار بماند، در زمان غیبت قائم ما، خداوند متعال به او اجر و پاداش هزار شهید مانند شهداء (صدر اسلام) بدر و احد را عطا فرماید.

« ۴ »

عن سعید بن جبیر قال : سمعت زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام یقول : فی القائم منّا سنن من سنن الانبیاء علیهم السلام سنة من آدم و سنة من نوح و سنة من ابراهیم و سنة من موسی و سنة من عیسی و سنة من ایوب و سنة من محمد صلی الله علیه و آله فأما من آدم و من نوح فطول العمر و أما من ابراهیم فخفاء الولادة و اعتزال الناس و أما من موسی فالخوف و الغیبة و أما من عیسی فاختلف الناس فیهِ و أما من ایوب فالفرج بعد البلوی ، و أما من محمد صلی الله علیه و آله فالخروج بالسیف .^(۳)

از سعید بن جبیر روایت شده که او گفت: شنیدم، حضرت امام زین العابدین علیه السلام می‌فرمود: در قائم نشانه‌هایی از پیامبران است، نشانه‌ای از آدم و نشانه‌ای از نوح و نشانه‌ای از ابراهیم و از

۱- الف (اثبات الهدی، ج ۷، ص ۲۲۱).

ب (کتاب الغیبة، ص ۲۱۷).

۲- کشف الغمة، ج ۲، ص ۴۴۲.

۳- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۲۱۷.

موسی و عیسی و و محمد و ایوب علیهم السلام نشانه‌هایی دارد، اما نشانه‌ای که از آدم و نوح دارد طول عمر است و نشانه‌ای که از ابراهیم دارد، مخفی الولادة بودن ولادتش و دوری از مردم و نشانه‌ای که از موسی دارد، ترس و غیبت از مردم، و نشانه‌ای که از عیسی دارد، اختلافی که مردم درباره او دارند، و نشانه‌ای که از ایوب دارد فرج بعد از شدت و نشانه‌ای که از محمد صلی الله علیه و آله دارد، (ظهور) و قیام با شمشیر است.

((۵))

از غیبت فضل بن شاذان به سند خود از ابی حمزة روایت کرده که گفت: خدمت علی بن الحسین علیه السلام مشرف شدم صحیفه‌ای در دست او بود و گریه شدیدی می‌کرد، عرض کردم این صحیفه چیست؟ فرمود این صحیفه‌ای است که خدای تعالی برای جدم رسول خدا صلی الله علیه و آله هدیه فرستاد، و در آن اسامی ما ائمه مذکور است، سپس اسامی ائمه را تا حضرت عسکری برای او ذکر می‌کند و سپس می‌فرماید، و پسر او حجت خداست که به امر الهی قیام کند و از دشمنان خدا انتقام می‌کشد و از برای او غیبتی طولانی باشد. (۱)

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت باقر علیه السلام

« ۱ »

عن ابی جعفر محمد بن علی الباقر علیه السلام انه قال : يظهر المهدي علیه السلام يوم عاشورا و هو اليوم الذي قتل فيه جده الحسين بن علی علیه السلام و كأنی به يوم السبت العاشر من المحرم بين الركن و المقام و جبرائیل عن یمینه و میکائیل عن یساره و یصیر الیه شیعتہ (ای اتباعه الیه) من الاطراف (ای اطراف الدنيا) تطوی لهم الارض فیملأ الارض عدلاً كما ملئت ظلماً و جوراً. (۱)

امام باقر علیه السلام فرمود: به درستی که مهدی علیه السلام در روز عاشورا ظهور می کند همان روزی که در آن جدش امام حسین علیه السلام به شهادت رسید و مثل این که آن روز، شنبه دهم محرم باشد و بین رکن (حجرالاسود) و مقام حضرت ابراهیم علیه السلام جبرائیل به طرف راست او و میکائیل به طرف چپ او شیعیان و دوستانش از اطراف و اکناف عالم گرد او جمع می شوند (و زمین آنان را به اسرع وقت به حضرت می رساند) (و حکومت جهانی بر پا خواهد شد) زمین را پر از عدل و داد می نماید پس از این که پر از ظلم و جور شده باشد.

« ۲ »

عن میمون البان ، قال : كنت عند ابي جعفر علیه السلام فی فسطاطه فرفع جانب الفسطاط فقال علیه السلام : ان امرنا لو قد كان لكان ابین من هذا الشمس ، ثم قال : ینادی مناد من السماء ان فلان بن فلان هو الامام باسمه و ینادی ابلیس من الارض کما نادى برسول الله صلی الله علیه و آله و سلم لیلۃ العقبۃ . (۱)

از میمون البان روایت شده که گفت: من با امام باقر علیه السلام در چادر آن حضرت بودم، حضرت دامن چادر را بالا زد، و فرمود: روزی که دولت ما ظاهر می شود از این آفتاب روشنتر است (اشاره به ظهور قائم آل محمد علیه السلام) سپس فرمود: در آن روز ندایی از آسمان شنیده می شود که می گوید: فلانی پسر فلانی همان امام شماست و نام او را ذکر می کند آنگاه شیطان از زمین همان صدایی را سر می دهد که در شب عقبه بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم زد.

« ۳ »

عن ابي خالد الكابلي عن ابي جعفر علیه السلام قال : اذا قام قائمنا وضع يده على رؤس العباد فجمع به عقولهم و أكمل به أخلاقهم . (۲)

ابو خالد کابلی می گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: هر گاه قائم ما قیام (ظهور) نمود دست خود را روی سر مردم می گذارد، و بدان وسیله عقلهای آنان جمع و اخلاقشان کامل می گردد.

« ۴ »

عن محمد بن الفيض ، عن محمد بن علي علیه السلام قال : كان عصي موسى علیه السلام لادم فصارت الى شعيب ، ثم صارت الى موسى بن عمران علیه السلام و انّها لعندنا ، و انّ عهدي بها آنفاً و هي خضراء كهيفتها حين انتزعت من شجرها ، و انّها لتنطق اذا استنطقت ، اعدت لقائمنا ليصنع كما كان موسى يصنع بها ، و انها لتروع و تلقف و ما يافكون و تصنع

۱- الف (بحار الانوار ، ج ۵۲ ، ص ۲۰۴ .

ب) کتاب الغيبة ، ص ۲۶۴ ، با مختصر تغییری از کلمات .

۲- بحار الانوار ، ج ۲ ، ص ۲۲۶ .

کما تومر ، و انّھا حیث اقبلت تلقف ما یأفکون تفتح لها شفتان احدهما فی الارض و الاخری فی السقف و بینهما اربعون ذراعاً ، و تلقف ما یأفکون بلسانها .^(۱)

محمد فیض می گوید : امام محمد باقر علیه السلام فرمود : عصای موسی علیه السلام نخست در اختیار حضرت آدم بود ، سپس به شعیب و از او به موسی بن عمران رسید و فعلاً آن عصا در نزد ماست ، و من در همین نزدیکی آن را دیدم ، آن عصا مثل روزی که آن را از درخت بریدند سبز بود ، و هر گاه با آسمان سخن بگویند صحبت می کند ، این عصا برای قائم ما به امانت گذارده شده ، تا همانطور که موسی از آن استفاده می کرد او نیز آن را به کار برد ، عصای مزبور مردم بی دین را می ترساند و جادوی جادوگران را می بلعد ، و هر طور که به آن دستور داده شود عمل می کند ، چون دو لب او گشوده شود ، یکی در زمین و دیگری در سقف خواهد بود ، و فاصله میان دو لب او چهل ذرع است و ساخته و پرداخته جادوگران را با زبانش فرو می برد .

« ۵ »

عن ابی الجارود قال : قال ابو جعفر علیه السلام : اذا اخرج القائم علیه السلام من مکه ینادی منادیه :
 الا لا یحملن احد طعاماً و لا شراباً ، و حمل معه حجر موسی بن عمران علیه السلام و هو وقر
 بعیبر ، فلا ینزل منزلاً الا انفجرت منه عیون ، فمن کان جائعاً شبع ، و من کان ظمناً روی ،
 و رویت دوابهم حتی ینزلوا النجف من ظهر الکوفة .^(۲)

ابو الجارود روایتی را نقل می کند که امام پنجم حضرت باقر علیه السلام فرمود : هنگامی که قائم در مکه ظهور می کند منادی او صدا می زند هیچ کس خوردنی و نوشیدنی با خود بر ندارد و سنگی که حضرت موسی علیه السلام از آن آب بیرون آورد بار شتری نموده با خود بر می دارد ، در هر منزلگاهی که می رسند چشمه ای از آن بیرون می آید ، هر گرسنه ای سیر می شود و هر تشنه ای باشد سیراب شود و چهارپایان خود را نیز آب می دهند ، تا به نجف از راه بیابان کوفه وارد می شوند .

۱- بحار الانوار ، ج ۵۲ ، ص ۲۱۸ .

۲- بحار الانوار ، ج ۵۲ ، ص ۲۲۲ .

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت صادق علیه السلام

« ۱ »

روي المفضل بن عمر قال : سمعت أبا عبد الله عليه السلام يقول : ان قائمنا اذا قام أشرققت الارض بنور ربها ، و استغنى العباد عن ضوء الشمس ، و ذهب الظلمة ، و يعمر الرجل في ملكه حتى يولد له الف ذكر ، لا تولد فيهم أنثى و تظهر الأرض كنوزها حتى تراها الناس على وجهها ، و يطلب الرجل منكم من يصله بماله ، و يأخذ من زكاته ، لا يوجد أحد يقبل منه ذلك ، استغنى الناس بما رزقهم من فضله .^(۱)

مفضل بن عمر می گوید : شنیدم از امام صادق علیه السلام که می فرمود : به درستی که قائم ما هنگامی که قیام کند (ظهور نماید) زمین به نور خداوند (توسط حضرت) روشن می شود و مردم از روشنی آفتاب مستغنی شوند ، ظلمت و تاریک از بین خواهد رفت و مردم آن زمان عمر طولانی کنند ، تا هزار فرزند پسر به آنان عنایت شود که بین آنها دختری نباشد ، زمین گنجهای خود را ظاهری و آشکار می نماید و همه مردم آن را خواهند دید و طلب کنند .

۱- بحار الانوار ، ج ۵۲ ، ص ۲۲۷ .

کشف الغمّة ، ج ۲ ، ص ۲۶۲ .

مردی از شما در جستجوی کسی خواهد بود که به او زکات دهد اما کسی را نمی‌یابد و کسی نخواهد بود که این مال را از او بپذیرد، و مردم به آنچه خداوند متعال به آنان کرم و فضل نموده مستغنی خواهند بود. (همه بی‌نیاز خواهند بود)

« ۲ »

عن منذر الجوزي عن ابي عبدالله عليه السلام قال : سمعته يقول : يزجر الناس قبل قيام القائم عليه السلام عن معاصيهم بنار تظهر في السماء و حجرة تجلّل السماء ، و خسف في البغداد ببلدة البصرة ، و دماء تسلف بها ، و خراب دورها ، و فنا يقع في اهلها و شمول أهل العراق خوفاً لا يكون لهم معه قرار .^(۱)

منذر جوزی گوید : از امام صادق عليه السلام شنیدم که می‌فرمود : مردم پیش از قیام و ظهور حضرت قائم عليه السلام زجر می‌کشند ، و به بلاها و گرفتاریهایی در اثر معصیت و نافرمانیها دچار خواهند گردید از قبیل :

- ۱- آتشی که در آسمان پدید آید .
- ۲- و سرخی که تمام آسمان را بپوشاند .
- ۳- فرورفتن زمین در بغداد .
- ۴- و فرورفتن زمین (دیگری) در شهر بصره .
- ۵- خونریزی و خرابی خانه‌ها و از بین رفتن مردم (بصره) آنجا .
- ۶- ترس و وحشت عمومی میان مردم عراق به طوری که آرام نداشته باشند .

« ۳ »

روي سيد بن طاووس عن الصادق عليه السلام قال : لما كان من أمر الحسين عليه السلام ما كان ، ضجّت الملائكة و قالوا : يا ربنا هذا الحسين صفيك و ابن صفيك و ابن بنت نبيك ، قال : فأقام الله ظل القائم و قال بهذا أنتقم من هذا .^(۲)

۱- ارشاد شیخ مفید رحمته الله

۲- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۲۲ .

سید بن طاووس در کتاب لهوف از امام صادق علیه السلام نقل می‌کند که حضرت فرمود: چون واقعه (خونین و جانگداز) کربلا رخ داد آن قدر این واقعه دل خراش بود که فریاد و ناله ملائکه بلند شد و به درگاه خدا نالیدند و عرض کردند پروردگارا این حسین برگزیده و پسر برگزیده و پسر دختر پیامبر تو است، خداوند سایه و شبح قائم (عج) را برپاداشت (و به ملائکه آن را نشان داد) و فرمود: به وسیله این (حضرت قائم عج) از آنها (بنی امیه) انتقام خواهم گرفت.

« ۴ »

عن أبان بن تغلب قال: قال أبو عبدالله علیه السلام: إذا خرج القائم لم يبق أحد إلا عرفه صالح أو طالح. (۱)

أبان نقل می‌کند که امام صادق علیه السلام فرمود: هنگامی که قائم (ما آل محمد علیهم السلام) ظاهر شود کسی از صالح و ناصالح (از خوب و بد) نمی‌ماند که او را نشناسد. (اشاره به این که حضرت مهدی (عج) یک چهره شناخته شده است برای همه).

« ۵ »

عن بشير الدهان عن أبي عبدالله علیه السلام قال: هل تدري (ما) أول ما يبدأ به القائم عليه السلام؟ قلت: لا.

قال: يخرج هذين و رطبين غضين فيحرقها. (۲)

بشیر دهان می‌گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: آیا می‌دانی اولین کاری که قائم علیه السلام (در مدینه انجام می‌دهد) چیست؟ گفتم: نه.

فرمود: این دو نفر (دو خلیفه اول و دوم) را تر و تازه (از قبر) بیرون می‌آرود و می‌سوزاند.

۱- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۷۲.

۲- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۱۶۸.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت کاظم علیه السلام

« ۱ »

و عن یونس بن عبدالرحمن قال : دخلت علی موسی بن جعفر علیه السلام فقلت له : یا ابن رسول الله أنت القائم بأمر (بالحق) الله ؟

فقال أنا القائم بالحق و لكن القائم الذی یطهر الارض من أعداء الله و یملاها عدلاً كما ملئت جوراً و هو الخامس من ولدی له غیبة یطول أمدها خوفاً علی نفسه و یرتد فیها قوم و یثبت فیها آخرون .^(۱)

یونس بن عبدالرحمن می گوید : بر حضرت موسی بن جعفر علیه السلام وارد شدم و به او عرض کردم ، یا ابن رسول الله تو قائم بأمر الله می باشی ؟

فرمود : که منم قائم به حق ولیکن قائمی که ظاهر گردد و زمین را از دشمنان خدا پا کگرداند و جهان را از عدل و داد پر می نماید همچنان که از جور و ستم پر شده بود ، او پنجمین پشت از فرزندان من خواهد بود ، از خوف بر نفس خویش غیبت طولانی دارد و گروهی به واسطه این غیبت طولانی گمراه و مرتد می شوند و گروهی از مردم ثابت قدم و استوار خواهند ماند .

« ۲ »

قال موسى بن جعفر عليه السلام : طوبى لشيعتنا المتمسكين بحبلنا في غيبة قائمنا الثابتين على موالاتنا و البرائة من أعدائنا ، اولئك منا و نحن منهم قد رضوا بنا أئمة و رضينا بهم شيعة قطوبى لهم ثم طوبى لهم ، و هم و الله معنا فى درجتنا يوم القيامة . (۱)

حضرت موسى بن جعفر عليه السلام فرمود: خوشا به حال آن گروه از شیعیان ما که در زمان (طولانی شدن) غیبت قائم ما متمسک می شوند به ریسمان ما و بر موالات (محبت) ما و بیزاری از اعداء (دشمنان) ما و ثابت قدم و استوار باشند، آنان از ما هستند و ما از آنها هستیم، به ولایت و امامت ما بر آنان راضی می باشند و ما از ایشان راضی هستیم که شیعیان و پیروان ما باشند، پس خوشا به حال ایشان و خوشا بر این عقیده و مرام به خدا قسم که ایشان (شیعیان) در درجه ما (و در جوار ما) در روز قیامت قرار دارند.

« ۳ »

عن محمد بن زیاد الأزدي قال : سألت سيدي موسى بن جعفر عليه السلام عن قول الله عزوجل (و أسبغ عليكم نعمه ظاهرة و باطنة) (۲) فقال : النعمة الظاهر الامام الظاهر و الباطنة الامام الغائب ، فقلت له : و يكون فى الائمة من يغيب ؟

قال : نعم ، يغيب عن أبصار الناس شخصه و لا يغيب عن قلوب المؤمنين ذكره ، و هو الثانى عشر متأسهل الله له كل عسير و يذل له كل صعب و يظهر له كنوز الارض و يقرب له كل بعيد و يبیر به كل جبار عنيد و يهلك على يده كل شيطان مرید ذا كابن سيدة الاماء الذي يخفى على الناس ولادته و لا يحل لهم تسميته حتى يظهره الله عزوجل فيملا به الارض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً . (۳)

محمد بن زیاد ازدی گوید: از سرورم حضرت موسى بن جعفر عليه السلام تفسیر آیه (و اسبغ عليكم

۱- کشف الغمة، ج ۲، ص ۴۴۴.

۲- لقمان، آیه ۲۰.

۳- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۵۰.

نعمه ظاهره و باطنه) را پرسیدم، فرمود: نعمت ظاهر، امام ظاهر و نعمت باطن، امام غائب است. عرض کردم: در میان شما ائمه کسی هست که غائب شود؟ فرمود: آری، کسی است که از دیدگان غائب گردد ولی یادش از دلهای مؤمنین نمی‌رود، او دوازدهمین امام است، خداوند هر مشکلی را برای او آسان می‌کند و هر گردن کشی را به وسیله او سر شکسته می‌نماید، گنجها و معادن زمین را برایش ظاهر گرداند و هر چیز دوری را برای او نزدیک کند، ستمگران بی‌دین را نابود کند و شیاطین متمرّد را به هلاکت رساند، او فرزند بانوی کنیزان است.

ولادتش بر مردم پوشیده می‌ماند و برای شما جایز نیست که او را به نام یاد کنید تا زمانی که خداوند او را ظاهر گرداند و زمین را پر از عدل و داد کند آن چنان که پر از ظلم و ستم باشد.

« ۴ »

قال موسى بن جعفر عليه السلام: وأفضل العبادة بعد المعرفة انتظار الفرج (۱).
امام کاظم عليه السلام فرمود: بهترین عبادت بعد از معرفت (خداوند متعال) انتظار فرج (قائم آل محمد) است.

« ۵ »

عن يونس بن عبد الرحمن قال: قال الكاظم عليه السلام: القائم بالحق الذي يطهر الأرض من أعداء الله هو الخامس من وُلدي، له غيبة يطول أمرها خوفاً على نفسه، يرتد فيها قوم، و يثبت فيها آخرون. (۲)

امام هفتم حضرت کاظم عليه السلام فرمودند: همانا قائم بر حق کسی که زمین را از دشمنان خدا پا کو منزّه می‌نماید او پنجمین نسل از فرزندانم می‌باشد برای او غیبتی است بس طولانی، و مرتد (گمراه) می‌شوند گروهی از مردم و گروهی دیگر ثابت قدم و استوار خواهند ماند. اللهم اجعلنا منهم.

۱- تحف العقول، ص ۴۲۵.

۲- الصراط المستقیم، ج ۲، ص ۲۲۹.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت رضا علیه السلام

« ۱ »

عن الحسن بن خالد قال : قال علي بن موسى الرضا عليه السلام : لا دين لمن لا ورع له، وإن اكرمكم عند الله اتقاكم أي اعملكم بالتقوى، ثم قال إن الرابع من ولدي ابن سيدة الاماء يطهر الله به الأرض من كل جور و ظلم و هو الذي يشك الناس في ولادته و هو صاحب الغيبة فاذا خرج اشرفت الأرض بنور ربها و وضع ميزان العدل بين الناس فلا يظلم احد احداً و هو الذي تطوى له الأرض و لا يكون له ظل و هو الذي ينادى مناد من السماء يسمعه جميع اهل الأرض الا ان حجة الله قد ظهر عند بيت الله فاتبعوه فان الحق فيه و معه و هو قول الله عزوجل : ﴿ ان نشاء ننزل عليهم من السماء آية فظلت اعناقهم لها خاضعين. ﴾ (۱)

از حسن بن خالد گوید : حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام فرمود : آن کس که ورع ندارد دین ندارد، گرامی ترین مردم نزد خدا پرهیزکارترین آنان است یعنی عمل کنندۀ ترین شما به تقوی. بعد فرمود : فرزند چهارم از فرزندانم پسر سیده (زنهای) کنیزان است، خداوند به واسطه او زمین را از

جور و ستم پا کمی کند، و اوست که مردم در ولادتش شک می‌کنند، و اوست صاحب غیبتی که همزمان با خروجش، زمین به نور پروردگار روشن شود و میان مردم میزان عدل و داد را برقرار می‌کند، احدی به دیگری جور و ستم روا نمی‌دارد و اوست که برایش طی الارض زمین جهت او پیچیده شود و برایش سایه‌ای نباشد.

و برای او منادی (در وقت ظهور) از آسمان ندا می‌دهد و تمام اهل زمین آن ندا را می‌شنوند (ندا این است) آگامباشید حجت خدا کنار خانه خدا ظاهر شده است (همه) پیرو او باشید (و از او فرمان بردار باشید) به راستی حق در او و با اوست، که فرموده خداست در سوره شعرا آیه - ۴ - اگر خواهیم بر آنها از آسمان آیتی را نازل نمائیم پس گردنهایشان در برابر آن خاضع می‌گردد.

« ۲ »

عن الرضا عليه السلام قال: الخلف الصالح من ولد ابي محمد الحسن بن علي و هو صاحب الزمان و هو المهدي. (۱)

از امام هشتم حضرت رضا عليه السلام روایت شده است که فرمود: خلف صالح فرزندان حسن (عسکری) صاحب الزمان و مهدی اوست.

« ۳ »

عن عبدالسلام بن صالح الهروی، قال: سمعت دعبل بن علي الخزاعي يقول أنشدت مولاي الرضا عليه السلام قصيدتي التي اولها:
مدارس آيات خلت من تلاوة.
فلما انتهيت الى قولي:
خروج امام لامحالة خارج
يميز فينا كل حق و باطل
يقوم على اسم الله و البركات
و يجزي على النعماء و النقمات
بكى الامام الرضا عليه السلام بكاءً شديداً ثم رفع رأسه الي فقال: يا خزاعي نطق روح

القدس علی لسانک بهذین البیتین، فهل تدری من هذا الامام؟ و متى یقوم؟ قلت : لا یا مولای إلا سمعت بخروج امام منکم یطهر الأرض من الفساد و یملاها عدلاً.

فقال : یا دعبل الامام بعدی محمد ابنی و بعد محمد ابنه علی، و بعد علی ابنه الحسن، و بعد الحسن ابنه الحجة القائم المنتظر فی غیبه المطاع فی ظهوره ولو لم یبق من الدنیا إلا یوم واحد لطول الله ذلك الیوم حتی یرج فیملها عدلاً كما ملئت جوراً.

و أما متى؟ فاخبار عن الوقت، فقد حدثنی ابي عن جدی عن ابيه عن آبائه عن علی علیه السلام - أن النبی صلی الله علیه و آله - قیل له متى یرج القائم من ذریتک؟ فقال : مثله کمثل الساعة یجلیها لوقتها إلا هو، ثقلت فی السموات و الأرض لا تأتیکم إلا بغتة. (۱)

از عبد السلام بن صالح هروی روایت شده که گفت : از دعبل خزاعی شنیدم می گفت : قصیده‌ای برای مولایم حضرت رضا علیه السلام که مطلعش بیت زیر بود خواندم :

مدارس آیات خلت من تلاوة - که اشاره به خانه‌های خالی اهل بیت بعد از خروج امام حسین علیه السلام از مدینه است.

به محض این که رسیدم به این دو بیت، خروج امام تا آخر.

یعنی : آمدن امامی که ناچار می‌باید بیاید، و آمدنش حتمی است، او به نام خدا و برکات او قیام می‌کند و هر حقی را میان ما از باطل تمیز دهد و هر نعمت و نعمتی را پاداش کند.

حضرت امام رضا علیه السلام سخت بگریست، آنگاه رو به من کرد و فرمود : ای خزاعی، روح القدس با زبان تو این دو بیت را خواند، می‌دانی این امام کیست؟ و چه زمانی قیام می‌کند؟

عرض کردم : سرورم، نه من این قدر شنیده‌ام که امامی از شما (خاندان عترت و طهارت) قیام نموده زمین را از لوٹ فساد پا کمی‌کند و آن را پر از عدل و داد می‌گرداند، چنانکه از ظلم پر شده باشد.

سپس فرمود : ای دعبل : امام بعد از من پسر محمد است و بعد از او علی پسر او و بعد از او

پسرش حسن می‌باشد و بعد از حسن پسرش، حجت قائم، امام است که (اهل ایمان) در زمان غیبتش انتظار او را می‌کشند و هنگام ظهورش فرمان بردار اویند، اگر از عمر دنیا جز یک روز نماند، خداوند آن روز را چندان طولانی گرداند تا او بیاید و جهان را پر از عدل کند چنان که پر از ظلم باشد امام کاظم علیه السلام از پدرش و او از پدراننش و آنها از علی علیه السلام روایت کرده‌اند که از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم پرسیدند، قائم که از نسل شماست کی ظهور خواهد کرد؟ فرمود: آمدن وی همچون بروز روز رستاخیز (حتمی) است، خداوند در قرآن می‌فرماید: «کسی جز خدا وقت آن را معلوم نمی‌کند» این مطلب در آسمانها و زمین گران آمده، قیامت ناگهان به سوی شما خواهد آمد.

« ۴ »

قال مولانا الامام الرضا علیه السلام: و الله ان لو قام قائمنا لجمع الله اليه جميع شيعتنا من جميع البلدان. (۱)

امام هشتم حضرت رضا علیه السلام فرمود: به خدا سوگند، زمانی که قائم ما قیام کند، خداوند متعال تمام شیعیان را از همه شهرها (گرد او) جمع کند.

« ۵ »

عن الهروي قال: قلت لأبي الحسن الرضا علیه السلام: يابن رسول الله ما تقول في حديث روي عن الصادق علیه السلام أنه قال: اذا خرج القائم قتل ذراري قتلة الحسين علیه السلام بفعال آبائها؟ فقال علیه السلام هو كذلك.

فقلت: و قول الله عزوجل - ﴿ ولا تزر وازرة وزر أخرى. ﴾ (۲) ما معناه؟

قال: صدق الله في جميع أقواله، و لكن ذراري قتلة الحسين علیه السلام يرضون بفعال آبائهم و يفتحون بها، و من رضى شيئاً كان كمن أتاه، ولو أنّ رجلاً قتل بالمشرق

۱- اثبات الهدی، ج ۷، ص ۴۹.

۲- انعام، آیه ۱۶۴.

فرضی بقتله رجل بالمغرب، لكان الرضي عندالله عزوجل شريك القاتل، و انما يقتلهم القائم عليه السلام اذا خرج لرضاهم بفعل آبائهم.

قال: قلت له: بأى شيء يبدأ القائم منكم اذا قام؟

قال: يبدأ ببني شيبه فيقطع أيديهم لأنهم سراق بيت الله عزوجل. (۱)

از هروی روایت شده است که گفت: به حضرت رضا علیه السلام عرض کردم یا بن رسول الله درباره این حدیث که حضرت صادق علیه السلام فرمود: هر گاه قائم قیام کرد، بازماندگان کشتگان امام حسین علیه السلام به کیفر اعمال پدرانشان کشته می شوند چه می فرمایید؟
فرمود: (آری) همینطور است.

عرض کردم: پس این که خداوند در قرآن می فرماید: گناه «کسی را به پای کسی نمی نویسد» یعنی چه؟

فرمود: آن چه خدا فرموده صحیح است ولی بازماندگان قاتلان امام حسین علیه السلام از اعمال پدرانشان خرسندند و افتخار به آن می کنند و هر کس از چیزی راضی باشد همچون کسی است که آن را انجام داده است. اگر مردی در مشرق کشته شود و مرد دیگری در مغرب از کشته شدن او خرسند باشد، در نزد خدا شریک جرم قاتل است، علت این که قائم، اولاد قاتلان امام حسین را هنگام ظهورش به قتل می رساند این است که: آنها از کردار پدرانشان خشنود و راضی هستند.
عرض کردم: قائم شما از چه طائفه ای شروع می کند؟ فرمود: از بنی شیبه و دستهای آنها را قطع می کند زیرا دزدان خانه خدا در مکه معظمه هستند.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت جواد علیه السلام

« ۱ »

عن عبدالعظیم الحسنی علیه السلام قال : دخلت علی سیدی محمد بن علی علیه السلام و أنا أريد أن أسأله عن القائم أهو المهدي او غيره؟ فابتدأني فقال: يا أبا القاسم إن القائم منّا هو المهدي الذي يجب أن ينتظر في غيبته و يطاع في ظهوره و هو الثالث من ولدي والذي بعث محمداً بالنبوة و خصناً بالامامة انه لو لم يبق من الدنيا الا يوم واحد لطقول الله ذلك اليوم حتى يخرج فيملاً الارض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً و إن الله تبارك و تعالی يصلح أمره في ليلة كما أصلح أمر كلیمه موسى علیه السلام ليقتبس لأهله ناراً فرجع و هو رسول نبي ثم قال علیه السلام : أفضل أعمال شيعتنا انتظار الفرج. (۱)

از حضرت عبدالعظیم حسنی نقل شده که گفت: بر حضرت امام محمد تقی علیه السلام وارد شدم تا درباره قائم (آل محمد) از وی سؤال کنم که آیا مهدی اوست حضرت پیش از من به سخن پرداخت و فرمود: ای ابوالقاسم، قائم ما همان مهدی است که باید در غیبتش منتظر او باشنند، و در موقع ظهورش فرمانبرداری او کنند، او سومین فرزند من است، به خدائی که محمد را به مقام پیامبری و ما

را به امامت برگزیده سوگند که اگر جز یک روز از عمر دنیا نمانده باشد، خداوند آن روز را چندان دراز گرداند، تا او ظهور کند. و زمین را پر از عدل و داد نماید، چنان که پر از ظلم و جور شده باشد، خداوند متعال کار او را در یک شب اصلاح نماید چنان که مشکل موسی کلیم را در یک شب هنگامی که به او امر نمود که برای خانواده اش ببرد، اصلاح کرد ولی چون به سوی آتش آمد (خداوند در همانجا) او را پیامبر گردانید و چون مراجعت کرد پیامبر بود، آنگاه حضرت جواد علیه السلام فرمود: بهترین عمل شیعیان ما انتظار فرج (قائم آل محمد) است.

« ۲ »

عن الصقر بن ابي دلف قال: سمعت ابا جعفر محمد بن علي الرضا عليه السلام يقول: الامام بعدي ابني علي امره امري و قوله قولي و طاعته طاعتي و الامام بعده ابنه الحسن امره امر ابيه و قوله قول ابيه و طاعته طاعة ابيه ثم سكت.

فقلت له: يا بن رسول الله فمن الامام بعد الحسن؟

فبكي عليه السلام بكاءً شديداً ثم قال: ان من بعد الحسن ابنه القائم بالحق المنتظر.

فقلت له: يا بن رسول الله و لم سمى القائم؟

قال: لانه يقوم بعد موت ذكره و ارتداد اكثر القائلين بإمامته.

فقلت له: و لم سمى المنتظر؟

قال: ان له غيبة يكثر أيامها و يطول أمدها فينتظر خروجه المخلصون و ينكره المرتابون و يستهزئ به الجاحدون و يكذب فيها الوقتون و يهلك فيها المستعجلون و ينجو فيها المسلمون. (۱)

صقر بن ابی دلف می گوید: از حضرت جواد علیه السلام شنیدم که می فرمود: امام بعد از من پسر من علی است، امر او امر من و گفته من و پیروی از او پیروی از من است و امام بعد از او فرزندش حسن است، امر او امر پدرش گفته او گفته پدرش و طاعت وی طاعت پدرش می باشد، سپس حضرت سکوت فرمود.

من عرض کردم: یا بن رسول الله بعد از فرزند شما حسن علیه السلام امام کیست؟
حضرت سخت گریه کردند: آنگاه فرمود: امام بعد از حسن فرزندش قائم به حق و منتظر است.
عرض کردم: چرا او را قائم می‌گویند؟
فرمود: برای این که بعد از آن که مردم و اکثر معتقدین به امامتش او را فراموش می‌کنند، قیام خواهد کرد.

عرض کردم: چرا او را منتظر گویند؟
فرمود: زیرا او غیبتی خواهد کرد که بسیار طولانی شود و علاقمندان به وی انتظار او را کشند و آنها که تردید دارند منکرش شوند و دشمنان به مسخره گیرند و آنها که وقت ظهورش را تعیین کنند دروغگو شوند و کسانی که در آمدنش شتاب دارند به هلاکت افتند و آنان که تسلیم تقدیر الهی هستند از آن گرفتاری نجات یابند.

« ۳ »

عن عبدالعظیم الحسنی علیه السلام ، عن محمد بن علی علیه السلام قال: القائم هو الذي يخفى على الناس ولادته و يغيب عنهم شخصه و يحرم عليهم تسميته، و هو سمى رسول الله و كنيته. (۱)

از حضرت عبدالعظیم علیه السلام از امام نهم حضرت جواد علیه السلام نقل است که حضرت فرمود: قائم (آل محمد) کسی است که ولادتش بر مردم پوشیده خواهد بود و خودش غائب می‌شود و بردن نامش حرام باشد و خود هم‌نام و هم کنیه رسول خدا (پیامبر اسلام) است.

« ۴ »

عن عبدالعظیم الحسنی علیه السلام عن محمد بن علی بن موسی علیه السلام في حديث قال: القائم الذي يطهر الله به الارض من اهل الكفر و الجحود و يملأها عدلاً و قسطاً هو الذي تخفى

علی الناس ولادته و یغیب عنهم شخصه. (۱)

از حضرت عبدالعظیم علیه السلام منقول است که امام نهم حضرت جواد علیه السلام در حدیثی فرمودند: آن قائمی که خداوند متعال به واسطه او زمین را از اهل کفر و انکار پا کو از عدل و داد پر کند، کسی است که تولدش بر مردم نهان و مخفی و وجودش از آنها پنهان است.

« ۵ »

عن أبي جعفر محمد بن علي الرضا علیه السلام قال: اذا مات ابني علي بدأ سراج بعده ثم خفي، فويل للمرتاب و طوبى للغريب الفار بدینه، ثم يكون بعد ذلك أحداث تشيب فيها النواصي و یسیر الصمّ الصلاب. (۲)

امام نهم حضرت جواد علیه السلام فرمود: چون فرزندم علی (امام نهم حضرت علی النقی علیه السلام) وفات کند چراغی بعد از وی پدید آید و بعد پنهان شود، وای بر کسی که درباره او شک کند، و خوشا به حال کسی که دین خود را حفظ کرده، بعد از آن، حوادثی روی دهد که جوانان را پیر گرداند و اوضاع بحرانی و هرج و مرج سختی به وقوع پیوندد.

۱ - اثبات الهدی، ج ۶، ص ۲۲۱.

۲ - کتاب الغیبه، ص ۱۸۶.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه حضرت هادی علیه السلام

« ۱ »

عن ایوب بن نوح عن ابي الحسن الثالث علیه السلام قال: اذا رفع علمکم من بین أظهرکم فتوقعوا الفرّج من تحت اقدامکم. (۱)

ایوب بن نوح می گوید: از حضرت هادی علیه السلام شنیدم که می فرمود: هنگامی که (مردم) از علم و دانش دور می شوند و معرفت از بین آنان برداشته شود، متوقع باشند که فرج نزدیک و از زیر نظر شماست قدمها خواهد بود. (اشاره به این که به هنگام سقوط و فرورفتن مردم در جهل و نادانی مصداق البلیة اذا عمّت طابت، بلا که عمومی و فراگیر شد اصلاح می شود) به زودی فرج خواهد رسید.

« ۲ »

عن علي بن محمد القمي قال: قال الهادي علیه السلام الخلف من بعدي ابني الحسن، فكيف لكم بالخلف من بعد الخلف؟

قلت: و لم؟

قال: لأنکم لاترون شخصه، ولا یحل لکم ذکره یا سمه. (۱)

امام هادی علیه السلام فرمود: خلف بعد از من حسن است، پس چگونه رفتار می‌کنید نسبت به خلف بعد از خلف.

ابی هاشم عرض کرد: فدایت شوم چگونه است؟

فرمود: شما او را نمی‌بینید و یاد کردن نام او روا نیست.

« ۳ »

عن صقر بن ابی دلف قال، قال الهادی علیه السلام: الإمام بعدی الحسن ابني و بعده ابنه القائم. (۲)

صقر گوید: امام هادی علیه السلام فرمود: امام (و جانشین) بعد از من حسن فرزندانم و بعد از او فرزندش قائم است.

« ۴ »

از امام هادی علیه السلام معنی حدیثی که از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم روایت شده (لاتعادوا الایام فتعادیکم) - بآروزها دشمنی مکنید که با شما دشمنی خواهند کرد - را پرسیدم.

حضرت فرمود: ایام مائیم شنبه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و یکشنبه امیرالمؤمنین علیه السلام و دوشنبه حسن و حسین علیه السلام و سه شنبه علی و محمد و جعفر علیه السلام و چهارشنبه موسی و علی و محمد علیه السلام و من و پنجشنبه حسن پسر من و جمعه پسر پسر من است که نزد او جمعیت حق جویان مجتمع شوند، اوست که زمین را پر از عدل و داد کند چنانچه از ظلم و جور پر شده باشد. (۳)

۱- الصراط المستقیم، ج ۲، ص ۲۲۱.

۲- الصراط المستقیم، ج ۲، ص ۲۲۱.

۳- الکلم الطیب، ص ۵۶۴.

« ۵ »

شیخ طوسی به سند متصل از بشیر بن سلیمان روایت کرده بعد از آن که حضرت نرجس را خریداری می‌کند و به خدمت امام دهم علیه السلام می‌آورد حضرت به نرجس می‌فرماید: می‌خواهی ترا اکرامی نمایم یا بشارتی به شرف ابدی دهم.

نرجس گفت: بله، بشارت به شرف ابدی دهید.

حضرت فرمود: بشارت باد ترا به فرزندی که پادشاه مشرق و مغرب عالم و زمین را پر از عدل و داد کند، چنانچه از ظلم و جور پر شده باشد.

گفت: این فرزند از که پیدا شود.

حضرت فرمودند: از آن کسی که حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم ترا برای او خواستگاری نمودند (یعنی حضرت امام حسن عسکری علیه السلام) تا آخر خیر. (۱)

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه امام حسن عسکری علیه السلام

« ۱ »

عن يعقوب بن منقوش قال: ان جارية العسکري عليه السلام لما حملت قال لها: لتحملين ذكراً
و اسمه محمد، و هو القائم من بعدي. (۱)
يعقوب بن منقوش می گوید: هنگامی که حضرت نرجس خاتون از امام حسن
عسکری علیه السلام حامله شد حضرت به او فرمود: فرزند تو پسر است و اسم او محمد و او قائم بعد از من
می باشد.

« ۲ »

قال البغدادي سمعت ابا محمد الحسن بن علي عليه السلام : يقول: كأني بكم و قد اختلفتم
بعدي في الخلف مني اما ان المقر بالائمه بعد رسول الله صلى الله عليه وآله المنكر لولدي كمن اقر
بجميع أنبياء الله و رسوله ثم انكر و رسول الله صلى الله عليه وآله لأن طاعة آخرنا كطاعة أولنا و

المنکر لاخرنا كالمنکر لأولنا، أما ان لولدي غيبة يرتاب فيها الناس إلا من عصمه الله. (۱)

بغدادی می گوید: شنیدم امام حسن عسکری علیه السلام می فرماید: گونیا می بینم اختلاف بین شما بعد از من درباره جانشین (و امام) رخ خواهد داد. بدانید به درستی که اقرار کنند به امام (معصوم) بعد از رسول خدا صلی الله علیه و آله که منکر فرزندان (و جانشین) من باشد مانند کسی است. که اقرار به همه پیغمبران خدا و رسولان او داشته باشد ولی منکر رسول الله صلی الله علیه و آله باشد. چون که اطاعت و پیروی از آخرینمان همچون اطاعت و پیروی از اولینمان است، و منکر آخر ما همچون منکر اول ما است، بدانید برای فرزندانم (حضرت قائم عج) غیبتی باشد که (اکثراً) مردم در شک و تردید افتند مگر آن که خداوند متعال او را در کنف و پناه عصمت خود نگاه و محفوظ و مصون دارد.

« ۳ »

و عن محمد بن عثمان العمري قال: سمعت أبي يقول: سئل ابو محمد الحسن بن علي عليه السلام و أنا عنده عن الخبر الذي روي عن آبائه عليهم السلام أن الارض لاتخلوا من حجة الله على جميع خلقه الى يوم القيامة و أن من مات و لم يعرف امام زمانه مات ميتة جاهلية. فقال: ان هذا حق كما ان النهار حق.

فقیل له: یا بن رسول الله فمن الحجة و الامام بعدک؟

فقال: ابني محمد هو الامام و الحجة بعدي فمن مات و لم يعرفه مات ميتة جاهلية أما إن له غيبة يحار فيها الجاهلون و يهلك فيها المبطلون و يكذب فيها الوقتون، ثم يخرج فكاتي انظر الى الاعلام البيض تحفق فوق رأسه بنجف الكوفة. (۲)

محمد بن عثمان عمري می گوید: از پدرم شنیدم که می گفت: از امام حسن عسکری علیه السلام سؤال کردند من نزد او بودم، از حضرت خبری که از آباء گرام او علیهم السلام روایت شده سؤال نمودند: هیچ وقت از حجت خدا خالی نیست تا روز قیامت (همیشه مردم زیر سایه بقیه الله می باشند) به درستی که اگر کسی مرد و معرفت به امام زمانش نداشته باشد مردن وی

۱- کشف الغمة، ج ۲، ص ۲۵۱.

۲- کشف الغمة، ج ۲، ص ۲۵۱.

مثل مردن (در زمان) جاهلیت است.

فرمود: این حق است مانند روز.

سپس گفته شد: یابن رسول الله پس کیست حجت خدا و امام بعد از تو (بر مردم)؟

حضرت فرمود: فرزندم محمد، بعد از من امام و حجت خداست (بر خلق) بعد از من پس هر که بمیرد و او را نشناسد مردنش مانند مردن مردم جاهلیت است، به درستی که برای او غیبتی باشد که در آن جاهلان محیر می‌شوند و در آن، مبطلان هلاکشوند و در آن پیشگویان تکذیب نمایند، سپس خروج کند و ظهور نماید و گویی پرچمها و نشانه‌های سفید رنگ بالای سر او که در شهر نجف - کوفه به اهتزاز در می‌آید را می‌نگرم.

« ۴ »

عن عیسی بن صبیح قال: دخل الحسن العسکری علیه السلام علینا الحبس و کنت به عارفاً فقال لی: لک خمس و ستون سنة و شهر و یومان و کان معی کتاب دعاء علیه تاریخ مولدی و ائی نظرت فیه فکان کما قال و قال: هل رزقت ولداً؟
فقلت: لا

فقال: اللهم ارزقه ولداً یكون له عضداً فنعم العضد الولد ثم تمثّل علیه السلام :

من کان ذا عضد یدرک ظلامته

انّ الذلیل الذی لیست له عضد

قلت: الک ولد؟

قال: ای والله سیكون لی ولد یملاً الأرض قسطاً فأما الان فلا ثم تمثّل:

لعلک یوماً ان ترانی کأئما

بنی حوالی الاسود اللّوابد

فانّ تمیماً قبل ان یلد الحصا

اقام زماناً (و هو) فی الناس واحد^(۱)

عیسی بن صبیح می‌گوید: موقعی که من زندانی بودم، روزی امام حسن عسکری علیه السلام را نیز به

زندان ما آوردند و من آن حضرت را می‌شناختم و در حق او معرفت داشتم، حضرت به من فرمود:

سن تو شصت و پنجسال و یکماه و دو روز است. کتاب دعائی نزد من بود که تاریخ ولادت من در آن نوشته بود چون در آن نظر کردم دیدم همانطور است که حضرت فرموده بود. سپس حضرت پرسید: آیا فرزندی داری؟

عرض کردم: نه

فرمود: خدایا پسری به وی عطا کن که پشتیبان او باشد چه خوب پشتیبان او باشد چه خوب پشتیبان است اولاد برای انسان، آنگاه به این شعر متمثل شد: «من کان ذاعضد» الی آخر یعنی: کسی که پشتیبان داشته باشد، می تواند بر دشمنان خود چیره و پیروز شود ذلیل کسی است که پشتیبان ندارد.

عرض کردم: شما پسر دارید؟

فرمود: آری، به خدا قسم به زودی پسری به من عنایت می شود، که جهان را پر از عدل کند، ولی تا کنون متولد نشده است آنگاه به این دو بیت شعر متمثل فرمود: «لعلک یوماً ان ترانی» الی آخر، یعنی: شاید روزی مرا ببینی که فرزندانم مانند شیرانی که موی سرشان روی هم ریخته است در اطراف من اجتماع نموده باشند، چنان که تمیم پیش از آن که ریگ بیابان زاد و ولد کند، سالها تنها می زیست.

((۵))

عن یعقوب بن منقوش قال سمعت العسکری علیه السلام یقول: الحمد لله الذي لم یخرجني من الدنيا حتى أراني الخلف من بعدي، أشبهه الناس برسول الله صلی الله علیه و آله و سلم خلقاً و خلقاً، یحفظه الله فی غیبه، ثم یظهره فیملأ الأرض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً. (۱)

یعقوب بن منقوش می گوید: شنیدم حضرت امام حسن عسکری علیه السلام می فرمود: حمد و شکر خدای را که مرا از دنیا خارج ننمود مگر این که جانشین بعد از خود را (که او فرزند من است) دیدم که شبیه ترین مردم به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از نظر خلقت و اخلاق حسنه (سیرت و صورت) و خداوند متعال او را در زمان غیبتش حفظ و نگهدار خواهد بود و سپس به او اجازه خروج و ظهور خواهد داد و اوست که زمین را پر از عدل و داد می کند بعد از آن که پر از ظلم و تجاوز و غصب حق شده باشد.

حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه خود آنحضرت

« روحی لتراب مقدمه الفداء »

« ۱ »

عن احمد بن اسحاق قال: دخلت على العسكري عليه السلام اريد اسأله عن الخلف من بعده، فابتدأني: إن الله لا يخلي الارض منذ خلق آدم عليه السلام ولا يخلها الى أن تقوم الساعة من حجة له على خلقه.

قلت: و من الخليفة بعدك؟

فأسرع و دخل البيت و خرج عاتقه غلام و قال: لولا كرامتك على الله و على حجه ما عرضت عليك ابني هذا، انه سمي رسول الله ﷺ و كنيته، مثله في هذه الامة كالخضر و ذي القرنين، ليغيين غيبة لاينجو من الهلكة فيها الا من ثبته الله على القول بامامته، و وفقه الدعاء يتعجيل فرجه، و يرجع من هذا الامر اكثر القائلين به، هذا سرُّ الله فخذه و اكنمه، و كن من الشاكرين، تكن معنا في عليين.

فقلت: هل من علامة؟ فنطق الغلام فقال: أنا بقية الله في ارضه و المنتقم من أعدائه. (۱)

احمد بن اسحاق می گوید: بر امام حسن عسکری عليه السلام جهت سؤال نمودن از جانشینش (امام و حجت خدا بعد از او کیست؟) داخل شدم قبل از سنؤال نمودن حضرت فرمود: خداوند متعال زمین را از حجت خود خالی نمی گذارد، از خلقت آدم عليه السلام تا آخرین ساعت دنیا زمین از حجت خالی نخواهد بود، عرض کردم: بعد از شما امام و حجت خدا کیست؟ از جا بلند شد و با سرعت وارد منزل شد و

سپس در حالی که روی شانهاش طفلی قرار گرفته بیرون آمد و فرمود: برای این که شما نزد خدا و ما خاندان آبرویی دارید و مورد توجه ما هستی این را به تو نشان می‌دهم در غیر این صورت نشان نمی‌دادم، به درستی که این (طفل جانشین من) همنام و هم کنیه پیامبر اسلام ﷺ می‌باشد و این همانند خضر و ذی‌القرنین در امت خود می‌باشد و برای او غیبتی است بس عظیم و در دوران غیبت (اکثر مردم) هلاک و گمراه خواهند شد و خداوند متعال افرادی که قائل به امامت او هستند ثابت و استوار می‌کند و به آنان توفیق دعا نمودن جهت تعجیل در فرج عنایت می‌نماید و این سری از اسرار خداست آن را داشته باش و از دیگران کتمان کن و قدر این نعمت را بدان و سپاسگزار باش تا با ما در (اعلیٰ علیین) بهشت ، باشی.

عرض کردم: آیا نشانه‌ای برای این هست - طفل روی شانها حضرت به سخن آمد و گفت: من بقية الله در روی زمین می‌باشم و من در (ظهور) از دشمنان خدا انتقام خواهم گرفت.

« ۲ »

عن طریف ابونصر قال: دخلت علی صاحب الزمان عجل الله فرجه فقال: علی بالصنديل الأحمر فأتيته ثم قال: أتعرفني؟

فقلت: نعم.

قال: من أنا؟

فقلت: أنت سيدي و ابن سيدي.

فقال: ليس عن هذا سألتك.

قال طریف: فقلت جعلت فداك فسرلي.

قال: أنا خاتم الأوصياء و بي يدفع الله البلاء عن أهلي و شيعتي. (۱)

طریف می‌گوید: بر حضرت صاحب الزمان (عج) وارد شدم فرمود: آن صندلی (چوب خوشبویی

است) قرمز را بیاور، سپس فرمود: مرا می‌شناسی؟

۱- الف) بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۰.

ب) الصراط المستقیم، ج ۲، ص ۲۱۰.

عرض کردم: بله.

فرمود: منی کیستم؟

عرض کردم: شما مولای من و فرزند مولای من هستید.

فرمود: از این سؤال نکردم (یعنی غرضم چیز دیگری است).

طریف می‌گوید: عرض کردم: فدایت شوم؛ خودتان (مقصودتان را) بیان نمایید.

فرمود: من خاتم اوصیاء هستم و خداوند متعال به واسطه من بلاء را از خاندانم و شیعیان دور

نماید. (اشاره به ظهور و حکومت حضرت و عزت سادات و شیعیان است).

« ۳ »

عن الحمیری قال: سألت محمد بن عثمان العمري فقلت له: رأيت صاحب هذا الامر؟

قال: نعم و آخر عهدي به عند بيت الله الحرام و هو يقول: اللهم أنجز لي ما

و عدتني. (۱)

حمیری گوید: از محمد بن عثمان (یکی از نواب خاص حضرت مهدی (عج) است) پرسیدم آیا

حضرت صاحب الامر صلی الله علیه و آله را دیده‌ای؟

گفت: آری، آخرین دیدار ما با او در مسجد الحرام بود، که (شنیدم) می‌فرمود: خدایا آن چه به من

وعدده داده‌ای به من مرحمت فرما (اشاره بظهور و قیام آنحضرت است).

« ۴ »

عن الحميري عن محمد بن عثمان السمری قال: رأيت صلی الله علیه و آله متعلق بأستار الكعبة في

المستجار و هو يقول: اللهم انتقم من اعدائي. (۲)

حمیری می‌گوید: از محمد بن عثمان رضی الله عنه (نائب خاص حضرت حجت (عج)) شنیدم که

گفت: آن حضرت (اشاره به حضرت مهدی صلی الله علیه و آله) را در مستجار (۳) دیدم که به پرده‌های کعبه آویخته

۱- بحار الانوار، ج ۲، ص ۲۰.

۲- بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۰.

۳- مستجار - یکی از چهار رکن و کعبه است که دعا در آن مستجاب می‌شود و نزدیک به آن محلی است که دیوار کعبه صلی الله علیه و آله

و عرض می کند: پروردگارا انتقام مرا از دشمنانم بستان (اشاره بظهور حضرت و انتقام گرفتن او از غاصبان خلافت و پیروان آنان و کسانی که به عترت و شیعیان و دوستداران اهل بیت علیهم السلام ظلم نمودند می باشد).

« ۵ »

عن راشد الهمدانی قال: لما انصرف من الحج ظلمت الطريق فوقعت في ارض خضراء نضرة و تربتها اطيب تربة و فيها فساط فلما بلغته رأيت الخادمين و قالوا اجلس فقد اراد الله بك خيراً فدخلك احدهما ثم خرج فقال ادخل فدخلك فإذا فتى جالس و قد علق فوق رأسه سيف طویل فسلمت عليه فرد السلام علي فقال من انا؟
فقلت: لأعلم.

فقال: انا القائم انا الذي في آخر الزمان بهذا السيف فأملأ الارض قسطاً و عدلاً كما ملئت جوراً و ظلماً. (۱)

راشد همدانی گوید: در بازگشت از حج راه را گم کردم ناگهان خود را در زمین سبز و خرمی دیدم خاک آن پاکترین خاکها، در وسط آن قصری را دیدم چون به آن رسیدم دیدم دو پیش خدمت ایستاده اند گفتند: بنشین که خداوند چیزی به تو روزی نموده است.

یکی از آن دو خادم رفت و برگشت به من گفت: بدرون بیا، من رفتم دیدم جوانی نشسته و شمشیر درازی بالای سر او آویخته، سلام کردم و او جواب سلام مرا داد، سپس فرمود: می دانی من کیستم؟

گفتم: نمی دانم، او گفت: من قائم آل محمد هستم من همان کسی باشم که در آخر الزمان با شمشیر قیام می کنم و زمین را پر از عدل و داد خواهم کرد همان گونه که پر از ظلم و ستم شده باشد.

« و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته »

﴿﴾ شکافته شد و حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام مادر امیرالمؤمنین علیه السلام وارد کعبه و سپس روز سوم در حالی که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام روی دستهای او بود از همان مکان که مجدداً شکافته شده خارج شد، می باشد.